

Berlin – Stettin

Szczecin – Berlin

Oder-Partnerschaft:
Grenzen trennen – die Oder verbindet
Partnerstwo Odry:
Granice dzielą – Odra łączy

Business | Tourismus
Serviceadressen | Stadtpläne
Business | Turystyka
Przydatne adresy | Plany miast

Inhaltsverzeichnis | Spis treści

Grußworte Słowa powitalne	2–5
Grenzen trennen – die Oder verbindet Granice dzielą – Odra łączy	8–21
Berlin – Geschichte und Zukunft in der Mitte Europas Historia i przyszłość w centrum Europy	22–25
Architektur und Stadtentwicklung in Berlin Architektura i urbanistyka w Berlinie	26–29
Berlin – Kulturmetropole und lebenswerte Stadt Berlin – metropolia kulturalna i miasto, w którym się dobrze żyje	30–33
Wirtschaft in Berlin Gospodarka w Berlinie	34–39
Investieren in Berlin und Brandenburg Inwestowanie w Berlinie i Brandenburgii	40–43
Wissenschaft und Forschung in Berlin Nauka i badania naukowe w Berlinie	44–47
Berliner Messe- und Kongresskalender Berliński kalendarz targów i kongresów	48–49
Berliner Kulturkalender Berliński kalendarz imprez kulturalnych	50–51
Serviceteil Berlin Numery usługowe w Berlinie	52–61
Aus der Stadtgeschichte Stettins Z kart historii miasta Szczecina	62–65
Spaziergang durch Stettin Spacerem po Szczecinie	66–69
Kultur und Freizeit in Stettin Kultura, wypoczynek i rekreacja w Szczecinie	70–73
Wirtschaft in Stettin Gospodarka Szczecina	74–77
Investieren in Stettin Inwestowanie w Szczecinie	78–81
Wissenschaft in Stettin Nauka w Szczecinie	82–83
Stettiner Veranstaltungskalender Szczeciński kalendarz imprez	84–85
Serviceteil Stettin Numery usługowe w Szczecinie	86–95
Impressum und Bildnachweis Impressum i zdjęcia	96

Klaus Wowereit
Regierender Bürgermeister von Berlin
Rządzący Burmistrz Berlina

Berlin und Stettin – das sind zwei Metropolen im Aufbruch. Beide Städte haben sich in den zwei Jahrzehnten seit dem Fall der Berliner Mauer und dem Zusammenwachsen Europas in rasantem Tempo entwickelt. Und zunehmend wächst das Bewusstsein dafür, dass die Zukunft beider Großstädte in der Oder-Partnerschaft liegt, die wir seit 2006 gemeinsam mit Leben erfüllen und intensivieren.

Unser Ziel ist es, die ganze Region entlang der Oder als einen eng vernetzten wettbewerbsfähigen Wirtschaftsraum zu stärken und den politischen und menschlichen Austausch zu fördern. Vieles konnten wir dies- und jenseits der Oder schon erreichen. So haben wir gemeinsam Initiativen für den beschleunigten Ausbau der Verkehrsinfrastruktur in den grenznahen Gebieten Polens und Deutschlands sowie zur Förderung des Tourismus gestartet. Von Fahrplanabstimmungen über verbesserte Tourismusangebote (unter anderem Radwegenetze und Wasserwege) und gemeinsame EU-Initiativen bis hin zum persönlichen Austausch findet im Rahmen der Oder-Partnerschaft alles statt. Unsere Hochschulen tauschen sich aus, Kultureinrichtungen beider Städte arbeiten zusammen. Lebendige Partnerschaften werden zwischen der Stadt Stettin und dem Berliner Bezirk Friedrichshain-Kreuzberg und zwischen Schulen beider Städte gepflegt. Die Verwaltungen tauschen Expertinnen und Experten aus. Und schließlich: Der neue Flughafen Berlin Brandenburg International, der 2011 in Betrieb geht, wird künftig auch für den Großraum Stettin ein neues Tor zur Welt darstellen. Umgekehrt profitieren wir von Stettin und seinem Haff als Tor zur Ostsee.

Gemeinsam wollen wir den Weg der Kooperation weitergehen und vertiefen. Das nützt unseren beiden Städten, unseren Bürgerinnen und Bürgern sowie dem Ausbau der gemeinsamen Region. Und wir stärken damit die deutsch-polnischen Beziehungen insgesamt und die Entwicklung Europas.

Berlin i Szczecin – to dwie metropolie przeżywające przełomowy okres. Oba miasta ogromnie się rozwinęły w ciągu ostatnich dwudziestu lat od upadku Muru Berlińskiego i przystąpienia do procesu jednoczenia się Europy. Coraz większa jest też świadomość, że przyszłość obu wielkich miast to Partnerstwo Odry, które od 2006 r. wspólnie prowadzimy i intensyfikujemy.

Naszym celem jest wzmacnianie całego regionu wzdłuż Odry jako ściśle ze sobą powiązanego sieciowo konkurencyjnego obszaru gospodarczego oraz wspieranie wymiany politycznej i międzyludzkiej. Wiele udało się już po obu stronach Odry osiągnąć. Na przykład wspólnie podjęliśmy inicjatywy na rzecz przyspieszonej rozbudowy infrastruktury transportowej na przygranicznych obszarach Polski i Niemiec oraz na rzecz rozwoju turystyki. (m.in. ścieżki rowerowe i drogi wodne). W ramach Partnerstwa Odry odbywa się jednak o wiele więcej od wspólnych inicjatyw na forum EU aż po osobistą wymianę poglądów. Ożywioną wymianę prowadzą nasze szkoły wyższe, placówki kulturalne obu miast współpracują ze sobą. Żywe partnerstwa funkcjonują między miastem Szczecin a dzielnicą Berlina Friedrichshain-Kreuzberg oraz między szkołami obu miast. Administracje wymieniają swoich pracowników i ekspertów. I ostatecznie: nowy port lotniczy Berlin Brandenburg International, który w 2011 roku zostanie oddany do eksploatacji, będzie w przyszłości stanowił dla aglomeracji szczecińskiej ogromną bramę na świat, tak jak my odwrotnie odnosimy korzyści ze Szczecina jako bramy na Bałtyk.

Wspólnie chcemy dalej podążać szlakiem kooperacji i pogłębiać ją. Jest to korzyść dla obu naszych miast, dla ich mieszkańców oraz dla rozbudowy naszego wspólnego regionu. Tym samym wzmacniamy też stosunki polsko-niemieckie i przyczyniamy się w sumie do rozwoju Europy.

Berliner Rathaus | Ratusz Berliński

Was für eine Stadt ist Stettin?

Vor allem eine sehr nahe Stadt. Nach dem Beitritt Polens zum Schengener Abkommen ist sie, ohne sich bewegt zu haben, unseren deutschen Nachbarn näher gerückt. Dies sieht man unter anderem an den Kennzeichen der Autos aus den grenznahen deutschen Landkreisen auf den Straßen von Stettin und an den zahlreichen Gästen aus Berlin, die unsere Stadt täglich zu Tausenden besuchen. Sie kommen nicht nur als Verbraucher hierher, sondern verstärkt auch aus kulturellem, intellektuellem und beruflichem Interesse.

Alltäglich sind heute auch die Besuche der Stettiner in Berlin geworden. Eine enge Nachbarschaft praktizieren wir ebenfalls in der deutsch-schwedisch-polnischen Euroregion Pomerania, in der Zusammenarbeit im Rahmen der Oder-Partnerschaft sowie im dichten Kooperationsnetz, das Hunderte von gemeinsamen Projekten und Vorhaben umfasst und Stettiner Unternehmen, Institutionen, Firmen und Initiativen mit deutschen Partnern verbindet.

Stettin ist auch eine Stadt mobiler und dynamischer Menschen. Dies belegt unter anderem die Tatsache, dass immer mehr Bürger unserer Stadt auf der deutschen Seite der Grenze Immobilien erwerben, sich dort niederlassen und durch ihre unternehmerische Tätigkeit auch neue Arbeitsplätze schaffen, was unsere Stadt mit ihrer natürlichen Umgebung beiderseits der Grenze noch enger verbindet. Auf diese Weise entwickelt Stettin sein Einzugsgebiet über die Verwaltungsgrenzen und die Staatsgrenze hinaus und beweist einmal mehr, dass es in der Tat die Rolle einer grenzübergreifend wirkenden Metro-pole spielt.

Die Stadt Stettin ist offen. Offen für die Nachbarn, für Zusammenarbeit in allen Bereichen und für anstehende Herausforderungen. Es ist gewissermaßen ein Genius Loci dieser auf der Kreuzung von wichtigen Verkehrsstraßen liegenden und durch die Natur so großzügig beschenkten, grenznahen Hafenstadt. Die Oder mit ihren zahlreichen Armen und Verzweigungen, die durch Kanäle über eine Anbindung mit Berlin verfügt, die großen Gewässer innerhalb der Stadt-grenzen und das direkt in die Ostsee führende Stettiner Haff machen aus Stettin auch für Berlin einen natürlichen Hafen und ein weiteres Fenster zur Welt.

Stettiner Magistrat | Urząd Miasta w Szczecinie

Piotr Krzystek

Piotr Krzystek
Präsident der Stadt Stettin
Prezydent Miasta Szczecin

Jakim miastem jest Szczecin?

Po pierwsze bliskim. Po przystąpieniu Polski do Schengen, nie ruszając się z miejsca, stał się jeszcze bliższy niemieckim sąsiadom. Widać to na co dzień na szczecińskich ulicach, między innymi w tablicach rejestracyjnych samochodów z przygranicznych niemieckich powiatów i jakże licznych berlińskich gości, tysiącami codziennie odwiedzających nasze miasto. Przyjeżdżają tu nie tylko jako konsumenci, lecz także coraz częściej kierowani zainteresowaniami kulturalnymi, intelektualnymi i zawodowymi.

Codziennie są dziś również wizyty szczecinian w Berlinie. Bliskie sąsiedztwo praktykujemy także w polsko-niemiecko-szwedzkim Euroregionie Pomerania, współpracą w ramach Partnerstwa Odrzańskiego, gęstą siecią kooperacji obejmującą setki wspólnych projektów i przedsięwzięć i łączącą szczecińskie organizacje, instytucje, firmy i inicjatywy z partnerami niemieckimi.

Szczecin jest też miastem ludzi mobilnych i dynamicznych. Tego dowodzą m. in. coraz liczniejsi mieszkańcy miasta, kupujący nieruchomości i osiedlający się po niemieckiej stronie granicy, gdzie swoją przedsiębiorczością tworzą nowe miejsca pracy i jeszcze ściślej wiążą nasze miasto ze swoim naturalnym otoczeniem po obu stronach granicy. W ten sposób Szczecin szybko wykroczył poza swoje granice administracyjne i przekroczył granicę państwową, dowodząc jeszcze raz, że de facto odgrywa już rolę transgranicznej metropolii regionalnej.

Szczecin jest otwarty. Na sąsiadów, na współpracę we wszystkich dziedzinach, na nowe wyzwania. To swoisty genius loci granicznego i portowego miasta na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych i tak szczerze obdarzonego przez naturę. Odra z jej licznymi rozlewiskami, powiązana kanałami z Berlinem, wielkie akweny w granicach miasta, bliski Zalew Szczeciński prowadzący wprost do Bałtyku tworzą ze Szczecina również dla berlińczyków naturalny port i dodatkowe okno na świat.

Podiumsdiskussion zur Oder-Partnerschaft 2008 | Dyskusja panelowa poświęcona Partnerstwu Odry, 2008 r.

Grenzen trennen – die Oder verbindet

Deutsch-polnische Zusammenarbeit in der Oder-Partnerschaft

Mit dem EU-Beitritt Polens im Jahr 2004 wurden die Voraussetzungen für einen grenzüberschreitenden Wirtschaftsraum geschaffen, der sowohl die unmittelbar an der Oder gelegenen Regionen als auch die urbanen Zentren innerhalb des erweiterten Kooperationsnetzwerkes umfasst. Unter dem Motto „Nachbarn, Partner, starke Region“ fiel am 5. April 2006 mit der Auftaktkonferenz zur Oder-Partnerschaft in Berlin der offizielle Startschuss für ein Vorhaben, das von einer gleichberechtigten Partnerschaft zwischen den Wojewodschaften Dolnośląskie (Niederschlesien), Lubuskie (Lebuser Land), Wielkopolskie (Großpolen) und Zachodniopomorskie (Westpommern) sowie den Bundesländern Berlin, Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern und Sachsen getragen wird. Die Zusammenarbeit zwischen diesen ostdeutschen Bundesländern und den westpolnischen Wojewodschaften hat sich seither dynamisch entwickelt. Gemeinsame Konferenzen, Workshops, Seminare oder regelmäßige Netzwerktreffen im Bereich Wirtschaft und Verkehr

haben ebenso wie gegenseitige Besuche von Vertretern aus Politik und Verwaltung dazu beigetragen, die Partner beiderseits der Oder stärker miteinander zu vernetzen. Ziel der Oder-Partnerschaft ist es, die Wettbewerbsfähigkeit dieses Kooperationsraumes im globalen Wettbewerb durch die Verknüpfung seiner vielfältigen Potenziale langfristig zu sichern. Schwerpunkt der Zusammenarbeit sind die Themenfelder Innovation, Technologietransfer, Förderung kleiner und mittlerer Unternehmen (KMU), Verkehr, Logistik und Tourismus.

Um die Perspektiven der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit in der Oder-Partnerschaft am Beispiel der französisch-luxemburgisch-belgisch-deutschen Großregion SaarLorLux aufzuzeigen und den Kooperationswillen zu bekräftigen, trafen sich am 18. März 2008 auf Initiative des MOE-Clubs Berlin und des Berliner Wirtschaftssenats in der Europäischen Kommission Unter den Linden zahlreiche Vertreter aus den westpolnischen Wojewodschaften, aus Warschau, Berlin, Brandenburg und dem Saarland, darunter auch Berlins Wirtschaftssenator Harald Wolf und der Stettiner Stadtpräsident Piotr Krzystek.

Granice dzielą – Odra łączy

Polsko-niemiecka współpraca w ramach Partnerstwa Odry

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w roku 2004 pojawiły się warunki do stworzenia transgranicznego obszaru gospodarczego, który obejmuje zarówno centra urbanistyczne położone bezpośrednio nad Odrą, jak i regiony należące do jej dorzecza. W dniu 5 kwietnia 2006 r. w Berlinie, podczas konferencji inauguracyjnej pod hasłem „Sąsiedzi, partnerzy, silny region”, w której jako równoprawni partnerzy wzięły udział województwa dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie oraz kraje związkowe Berlin, Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Saksonia, zapoczątkowano oficjalnie Partnerstwo Odry. Współpraca między tymi województwami Polski zachodniej a krajami związkowymi Niemiec wschodnich rozwija się od tego czasu dynamicznie. Wspólne konferencje, warsztaty, seminaria, bądź regularne spotkania sieciowe dotyczące gospodarki i transportu, tak samo jak wzajemne wizyty reprezentantów świata polityki i administracji, przyczyniły się do tego, iż

partnerzy po obu stronach Odry stworzyli silną sieć współpracy. Celem Partnerstwa Odry jest długofalowe zapewnienie konkurencyjności tego obszaru współpracy w globalnej konkurencji, poprzez połączenie ze sobą jego różnorodnych potencjałów. Główne elementy współpracy odzwierciedlają następujące tematy: innowacje, transfer technologii, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), transport, logistyka i turystyka.

Celem pokazania perspektyw współpracy transgranicznej w ramach Partnerstwa Odry na przykładzie francusko-luksembursko-belgijsko-niemieckiego makroregionu SaarLorLux oraz dla zmanifestowania woli kooperacji, z inicjatywy Berlińskiego Klubu Europy Środkowej i Wschodniej i Administracji Senatu Do Spraw Gospodarki Berlina 18 marca 2008 r. odbyło się spotkanie w przedstawicielstwie Komisji Europejskiej przy Unter den Linden, na którym zgromadzili się liczni reprezentanci województw Polski zachodniej, przedstawiciele Warszawy, Berlina, Brandenburgii i Kraju Saary, w tym senator ds. gospodarki Berlina Harald Wolf i prezydent Szczecina Piotr Krzystek.

Vertreter aus Berlin und Stettin im Gespräch | Przedstawiciele Berlina i Szczecina podczas rozmowy

Seit 2006 sind erste Leitprojekte gestartet, um den strategischen Ansatz der Oder-Partnerschaft mit Leben zu füllen. Mit dem Ziel, in den nächsten Jahren die grenzüberschreitende Vernetzung im Bereich der Wirtschaftsförderung zu intensivieren, richtet sich das EU-Net Oderpartnership (EUNOP) unter Federführung der Berlin Partner GmbH an KMU sowie wissenschaftliche Einrichtungen und Institutionen mit Wirtschaftsbezug im gesamten Kooperationsraum. Nicht-gewinnorientierte EU-Beratungseinrichtungen und Förderinstitutionen aus den deutschen und polnischen Partnerregionen haben sich in EUNOP zusammengeschlossen, um ihre Tätigkeitsfelder, Beratungsschwerpunkte und Ansprechpartner gemeinsam im Internet zu präsentieren. Damit ist im Kooperationsraum der Oder-Partnerschaft eine transparente bilinguale Plattform entstanden, die deutschen und polnischen Unternehmen dabei hilft, die für ihre Vorhaben relevanten Kontakte und Hinweise zu finden. Mit Informationen über EU-Förderprogramme, einer integrierten Projektdatenbank für EU-geförderte Projekte, der Darstellung von Best-Practice-Beispielen für erfolgreiche Unternehmenskooperationen, einer

Kooperationsdatenbank zur Recherche potenzieller Geschäftspartner sowie einem unternehmensbezogenen Veranstaltungskalender für die Partnerregionen bietet EUNOP ein breites Informationsangebot und unterstützt mit eigenen Veranstaltungen und Aktivitäten gezielt die Vernetzung und Kooperation beiderseits der Oder.

Einen weiteren wichtigen Beitrag zur Stärkung des grenzüberschreitenden Technologie- und Wissensaustauschs im deutsch-polnischen Grenzraum leistete das Projekt TEICO-Net der Investitionsbank Berlin, das neben Berlin-Brandenburg auch Westpommern, Großpolen und Breslau umfasste. Von 2005 bis 2007 unterstützte das von der EU geförderte INTERREG-Projekt innovative KMU bei der Erschließung neuer Märkte und der Aufnahme grenzüberschreitender Kooperationen mit branchenspezifischen Workshops und Kooperationsbörsen, die unter anderem in Stettin und Berlin stattfanden. Auf der Abschlusskonferenz des Projekts im Februar 2007 in Potsdam vereinbarten die Vertreter der Partnerregionen, die Zusammenarbeit mit dem Ziel der Entwicklung gemeinsamer transnationaler Wirtschaftsförderinstrumente für KMU weiter zu intensivieren.

TEICO-Net-Workshop in Stettin | Warsztaty TEICO-Net w Szczecinie

Enterprise Europe Network Stettin | Enterprise Europe Network w Szczecinie

Od 2006 r. rozpoczęły się pierwsze projekty mające na celu wypełnienie życiem strategicznych założeń Partnerstwa Odry. Mając na celu intensyfikację transgranicznej współpracy sieciowej w zakresie aktywizacji gospodarki w przyszłych latach, EU-NET Oderpartnership (EUNOP) pod egidą Berlin Partner Sp. z o.o. zwraca się do małych i średnich przedsiębiorstw oraz placówek naukowych i instytucji okołogospodarczych z całego obszaru współpracy. W EUNOP skupiły się unijne placówki doradcze non-profit i instytucje udzielające wsparcia w polskich i niemieckich regionach partnerskich celem wspólnej prezentacji internetowej swoich obszarów działania, głównych tematów doradczych i partnerów do kontaktów. Tym samym obszar kooperacji Partnerstwa Odry zyskał przejrzystą dwujęzyczną platformę, która pomaga polskim i niemieckim przedsiębiorstwom odnaleźć ważne dla ich przedsię-wzięć kontakty i wskazówki. Przy pomocy informacji o programach wsparcia Unii Europejskiej, zintegrowanej bazy danych projektów dofinansowywanych przez Unię Europejską, prezentacji najlepszych przykładów praktycznych, skutecznej kooperacji przedsiębiorstw, bazy danych na temat istniejących kooperacji stanowiącej pomoc przy

poszukiwaniu potencjalnych partnerów biznesowych oraz kalendarza imprez związanych z przedsiębiorczością, a skierowanych do partnerów regionalnych, EUNOP oferuje szeroki zakres informacji i wspiera własnymi imprezami i działaniami tworzenie sieci i kooperację po obu stronach Odry.

Kolejnym ważnym wkładem we wzmocnienie transgranicznej wymiany technologii i nauki na polsko-niemieckim pograniczu jest projekt TEICO-Net Banku Inwestycyjnego Berlina, w którym poza Berlinem i Brandenburgią działają również Zachodniopomorskie, Wielkopolska i Wrocław. Od 2005 do 2007 r. projekt realizowany w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG pomagał innowacyjnym małym i średnim przedsiębiorstwom w wejściu na nowe rynki i nawiązaniu współpracy transgranicznej w formie branżowych warsztatów i giełd kooperacyjnych, które odbywały się m.in. w Szczecinie i Berlinie. Podczas konferencji kończącej projekt w lutym 2007 r. w Poczdamie reprezentanci regionów partnerskich uzgodnili wolę dalszej intensyfikacji współpracy celem rozwijania wspólnych transnarodowych instrumentów wspierania gospodarczego małych i średnich przedsiębiorstw.

Ausstellung „160 Jahre Eisenbahn Berlin–Stettin“ | Wystawa „160 lat połączenia kolejowego Berlin–Szczecin“

Grundlage für eine enge wirtschaftliche Zusammenarbeit ist vor allem eine leistungsfähige Verkehrsinfrastruktur. Daher befasst sich seit 2006 der „Runde Tisch Verkehr“ mit dem Ausbau der grenzüberschreitenden Verkehrswege sowohl im Straßen- als auch im Bahnverkehr und mit der Verbesserung der Verbindungen zwischen der Hauptstadtregion und den grenznahen Wojewodschaften. An den Arbeitstreffen nehmen die Verkehrsverwaltungen der Länder Berlin und Brandenburg, die Wojewodschaften Westpommern, Lebus, Land, Großpolen und Niederschlesien, die Stadtverwaltungen Stettin, Posen und Breslau sowie die Verkehrsunternehmen Deutsche Bahn, PKP und NEB teil. Derzeit konzentrieren sich die Partner vor allem auf die Abstimmung und bessere Kommunikation der deutschen und polnischen Fahrpläne, ein verdichtetes grenzüberschreitendes Zugangebot, Fahrzeitverkürzungen und die Erarbeitung von vereinfachten Tarifangeboten im deutsch-polnischen Regionalverkehr. Wichtige Impulse zur Verbesserung der Bahnverbindung zwischen Berlin und Stettin gaben zudem die Veranstaltungen zum 160. Jubiläum der Bahnstrecke Berlin–Stettin im Jahr 2003.

Zur Stärkung der regionalen Wirtschaft bieten sich für die Zukunft aus

Berliner Sicht vor allem Kooperationen mit Stettin, Breslau und Posen an – mit Städten, die über wirtschaftliche Dynamik und ein hohes wissenschaftliches Potenzial verfügen. Umgekehrt genießt auch Berlin in Mittel- und Osteuropa ein hohes Ansehen. Die weitere Entwicklung der Oder-Partnerschaft kann zusätzlich von einem dichten, bereits bestehenden Geflecht an bi- oder trilateralen Kooperationen von politisch-administrativen, privatwirtschaftlichen und zivilgesellschaftlichen Akteuren im deutsch-polnischen Grenzraum profitieren. So ist die Oder-Partnerschaft, indem sie über den unmittelbaren Grenzraum hinaus Wirtschaftszentren und Regionen einbindet, eine Ergänzung zu der bereits seit 1995 bestehenden Euroregion „Pomerania“ und kann gleichzeitig auf deren langjährige Erfahrungen zurückgreifen. Um die gemeinsamen Wirtschaftsinteressen von Unternehmen aus der Region länderübergreifend zu vertreten und Firmen und Institutionen aus Wirtschaft, Wissenschaft und Politik zusammenzubringen, haben sich weiterhin 28 Industrie- und Handelskammern aus Deutschland, Polen und Tschechien zur Kammerunion Elbe/Oder zusammengeschlossen. Die Kooperation auf Kammerebene besteht seit dem Jahr 2000 und konzentriert sich inhaltlich auf die Bereiche Verkehr, Umwelt und EU-Projekte.

Podstawą ścisłej współpracy gospodarczej jest przede wszystkim wydajna infrastruktura transportowa. Dlatego też od 2006 r. grupa robocza „Okrągły stół transportu” zajmuje się kwestiami rozbudowy transgranicznych połączeń, zarówno w ruchu kolejowym, jak i drogowym oraz poprawą połączeń między regionem stołecznym Berlin-Brandenburgia a przygranicznymi województwami. W spotkaniach roboczych biorą udział odpowiedzialne za transport administracje krajów związkowych Berlina i Brandenburgii, województw zachodniopomorskiego, lubuskiego i dolnośląskiego, urzędy miast Szczecina, Poznania i Wrocławia oraz przedsiębiorstwa transportowe Deutsche Bahn, PKP i NEB. W chwili obecnej partnerzy koncentrują się przede wszystkim na uzgodnieniach i lepszym skomunikowaniu polskich i niemieckich rozkładów jazdy, stworzeniu lepszej oferty transportu kolejowego w układzie transgranicznym, skróceniu czasów przejazdu i opracowaniem uproszczonej oferty taryfowej w polsko-niemieckim transporcie regionalnym. Ważnymi impulsami na rzecz poprawy połączenia kolejowego między Berlinem a Szczecinem były również imprezy związane z obchodami jubileuszu 160-lecia linii kolejowej Berlin-Szczecin w roku 2003.

Dla wzmocnienia gospodarki regionalnej, z punktu widzenia Berlina ważna jest na przyszłość przede wszystkim kooperacja ze Szczecinem, Wrocławiem i Poznaniem, miastami, które charakteryzuje dynamika rozwoju gospodarczego i wysoki potencjał naukowy. Ale odwrotnie, również Berlin cieszy się w Europie Środkowej i Wschodniej dużym poważaniem. Dalszy rozwój Partnerstwa Odry może dodatkowo odnosić korzyści z gęstej sieci już istniejących powiązań dwu- i trójstronnych kooperacji podmiotów politycznych, administracyjnych, gospodarki prywatnej i społeczeństwa obywatelskiego na polsko-niemieckim pograniczu. I tak Partnerstwo Odry, w którym działają centra gospodarcze i regiony również spoza bezpośredniego pogranicza, stanowi uzupełnienie istniejącego już od 1995 r. Euroregionu „Pomerania” i zarazem może korzystać z jego długoletnich doświadczeń. Celem wspólnej reprezentacji interesu gospodarczego przedsiębiorstw regionu ponad granicami krajów oraz łączenia ze sobą firm i instytucji gospodarki, nauki i polityki, 28 izb przemysłowo-handlowych z Niemiec, Polski i Czech zorganizowało się w Unię Izb Łaby/Odry. Kooperacja na poziomie izb istnieje od roku 2000 i koncentruje się merytorycznie na tematach związanych z transportem, środowiskiem naturalnym i projektami Unii Europejskiej.

Intercity-Verbindung Berlin–Stettin | Połączenie Intercity Berlin–Szczecin

Für die Zukunft gilt es, über den wirtschafts- und verkehrspolitischen Fokus hinaus weitere Projekte anzustoßen, die auch die Bereiche Kultur, Bildung, Wissenschaft und Forschung umfassen. Zielstellung dabei ist es, durch die Vernetzung der Region einen international wettbewerbsfähigen Handlungs- und Wirtschaftsraum zu schaffen und die Oder-Partnerschaft zu einer Region zu entwickeln, in der die Menschen sich kennen.

Weitere Informationen:

www.berlin.de/sen/wirtschaft/region/
www.eunop.eu
www.teico-net.net
www.pomerania.net
www.pomerania.org.pl
www.kammerunion.de

Stettin – eine Stadt in der deutsch-polnischen Grenzregion

Stettin, die größte Stadt im unmittelbaren deutsch-polnischen Grenzraum und nur zwölf Kilometer von der Grenze entfernt, ist gleichzeitig Barometer und Versuchsfeld der deutsch-polnischen Nachbarschaft und für die Gestaltung und Qualität der bilateralen Beziehungen besonders wichtig – in politischer und wirtschaftlicher, aber auch in mentaler Hinsicht. Stettin ist heute eine offene, europäische Stadt, die – inzwischen grenzübergreifend – ihre Rolle als regionale Metropole zurückerlangt hat und großen Wert auf internationale Kontakte legt. Seine besondere Aufgabe sieht

Stettin in der aktiven und kreativen Rolle bei der Weiterentwicklung der deutsch-polnischen Beziehungen: Die Stadt engagiert sich gern und auf allen Ebenen für sämtliche Formen der deutsch-polnischen Kooperation und kann heute, nach mehreren Jahren Arbeit, auf ein dichtes und weiter wachsendes Netz bilateraler Kooperationsbeziehungen, unter anderem mit Berlin, verweisen. Zum Aufbau wirtschaftlicher Kontakte zwischen Stettiner und Berliner Firmen organisiert die Stadtverwaltung Stettin beispielsweise regelmäßig Veranstaltungen in Berlin. Auch die Stettiner Teilnahme an den Wirtschaftstagen Treptow-Köpenick hat inzwischen Tradition. Weiterhin fördert das „Haus der Wirtschaft“ im Zentrum der Europäischen Integration in Stettin die wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen deutschen und polnischen Unternehmen. Das Projekt wird von der Industrie- und Handelskammer zu Neubrandenburg getragen und bietet Unternehmern aus der Region neben Informationen und individueller Beratung auch Unterstützung bei der Suche nach neuen Kooperationspartnern. Veranstaltungen für Unternehmer aus beiden Ländern wie der Deutsch-Polnische Wirtschaftskreis, der einmal monatlich zu wechselnden Themen stattfindet, ergänzen das Angebot. Gleichzeitig ist sich die Stadt bewusst, dass sich die hierbei gesammelten Erfahrungen auch integrierend auf die deutsch-polnischen Beziehungen im Allgemeinen auswirken.

W przyszłości, poza tematami z zakresu polityki gospodarczej i transportowej, należy podjąć dalsze projekty, które obejmowałyby również kulturę, edukację, naukę i badania naukowe. Celem jest stworzenie sieci kooperacji regionu tak, aby stał się on konkurencyjnym w układzie międzynarodowym obszarem handlu i gospodarki, a Partnerstwo Odry rozwinęło się w region, w którym ludzie się znają.

Dalsze informacje:

www.berlin.de/sen/wirtschaft/region/
www.eunop.eu
www.teico-net.net
www.pomerania.net
www.pomerania.org.pl
www.kammerunion.de

Szczecin – miasto na polsko-niemieckim pograniczu

Szczecin, największe miasto na polsko-niemieckim pograniczu oddalone od granicy jedynie o 12 km, jest jednocześnie barometrem i poligonem doświadczalnym polsko-niemieckiego sąsiedztwa, jest więc szczególnie ważny z punktu widzenia kształtowania jakości stosunków dwustronnych. I to zarówno pod względem politycznym, gospodarczym, ale również mentalnym. Szczecin jest dzisiaj otwartym europejskim miastem, które odzyskało swoje znaczenie jako metropolia regionalna – także w aspekcie transgranicznym – i przywiązuje dużą wagę do kontaktów międzynarodo-

wych. Szczecin postrzega swoje szczególne zadanie w aktywnym i kreatywnym dalszym rozwijaniu stosunków polsko-niemieckich. Miasto angażuje się chętnie i to na wszystkich płaszczynach w różnych forach polsko-niemieckiej współpracy. Dzisiaj, po kilku latach pracy, dysponuje gęstą i nadal rosnącą siecią kontaktów bilateralnych, między innymi z Berlinem. Celem zbudowania kontaktów gospodarczych między Szczecinem a Berlinem i firmami obu miast Urząd Miasta Szczecin organizuje na przykład regularne imprezy w Berlinie. Również udział Szczecina w Dniach Gospodarki dzielnic Treptow-Köpenick stał się w ostatnich latach tradycją. Poza tym „Dom Gospodarki” w Ośrodku Integracji Europejskiej w Szczecinie wspiera współpracę gospodarczą między polskimi a niemieckimi przedsiębiorstwami. Projekt ten prowadzony jest przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Neubrandenburgu i oferuje przedsiębiorstwom z regionu poza informacją i doradztwem indywidualnym również wsparcie przy poszukiwaniu nowych partnerów kooperacyjnych. Ofertę uzupełniają imprezy dla przedsiębiorców z obu krajów jak Polsko-Niemiecki Krąg Gospodarczy, który odbywa się raz w miesiącu i dotyczy różnych tematów. Jednocześnie miasto świadome jest tego, iż zebrane w toku takich spotkań doświadczenia mają działanie integrujące dla całości układu stosunków polsko-niemieckich.

Animation des geplanten BBI-Terminals | Animacja planowanego terminalu BBI

Auf den Straßen Stettins fahren Autos mit deutschen Kennzeichen, vielerorts wird Deutsch gesprochen, es gibt zahlreiche zweisprachige Schilder, Informationstafeln und Speisekarten – das sind die visuellen Zeichen dieser Nähe. Viele deutsche Kulturbegosteerte besuchen die Konzerte der Stettiner Philharmonie und das Schloss der Pommerschen Herzöge. Deutsche Soldaten in den Uniformen des Multinationalen Corps Nord-Ost bummeln nach ihrem Dienst über Stettiner Obst- und Gemüsemärkte, und fast alle Stettiner Institutionen und Organisationen, Schulen, Theater und Klubs arbeiten mit deutschen Partnern zusammen. Es gibt unzählige deutsch-polnische Begegnungen, Jugendveranstaltungen, Konferenzen und Kulturereignisse: Das Thema Nachbarschaft ist in den Stettiner Medien stets präsent – all dies spiegelt die Normalität, den vertrauten Umgang Stettins mit der Nachbarschaft wider.

Als einzige Stadt Polens hat Stettin drei Flughäfen in seiner Nähe: Stettin-Goleniów, aber auch die Berliner Flughäfen Tegel und Schönefeld. Um den Pendelverkehr zwischen Berlin und Stettin zu organisieren, sind in Stettin mehrere Transportfirmen tätig. Viele Stettiner besuchen regelmäßig Berliner Konzerte und Galerien und kaufen dort ein. Immer mehr junge Stettiner studieren in Berlin bzw. Frankfurt/Oder oder besuchen das deutsch-polnische Gymnasium in Löcknitz oder Schwedt.

Nachbarschaft beschränkt sich in Stettin aber nicht nur auf gegenseitige Besuche offizieller politischer oder wirtschaftlicher Delegationen, sondern kommt vor allem im Alltag, im gemeinsamen Miteinander und in den täglichen Kontakten zum Ausdruck – genau dieses Ausmaß und die Normalität der alltäglichen Begegnungen zeichnen Stettin vor vielen anderen polnischen Städten aus.

Po ulicach Szczecina jeżdżą samochody z niemieckimi tablicami rejestracyjnymi. W wielu miejscach mówi się po niemiecku. Funkcjonują liczne dwujęzyczne oznakowania, tablice informacyjne i karty dań. To wizualne znaki bliskości. Wielu niemieckich miłośników kultury odwiedza koncerty Filharmonii Szczecińskiej i Zamku Książąt Pomorskich. Niemieccy żołnierze w mundurach Wielonarodowego Korpusu Północ-Wschód spacerują po służbie po szczecińskich rynkach owocowo-warzywnych i prawie wszystkie szczecińskie instytucje, organizacje, szkoły, teatry i kluby współpracują z niemieckimi partnerami. Odbывают się tu niezliczone polsko-niemieckie spotkania, imprezy dla młodzieży, konferencje i wydarzenia kulturalne. Temat sąsiedztwa obecny jest w mediach szczecińskich. Wszystko to odzwierciedla normalność, zwyczajne traktowanie sąsiedztwa.

Jako jedyne miasto w Polsce Szczecin ma w swym pobliżu trzy porty lotnicze: Szczecin-Goleniów, ale również berlińskie lotniska Tegel i Schönefeld. Aby dobrze zorganizować komunikację między Berlinem a Szczecinem funkcjonuje kilka firm transportowych. Wielu Szczecinian regularnie odwiedza koncerty i galerie w Berlinie, robi tu zakupy. Coraz więcej młodych szczecinian studiuje w Berlinie bądź we Frankfurcie nad Odrą lub uczęszcza do polsko-niemieckich gimnazjów w Löcknitz lub Gartz.

Sąsiedztwo nie ogranicza się jednak w Szczecinie tylko do wzajemnych odwiedzin oficjalnych delegacji politycznych i gospodarczych, lecz przejawia się w codzienności, we wspólnym funkcjonowaniu i codziennych kontaktach. I to właśnie ten wymiar współpracy, ta normalność codziennych stosunków wyróżnia Szczecin spośród wielu innych miast w Polsce.

Terminal des Flughafens Stettin-Goleniów | Terminal lotniska Szczecin-Goleniów

Impressionen der Stettiner „Ostseetage“ | Impresje ze szczecińskich „Dni Morza“

Partnerschaft Stettin–Kreuzberg

Die ersten offiziellen Kontakte zwischen Stettin und Kreuzberg (seit der Bezirksreform 2001 Friedrichshain-Kreuzberg) gab es im Jahr 1995. Die Stettiner interessierten sich damals vor allem für die Erfahrungen bei der Altbausanierung, für die Kommunalwirtschaft sowie für den Umwelt- und Denkmalschutz in dem Berliner Bezirk. Nach zahlreichen bilateralen Projekten, beispielsweise der Ausstellung „Stettin damals und heute“ im Kreuzberger Rathaus, sowie einer steigenden Anzahl von gemeinsamen Organisationen und Interessensgruppen wurde im Jahr 1996 eine Vereinbarung über die Zusammenarbeit unterzeichnet. Zu den gemeinsamen Projekten auf Verwaltungsebene gehörten unter anderem die Realisierung der EU-Projekte „Agora“ und „Seed“, in deren Rahmen sich vor allem für die Stettiner Verwaltungsangestellten die Möglichkeit bot, die EU-Prozeduren zu erlernen. Inzwischen hat die gemeinsame Teilnahme an jährlichen Feierlichkeiten wie den „Kreuzberger Festlichen Tagen“ oder den Stettiner „Ostseetagen“ Tradition.

Mit dem Ziel, die Kontakte nach Stettin weiter auszubauen, wurde 1998 der Verein „Städtepartner Stettin e.V.“ gegründet, der eng mit

den Stettiner Wohnsiedlungsräten zusammenarbeitet, insbesondere mit dem Rat der Wohnsiedlung Turzyn. Ein Schwerpunkt liegt dabei auf der Einbindung der Einwohner in die Zusammenarbeit, beispielsweise durch die Aktion „Grüne Höfe in Turzyn“ – einer von Kreuzberg übernommenen Idee zur Begrünung von Hinterhöfen. Darüber hinaus sind auch die „Kreuzberger Kulturtag in Stettin“ und die „Stettiner Kulturtag in Kreuzberg“ auf das Engagement des Vereins zurückzuführen. Mit dem Zusammenschluss der Bezirke Friedrichshain und Kreuzberg infolge der Berliner Bezirksreform erweiterten sich die Möglichkeiten für die Suche nach neuen Partnern und Ideen: Beispiele für eine lebendige Partnerschaft sind unter anderem die Unternehmenspräsentationen von Stettiner Firmen in Friedrichshain-Kreuzberg und der Berlin-Stand beim Stettiner „Oder-Picknick“. Zusätzlich dienen Praktika und Schulungen von Verwaltungsmitarbeitern bei ihren Partnern über die berufliche Weiterbildung hinaus dazu, persönliche Kontakte aufzubauen und gemeinsam neue Ideen umzusetzen, die die Zusammenarbeit weiter verstärken.

Weitere Informationen:

www.staedtepartner-stettin.org

Partnerstwo Szczecin-Kreuzberg

Pierwsze oficjalne kontakty między Szczecinem a Kreuzbergiem (od czasu reformy administracyjnej w 2001 r. dzielnicą Friedrichshain-Kreuzberg) miały miejsce w 1995 r. Szczecinianie interesowali się wtedy przede wszystkim doświadczeniami przy renowacji starej substancji budowlanej, gospodarką komunalną oraz ochroną środowiska i zabytków w tej dzielnicy Berlina. Liczne projekty bilateralne np. wystawa „Szczecin wczoraj i dziś” w ratuszu dzielnicy Kreuzberg oraz coraz większa liczba wspólnych organizacji i grup interesów doprowadziła w 1996 r. do podpisania porozumienia o współpracy. Do wspólnych projektów na poziomie administracyjnym zaliczyć można m. in. realizację dofinansowanych przez Unię Europejską projektów „Agora” oraz „Seed”, w ramach których przede wszystkim urzędnicy magistratu szczecińskiego mieli możliwość poznania procedur Unii Europejskiej. W międzyczasie tradycją stał się wspólny udział w corocznych świątkach, jak „Dni Kreuzbergu” lub „Dni Morza” w Szczecinie.

Aby móc rozwijać kontakty ze Szczecinem powołano do życia w 1998 r. stowarzyszenie „Städtepartner

Stettin e.V.”, które ściśle współpracuje ze szczecińskimi radami dzielnic, w szczególności z radą dzielnicy Turzyn. Główny punkt współpracy polega tu na włączeniu do niej mieszkańców, np. poprzez akcję „Zielone podwórka” na Turzynie – pomysł przejęty z Kreuzbergu dotyczący zazieleniania podwojek. Poza tym zaangażowaniu stowarzyszenia zawdzięczamy również „Dni Kultury Kreuzbergu w Szczecinie” i „Dni Kultury Szczecina” w Kreuzbergu. Wraz z połączeniem dzielnicy Friedrichshain i Kreuzberg w wyniku berlińskiej reformy administracyjnej zwiększyły się możliwości poszukiwania nowych partnerów i pomysłów. Przykładem żywego partnerstwa są między innymi prezentacje przedsięwzięć szczecińskich w dzielnicy Friedrichshain-Kreuzberg oraz stoisko Berlina na szczecińskim „Pikniku nad Odrą”. Dodatkowo praktyki i szkolenia pracowników administracji u każdego z partnerów służą ich zawodowemu doskonaleniu, budowaniu osobistych kontaktów i realizacji wspólnych idei, które wzmacniają współpracę.

Dalsze informacje:

www.staedtepartner-stettin.org

Impressionen der Stettiner „Ostseetage“ | Impresje ze szczecińskich „Dni Morza“

Berlin–Stettin:**Kurze Wege zwischen Nachbarn**

Berlin und Stettin liegen nur rund 140 Autokilometer voneinander entfernt. Beide Großstädte sind per Autobahn verbunden und die Stadtzentren in etwa zwei Stunden Fahrt erreichbar.

Im Projekt „Oder-Partnerschaft“ engagieren sich die Länder Berlin und Brandenburg mit der Stadt Stettin und der Wojewodschaft Westpommern für eine Verbesserung der Bahnverbindungen zwischen beiden Städten. So wurden zwischen den Partnern attraktive und einfache Tarifangebote entwickelt: Stettin ist Bestandteil des Tarifsystems des Verkehrsverbundes Berlin Brandenburg (VBB). Das bedeutet, dass mit einer Bahnfahrkarte, die in Stettin oder in Berlin gekauft wurde, sowohl alle Stadtbusse und Straßenbahnen in Stettin als auch alle Busse, Straßenbahnen, U- und S-Bahnen in Berlin genutzt werden können. Besonders beliebt ist dabei das „Brandenburg-Berlin-Ticket“, mit dem für 26 Euro bis zu fünf Personen beliebig viele Fahrten an einem Tag durchführen können und das sowohl bis nach Stettin als auch im dortigen Nahverkehr gültig ist. Weitere Angebote gibt es auch für Alleinreisende. Stettin ist zudem die einzige polnische Stadt, deren ÖPNV-Angebot auch in den Fahrplaninformationssystemen von Deutscher Bahn und VBB abrufbar ist.

Die Bahnverbindungen zwischen Berlin und Stettin wurden in den vergangenen Jahren schrittweise verbessert. Bei den schnellsten Verbindungen liegt die Fahrzeit knapp unter zwei Stunden. Gemeinsames Ziel ist der durchgängige Ausbau der Bahnverbindung Berlin–Stettin

auf 160 km/h, so dass dann beide Stadtzentren in circa 75 Minuten zu erreichen sein werden. Derzeit werden zwischen Berlin und Stettin insgesamt acht Zugverbindungen pro Richtung angeboten, die mit Ausnahme der Intercity-Verbindungen von den Ländern Berlin und Brandenburg finanziert werden. Von Freitag bis Sonntag gibt es eine zusätzliche neunte Spätverbindung. Zwei Zugpaare sind Direktverbindungen, bei den Übrigen ist ein Umsteigen in Angermünde bzw. Pasewalk erforderlich. Die Regionalexpress-Züge Berlin–Angermünde halten nicht nur in Berlin Hauptbahnhof, sondern auch in den Bahnhöfen Berlin Südkreuz und Berlin Gesundbrunnen (im Norden Berlins) sowie unterhalb des Finanz- und Dienstleistungszentrums im Bahnhof Berlin Potsdamer Platz.

Mit einem Intercity-Paar über Berlin und Hannover nach Amsterdam ist Stettin an das deutsche und westeuropäische Hochgeschwindigkeitsnetz angebunden. Der Intercity startet in Stettin am frühen Morgen, der Intercity aus Amsterdam trifft am Abend wieder in Stettin ein. Von Berlin Hauptbahnhof besteht ein direkter Anschluss nach Leipzig, München, Dresden, Prag, Frankfurt/Main und Köln. Für diese Intercity-Verbindung gibt es eine Sonderregelung: Zwischen Stettin und Berlin gelten das „Brandenburg-Berlin-Ticket“ sowie alle VBB-Fahrausweise und -Tarifangebote. In das Intercity-Netz der Staatsbahnen PKP ist Stettin durch mehrere Intercity-Verbindungen über Posen nach Warschau eingebunden. Die Fahrzeit in die polnische Wirtschaftsmetropole Posen beträgt 140 Minuten, nach Danzig sind es 310 Minuten.

Berlin–Szczecin:**krótkie drogi między sąsiadami**

Berlin i Szczecin oddalone są od siebie jedynie o około 140 km jazdy samochodem. Oba duże miasta łączy autostrada, a do centrów miast dojechać można w ciągu dwóch godzin. W projekcie „Partnerstwo Odry” kraje związkowe Berlin i Brandenburgia wraz z miastem Szczecin i Województwem Zachodniopomorskim angażują się na rzecz poprawy połączeń kolejowych między oboma miastami. I tak stworzono między partnerami atrakcyjne i proste oferty taryfowe: Szczecin jest elementem systemu taryf Przedsiębiorstwa Komunikacji Publicznej Berlina i Brandenburgii (VBB). Oznacza to, że na podstawie biletu kolejowego, który został kupiony w Berlinie lub Szczecinie, można korzystać z tramwajów i autobusów w Szczecinie oraz ze wszystkich tramwajów, autobusów oraz kolejki miejskiej i metra w Berlinie. Szczególnym powodem cieszyć się przy tym bilet „Brandenburg-Berlin-Ticket”, na który za 26 euro może jeździć do 5 osób dowolną ilość razy między Berlinem a Szczecinem i korzystać w opisany sposób z komunikacji miejskiej. Są też oferty dla podróżujących indywidualnie. Poza tym Szczecin jest jedynym miastem w Polsce, którego oferta komunikacji publicznej jest do wglądu w elektronicznym systemie informacyjnym Deutsche Bahn i VBB.

Połączenie kolejowe między Berlinem i Szczecinem uległo w ubiegłych latach znacznej poprawie. Przy najszybszych połączeniach czas przejazdu to mniej niż 2 godziny. Wspólnym celem jest rozbudowa całego połączenia kolejowego Berlin–Szczecin do 160 km/h tak, iż do obu centrów miast dojechać będzie można w około 75 minut.

W chwili obecnej między Berlinem a Szczecinem kursuje łącznie osiem pociągów na każdym z kierunków, które poza połączeniem Intercity finansowane są przez kraje związkowe Berlin i Brandenburgia. Od piątku do niedzieli jest jeszcze jedno, dziewiąte połączenie w późnych godzinach wieczornych. Dwie pary pociągów to połączenia bezpośrednie, w przypadku pozostałych konieczna jest przesiadka w Angermünde bądź Pasewalku. Pociągi typu ekspres regionalny Berlin–Angermünde zatrzymują się nie tylko na Dworcu Głównym w Berlinie, ale również na stacjach Berlin Südkreuz i Berlin Gesundbrunnen (na północy miasta) oraz pod centrum finansowo-usługowym na dworcu Berlin Potsdamer Platz/Plac Poczdamski.

Para pociągów Intercity kursująca przez Berlin i Hannover do Amsterdamu daje Szczecinowi połączenie z zachodnioeuropejską siecią szybkich kolei. Intercity rozpoczyna swoją trasę wcześniej rano w Szczecinie, zaś Intercity z Amsterdamu przybywa do Szczecina wieczorem. Z Dworca Głównego w Berlinie funkcjonują bezpośrednie dalsze połączenia do Lipska, Monachium, Drezna, Pragi, Frankfurtu nad Menem i Kolonii. Dla tego pociągu Intercity obowiązuje specjalna regulacja. Na trasie między Szczecinem i Berlinem honorowany jest bilet: „Brandenburg-Berlin-Ticket” oraz wszystkie oferty taryfowe i bilety VBB (Przedsiębiorstwa Komunikacji Publicznej Berlina i Brandenburgii). Szczecin powiązany jest z siecią Intercity PKP kilkoma połączeniami Intercity przez Poznań do Warszawy. Czas przejazdu do polskiej metropolii gospodarczej Poznania wynosi jedynie 140 minut, zaś do Gdańska 310 minut.

Geplantes Hebewerk in Niederfinow (rechts) | Planowana podnośnia statków w Niederfinow (z prawej)

Die Berliner Flughäfen Tegel und Schönefeld sind von Stettin aus gut erreichbar. Mit dem neuen Großflughafen Berlin Brandenburg International wird sich voraussichtlich die Zahl der Fluggäste aus den benachbarten polnischen Städten erhöhen. Vom Berliner Hauptbahnhof verkehrt zum Flughafen Tegel der Schnellbus „TXL“. Der Flughafen Schönefeld ist vom Berliner Hauptbahnhof mit der S-Bahn und dem Regionalexpress (Airportexpress) zu erreichen. Das Brandenburg-Berlin-Ticket und andere Tarifangebote des VBB werden anerkannt. Weitere Flugverbindungen bietet der Flughafen der Region Stettin. Er liegt in Goleniów, circa 45 Kilometer nordöstlich vom Stettiner Stadtzentrum nahe der Bahnstrecke und Schnellstraße nach Swinemünde. Von Stettin gibt es dorthin auch zahlreiche Anbieter mit Kleinbussen.

Von Skandinavien aus ist Stettin über den Fährhafen Swinemünde (rund

60 Schiffskilometer nördlich von Stettin) zu erreichen, von dem regelmäßige Fährverbindungen nach Ystad (Südschweden), Bornholm (Dänemark) und Kopenhagen angeboten werden. Zwischen dem Fährhafenterminal Swinemünde und Stettin gibt es zahlreiche Bahn- und Busverbindungen, deren Fahrzeit etwa 90 Minuten beträgt.

In der Binnenschifffahrt werden Stettin und Berlin ab 2013 auch vom neuen Hebewerk in Niederfinow profitieren, das ab 2009 errichtet wird und den Schiffsverkehr auf dem Wasserweg zwischen beiden Städten verbessert.

Weitere Informationen:

www.vbb-online.de
www.bahn.de
www.pkp.pl
www.berlin-airport.de
www.airport.com.pl
www.polferryes.pl | www.unityline.pl

Berlińskie porty lotnicze Tegel i Schönefeld też mają dogodnie połączenia ze Szczecinem. Wraz z nowym wielkim portem lotniczym Berlin-Brandenburg International najprawdopodobniej wzrośnie również liczba klientów z sąsiednich polskich miast. Z Dworca Głównego w Berlinie na lotnisko Tegel kursuje autobus szybkiej linii „TXL“, na lotnisko Schönefeld z berlińskiego Dworca Głównego można dojechać kolejką miejską oraz ekspresem regionalnym (Airportexpress). Bilet Brandenburg-Berlin-Ticket i inne oferty taryfowe VBB obowiązują również w tym autobusie. Dalsze połączenia lotnicze oferuje regionowi Szczecina jego własny port lotniczy. Położony jest on w Goleniowie, ok. 45 km na północny wschód od centrum Szczecina przy linii kolejowej i drodze ekspresowej do Świnoujścia. Ze Szczecina można tam dojechać dużą ilością mikrobusów.

Ze Skandynawii dociera się do Szczecina przez terminal promowy w Świnoujściu (ok. 60 km drogą wodną na północ od Szczecina). Z terminalu tego kursują regularnie promy do Ystad (południowa Szwecja), Kopenhagi i na Bornholm (Dania). Między terminalem promowym w Świnoujściu a Szczecinem kursuje wiele pociągów i autobusów. Czas przejazdu wynosi około 90 minut.

W zakresie żeglugi wodnej śródlądowej od 2013 roku Szczecin i Berlin połączy również nowa podnośnia statków w Niederfinow. Jej budowa rozpocznie się w 2009 r. i przyczyni się do usprawnienia żeglugi na drodze wodnej między oboma miastami.

Dalsze informacje:

www.vbb-online.de
www.bahn.de
www.pkp.pl
www.berlin-airport.de
www.airport.com.pl
www.polferryes.pl | www.unityline.pl

Stettiner Hafen | Port szczeciński

Berlin – Geschichte und Zukunft in der Mitte Europas

Die urkundlichen Anfänge Berlins reichen ins 13. Jahrhundert zurück. Die Stadt entwickelt sich aus der Spreeinsel Cölln (1237) und der Kaufmannsiedlung Berlin am rechten Flussufer (1244). Durch die günstige Lage am Spreeübergang und der Kreuzung zweier Handelswege erleben beide Siedlungen einen raschen Aufschwung. 1307 entsteht die Doppelstadt Berlin/Cölln mit gemeinsamem Rathaus. 1443 beginnt mit der Errichtung des Berliner Schlosses der Ausbau zur Residenz der brandenburgischen Markgrafen und Kurfürsten. Im 17. Jahrhundert entsteht ein erster Kanal zur Oder und der Befestigungsring um die Stadt, Hugenotten werden vom Großen Kurfürsten ins Land geholt. Mit der Krönung Friedrichs I. wird Berlin 1701 königlich-preußische Residenzstadt. Unter Friedrich II. ist die Stadt politisches, wirtschaftliches und geistiges Zentrum des aufstrebenden

Landes. Während der napoleonischen Zeit gründet Wilhelm von Humboldt 1810 die Berliner Universität.

Maschinenbau und vor allem Elektroindustrie sind im 19. Jahrhundert Synonym für Berlins industrielle Entwicklung: Firmen wie AEG, Borsig und Siemens werden führend in Europa. 1838 beginnt der Ausbau zum Eisenbahnknoten: Stettin zum Beispiel wird 1843 erreicht. Als Hauptstadt des Deutschen Kaiserreiches ab 1871 und mit dem Aufschwung in der Gründerzeit wächst die Einwohnerzahl in die Millionen. Nach dem Ersten Weltkrieg wird 1918 die Republik ausgerufen. Acht Städte, 59 Landgemeinden und 27 Gutsbezirke bilden 1920 Groß-Berlin. In den „Goldenen Zwanzigern“ ist die Vier-Millionen-Metropole Brennpunkt des kulturellen Lebens: Revue, Variété, Theater und der neue Film erleben eine Blüte. Berlin wird das deutsche Luftverkehrszentrum und ist zweitgrößter Binnenhafen.

Potsdamer Platz 1930 | Plac Poczdamski, 1930 r.

Berlin – Historia i przyszłość w centrum Europy

Udokumentowane początki Berlina sięgają XIII w. Miasto rozwijało się w oparciu o wyspę Cölln na Szprewie (1237) i osadę kupiecką Berlin na prawym brzegu rzeki (1244). Z uwagi na korzystne położenie przy przeprawie przez Szprewę i na skrzyżowaniu dwóch szlaków handlowych obie osady szybko się rozwijały. W 1307 r. powstało podwójne miasto Berlin/Cölln ze wspólnym ratuszem. W 1443 r. rozpoczęto budowę berlińskiego zamku, a tym samym powstawać zaczęła rezydencja margrabiów brandenburskich i książąt elektorów. W XVII w. powstaje pierwszy kanał prowadzący do Odry oraz obwodnica murów obronnych wokół miasta. Wielki Książę Elektor sprowadza Hugenotów. Wraz z koronacją Fryderyka I Berlin staje się w 1701 r. królewsko-pruskim miastem rezydencjalnym. Za czasów Fryderyka II miasto jest politycznym, gospodarczym i duchowym centrum rozwijającego się kraju. W okresie napoleo-

skim Wilhelm von Humboldt zakłada w Berlinie w 1810 r. uniwersytet. Budowa maszyn, a przede wszystkim przemysł elektryczny są w XIX w. synonimem rozwoju przemysłu w Berlinie: firmy takie, jak AEG, Borsig i Siemens stają się wiodącymi w całej Europie. W 1838 r. rozpoczyna się rozbudowa berlińskiego węzła kolejowego: do Szczecina linia kolejowa dociera w 1843 r. Liczba ludności w Berlinie jako stolicy Cesarstwa Niemieckiego od 1871 r. i wraz z okresem prosperity po wojnie prusko-francuskiej zaczyna być liczona w milionach. Po I wojnie światowej, w 1918 roku proklamowano tutaj republikę. Osiem miast, 59 gmin wiejskich i 27 okręgów folwarcznych tworzą w 1920 r. Wielki Berlin. W ciągu „złotych lat dwudziestych” 4-milionowa metropolia staje się ogniskiem życia kulturalnego: rewie, kabarety, teatry i nowe medium film przeżywają swój rozkwit. Berlin staje się centrum niemieckiego transportu lotniczego i jednocześnie jest drugim co do wielkości portem śródlądowym.

Touristenmagnet Hackesche Höfe | Magnes turystyczny Hackesche Höfe

Mit Hitlers Machtergreifung beginnt 1933 die Verfolgung von Juden, Kommunisten und anderen Oppositionellen. In Berlin als Hauptstadt des Dritten Reiches wird der Angriff auf Polen beschlossen, Deutschland überzieht weite Teile Europas mit Terror und Zerstörung. Wie viele andere europäische Städte ist auch Berlin bei Kriegsende großflächig zerstört. Es verliert über eine Million Einwohner und seine Wirtschaftskraft. Das Stadtgebiet wird auf vier Siegermächte aufgeteilt – wie auch das verkleinerte Deutschland. Stalin will, dass die Oder-Neiße-Grenze Deutschland und Polen dauerhaft entzweit. Politische Differenzen zwischen Westalliierten und Sowjets führen 1948/49 zur Berlin-Blockade. Doch die Luftbrücke versorgt die drei Westsektoren. Ab 1961 teilt die Berliner Mauer die Stadt knapp drei Jahrzehnte lang in Ost und West. Die letztlich auch „Solidarność“ geschuldete Maueröffnung 1989 markiert den Neubeginn für Berlin. 1991 entscheidet der

Bundestag über Berlin als Hauptstadt des wiedervereinten Deutschlands. 1999 ziehen Regierung und Parlament an die Spree. Politik und Diplomatie bringen Berlin neue Internationalität, Spitzenverbände aus Wirtschaft, Wissenschaft, Medien und Gesellschaft folgen.

Heute ist Berlin mit 3,4 Millionen Einwohnern und 892 Quadratkilometern die größte Stadt Deutschlands und besonders für junge Menschen attraktiv. Laut Statistik leben in Berlin rund 470.000 Ausländer aus mehr als 180 Nationen, darunter 45.000 Polen. Berlin bildet mit dem umgebenden Bundesland Brandenburg die Hauptstadtregion Berlin-Brandenburg. Im Zentrum Europas ist die Region Bindeglied zwischen den Wirtschaftsräumen in West- und Ost-, Nord- und Südeuropa. Im Rahmen der Oder-Partnerschaft wird die Zusammenarbeit von Bundesländern und Wojewodschaften innerhalb der EU-Mitgliedschaft Deutschlands und Polens ausgebaut.

Potsdamer Platz | Plac Poczdamski

Bundeskantleramt | Urząd Kanclerski

Wraz z przejściem władzy przez Hitlera rozpoczyna się w 1933 r. prześladowanie Żydów, komunistów i innych opozycjonistów. W Berlinie jako stolicy III Rzeszy zapada decyzja o napaści na Polskę, Niemcy dokonują również agresji na wiele innych państw w Europie niosąc jej terror i zniszczenie. Tak, jak wiele innych europejskich miast pod koniec wojny Berlin zniszczony jest w bardzo dużym stopniu. Miasto traci ponad milion mieszkańców oraz swój potencjał gospodarczy. Obszar miasta podzielony zostaje między czterech zwycięzców – tak samo jak pomniejszone Niemcy. Stalin chciał, aby granica na Odrze i Nysie Łużyckiej na trwałe podzieliły Niemcy i Polskę. Rozdźwięki polityczne między zachodnimi aliantami a sowietami doprowadziły w latach 1948/49 do blokady Berlina. Most powietrzny staje się drogą zaopatrzenia dla trzech sektorów zachodnich. Od 1961 r. mur berliński dzieli miasto prawie przez trzy dziesięciolecia na część wschodnią i zachodnią. Spowodowany również ruchem „Solidarność” upadek muru w 1989 r. stanowi dla Berlina nowy początek. W 1991 r. parlament federalny

Bundestag decyduje, iż Berlin staje się stolicą ponownie zjednoczonych Niemiec. W 1999 r. rząd i parlament przenoszą się z Bonn nad Szprewę. Polityka i dyplomacja przynoszą Berlinowi nowy wymiar międzynarodowy, za nimi ściągają tu naczelne organizacje gospodarcze, potencjał naukowy i media, co nadaje miastu nowego znaczenia społecznego.

Dziś Berlin liczy 3,4 mln mieszkańców i 892 km kwadratowe powierzchni. Jest to największe miasto Niemiec, szczególnie atrakcyjne dla młodych ludzi. Statystyki mówią, iż w Berlinie żyje prawie 470 tys. obcokrajowców, reprezentujących ponad 180 narodowości, w tym 45 tys. Polaków. Berlin tworzy wspólnie z otaczającym go Krajem Związkowym Brandenburgia region stołeczny Berlin-Brandenburgia. Region ten jest w centrum Europy ogniwem łączącym obszary gospodarcze wschodu i zachodu, północy i południa Europy. W ramach Partnerstwa Odrzańskiego rozwijana jest współpraca krajów związkowych i województw funkcjonująca w ramach członkostwa Polski i Niemiec w Unii Europejskiej.

Schloss Charlottenburg | Palac Charlottenburg

Architektur und Stadtentwicklung in Berlin

Der historische Stadtkern Berlins liegt zwischen der Stadtbahn am Alexanderplatz und der Spree, rund um die Marien- und die Nikolaikirche, die heute noch das Alter dieses Viertels bezeugen. Erst 1987, zur 750-Jahr-Feier Berlins, ist das Viertel um die Nikolaikirche nach historischem Grundriss rekonstruiert und mit modernen Wohnhäusern kombiniert worden.

Im 17. Jahrhundert wächst die Stadt über die ringförmige Befestigung hinaus vor allem nach Westen: Dorotheen- und Friedrichstadt entstehen. Weit vor den Toren Berlins errichten Johann Arnold Nehring und andere ab 1695 Schloss Charlottenburg. Wie beim Gendarmenmarkt bringt die Geometrie von Pariser, Leipziger und Mehring-Platz die Ideale des barocken Städtebaus zum Ausdruck. Größter erhaltener Barockbau Berlins ist das Zeughaus, heute Deutsches Historisches Museum.

Ab 1699 erweitert Andreas Schlüter das Berliner Stadtschloss (1950 abgerissen, Wiederaufbau mit Kuppel und den drei Schlüter-Fassaden als

„Humboldt-Forum“ in Vorbereitung). Die Stadtumgestaltung setzt Friedrich II. mit seinem Baumeister Georg Wenzeslaus von Knobelsdorff fort: Das Rokoko bestimmt Kunst und Architektur. Erster Bau des Forum Fridericianum ist die Staatsoper (1741–43). In Potsdam entsteht als Sommerresidenz Schloss Sanssouci, später das Neue Palais.

Ende des 18. Jahrhunderts entwirft der Schlesier Carl Gotthard Langhans Berlins bekanntestes Bauwerk, das Brandenburger Tor. 1787, ein Jahr nach dem Tod Friedrichs II., ist er mit seinem Sohn Karl Ferdinand nach Berlin gekommen. David Gilly, Wegbereiter rationellen Bauens, und sein bei Stettin geborener Sohn Friedrich ziehen im Folgejahr aus Pommern nach Berlin.

Das 19. Jahrhundert ist vor allem vom Klassizismus Karl Friedrich Schinkels bestimmt. Preußens oberster Baumeister, von Friedrich Gilly ausgebildet, prägt Berlins Mitte: Das Schauspielhaus am Gendarmenmarkt, das Alte Museum, die Neue Wache und die Bauakademie, deren Wiederaufbau geplant ist, schaffen ein neues Stadtbild.

Friedrichswerdersche Kirche | Kościół we Friedrichswerder

Architektur i urbanistyka w Berlinie

Historyczne śródmieście Berlina położone jest między kolejką miejską przy Alexanderplatz a Szprewą, wokół kościołów Najświętszej Marii Panny i Świętego Mikołaja, które do dziś świadczą o wieku miasta. Dopiero w 1987 r. na obchody 750-lecia Berlina, na bazie historycznych podwalin zrekonstruowana została dzielnica wokół kościoła Świętego Mikołaja i uzupełniona w kombinacji z nowoczesnymi budynkami mieszkalnymi.

W XVII w. miasto wykracza poza okrężne fortyfikacje, przede wszystkim w kierunku zachodnim. Powstają dzielnice Dorotheen- i Friedrichstadt. Daleko przed bramami Berlina Johann Arnold Nehring i inni budują od 1695 r. pałac Charlottenburg. Tak, jak rynek Gendarmenmarkt, tak samo geometria placów Paryskiego, Lipskiego i Mehringa odzwierciedla ideały barokowej sztuki urbanistycznej. Największym zachowanym barokowym budynkiem Berlina jest Zeughaus (Zbrojownia), w której dziś mieści się Niemieckie Muzeum Historyczne. Od 1699 r. Andreas Schlüter rozbudowuje berliński pałac miejski (wyburzony w 1950 r., w przygotowaniu odbudowa trzech fasad Schlütera i kopuły pod

nazwą „Forum Humboldta“). Fryderyk II kontynuuje wraz ze swoim mistrzem architektury Georgiem Wenzeslaus von Knobelsdorff przebudowę miasta: w sztuce i architekturze dominuje rokoko. Pierwszym budynkiem Forum Fridericianum jest Opera Państwa (1741–43). W Poczdamie powstaje rezydencja letnia, pałac Sanssouci, a później Nowy Pałac.

Pod koniec XVIII w. Ślązak Carl Gotthard Langhans projektuje najbardziej znaną budowlę Berlina, Bramę Brandenburską. W 1787 r., w rok po śmierci Fryderyka II, przybył on ze swoim synem Karlem Ferdynandem do Berlina. David Gilly, reprezentujący awangardę racjonalnego budownictwa, i jego urodzony w okolicach Szczecina syn Friedrich przenoszą się w następnym roku z Pomorza do Berlina.

XIX wiek zdominowany został przede wszystkim przez klasycyzm Karla Friedricha Schinkla. Naczelny architekt Prus, wykształcony przez Friedricha Gilly, nadaje charakter śródmieściu Berlina: teatr przy rynku Gendarmenmarkt, Altes Museum (Stare Muzeum), Neue Wache (Nowa Wartownia) oraz Akademia Budownictwa, której odbudowa jest planowana, przyczyniają się do powstania nowego obrazu miasta.

Die Gartenkunst in Preußen beeinflusst der Landschaftsarchitekt Peter Joseph Lenné. Sein Vorbild für die Umgestaltung des Großen Tiergartens und weiter Teile der Potsdamer Parklandschaft sind englische Landschaftsgärten. Mit dem Berliner Bebauungsplan von 1861 und dem überfälligen Bau der Berliner Kanalisation ab 1873 wird der zwischenzeitlich auch in Stettin als technischer Stadtbaurat tätige James Hobrecht bekannt. Hermann Blankenstein und Ludwig Hoffmann sind die obersten Stadtarchitekten im späten 19. und frühen 20. Jahrhundert.

Unter Martin Wagner verwirklichen in den 1920er Jahren Bruno Taut, Hans Scharoun und Walter Gropius die Leitideen des Neuen Bauens: Es entstehen freundliche und funktionale Siedlungen. Davon sind unter anderem die Gartenstadt Falkenberg, die Hufeisensiedlung Britz, die Siedlung Schillerpark oder die Wohnstadt Carl Legien – herausragende Beispiele der Klassischen Moderne in Deutschland – inzwischen Teil der UNESCO-Welterbeliste. Das Dritte Reich will aus Berlin die „Welthauptstadt Germania“ machen – außer dem bombenverschonten Olympiagelände von 1936 zeugt heute fast nichts mehr davon. Zwei Beispiele für die kriegszerstörte und geteilte Stadt der 1950er Jahre sind für West-Berlin das im Rahmen der Internationalen Bauausstellung 1957 errichtete Hansaviertel mit seiner aufgelockerten, durchgrünten Mischung aus Hoch- und Flachbauten

sowie für Ost-Berlin die kurz zuvor entstandene Stalinallee (heute Karl-Marx-Allee) mit ihrer repräsentativen Monumentalarchitektur.

Mit der Maueröffnung 1989 erhält Berlin die Chance, zentrale Stadtgebiete wiederzubeleben, die durch die Teilung zu Brachen verkommen waren. Private Investoren schaffen nach Plänen von Renzo Piano, Helmut Jahn und anderen am Potsdamer Platz aus dem Nichts ein neues Stadtviertel. In Mitte und Tiergarten wurden Bauten für die deutsche Hauptstadt errichtet, insbesondere das Parlaments- und Regierungsviertel im Spreebogen mit dem Bundeskanzleramt nach Plänen von Axel Schultes, Stephan Braunfels und anderen. Wie kein anderer Bau symbolisiert heute das von Norman Foster modernisierte Reichstagsgebäude mit seiner gläsernen Kuppel Vergangenheit und Zukunft der Stadt. Adlershof verkörpert die Idee eines integrierten Wissenschafts-, Wirtschafts- und Medienstandorts im Südosten Berlins, eingebettet in ein städtebauliches Gesamtkonzept, zu dem auch die Spreeufergestaltung und ein neues Stadtquartier um den Hauptbahnhof gehören. Auch die Verkehrsinfrastruktur folgt neuen Anforderungen: Mit dem neuen Berliner Hauptbahnhof wurde 2006 Europas größter Kreuzungsbahnhof eröffnet, der Bau des Großflughafens Berlin Brandenburg International (BBI) ist das umfangreichste Infrastrukturprojekt der nächsten Jahre in Ostdeutschland.

Hufeisensiedlung Berlin-Britz | Osiedle w kształcie podkowy Berlin-Britz

Sztukę zakładania ogrodów kreuje w Prusach architekt krajobrazu Peter Joseph Lenné. Dla niego wzorem przy przekształcaniu parku Großer Tiergarten (Dużego Zwierzyńca) i dużych części parków poczdamskich są angielskie parki krajobrazowe. James Hobrecht, który wcześniej pracował w Szczecinie jako radca miejski do spraw technicznych, daje się poznać w Berlinie tworzonym przez siebie w 1861 r. planem zabudowy oraz już dawno konieczną budową kanalizacji miejskiej od 1873 r. Pod koniec XIX i na początku XX w. naczelnymi architektami miejskimi są Hermann Blankenstein i Ludwig Hoffmann.

Za czasów Martina Wagnera w latach 20. idee nowego budownictwa wcielają w życie Bruno Taut, Hans Scharoun i Walter Gropius. Powstają przyjazne mieszkańcom i funkcjonalne osiedla. Wśród nich ogrodowe miasteczko Falkenberg, osiedle w kształcie podkowy Britz i osiedle Park Schillera oraz osiedle Carla Legiena stanowią wybitne przykłady klasycznego modernizmu w Niemczech. W chwili obecnej stanowią one część światowego dziedzictwa kultury UNESCO. Trzecia Rzesza chce przekształcić Berlin w „stolicę świata Germanię” – poza nietkniętym przez bomby terenem olimpijskim z 1936 r., dziś nie ma już prawie po tym śladu. Dwoma przykładami zniszczeń wojennych i podziału miasta w latach 50. są: w Berlinie Zachodnim zbudowane na Międzynarodową Wystawę Budownictwa w 1957 r. Osiedle Hanzy o luźnej zabudowie, pełne zieleni, z przemieszanyymi wysokimi i niskimi budynkami, a w Berlinie Wschodnim powstała krótko przedtem Aleja Stalina (dziś Aleja Karola Marksa) o reprezentacyjnej monumentalnej architekturze.

Wraz z otwarciem muru w 1989 r. Berlin uzyskuje szansę na ponowne ożywienie centralnych terenów miasta, które zostały zdewastowane z powodu jego podziału. Prywatni inwestorzy w oparciu o projekty Renzo Piano, Helmuta Jahna i innych architektów, na pustym placu po Murze Berlińskim i przyległych do niego terenach, tworzą z niczego, od podstaw nową dzielnicę przy Placu Poczdamskim. W Śródmieściu i dzielnicy Tiergarten zbudowano budynki na potrzeby stolicy Niemiec, w szczególności kwartały parlamentarne i rządowe w zakolu Szpewy wraz z budynkiem Urzędu Kanclerskiego, wzniesionym według planów Axela Schultesa, Stephana Braunfelsa i innych. Jak żadna inna budowla, zmodernizowany przez Normana Fostera budynek Reichstagu ze swoją szklaną kopułą symbolizuje przeszłość i przyszłość miasta. Adlershof w południowo-wschodnim Berlinie ucieleśnia ideę zintegrowanej lokalizacji nauki, gospodarki i mediów. Wszystko to zintegrowane w ramach całkowitej koncepcji urbanistycznej, która zawiera również elementy przebudowy nabrzeży Szpewy i nową dzielnicę miasta wokół Dworca Głównego. Również infrastruktura transportowa musi sprostać nowym wymaganiom: otwarty w 2006 r. nowy berliński Dworzec Główny to największy dworzec dwupoziomowy Europy, a budowa wielkiego portu lotniczego Berlin Brandenburg International (BBI) jest największym projektem infrastrukturalnym na terenie Niemiec Wschodnich w najbliższych latach.

Berlin – Kulturmetropole und lebenswerte Stadt

Die Kunst- und Kulturlandschaft Berlins ist einzigartig in Europa. Mehr als 170 Museen und Sammlungen, drei große Opernhäuser, acht renommierte Sinfonieorchester und 150 Bühnen bieten täglich ein Programm, das seinesgleichen sucht. Hochkultur und eine lebendige Off-Szene, internationale Einflüsse und die Mischung verschiedener Disziplinen machen Berlin zu einem pulsierenden Zentrum kultureller Vielfalt. Vom traditionellen Berliner Neujahrslauf bis zur Silvesterparty am Brandenburger Tor stehen täglich bis zu 1.500 Termine zur Auswahl. Große Veranstaltungen wie die Internationalen Filmfestspiele Berlin, der Karneval der Kulturen oder der Berlin-Marathon sind bei Berlinern und Besuchern sehr beliebt. Mit 7,6 Millionen Hotelgästen und 17,3 Millionen

Übernachtungen liegt Berlin nach London und Paris an dritter Stelle der beliebtesten Städtereiseziele in Europa.

Mit hochkarätigen Sammlungen und erstklassigen Exponaten aller Epochen und Stilrichtungen begeistern die Berliner Museen jährlich über zwölf Millionen Gäste aus aller Welt. Rund drei Millionen Zuschauer sehen jedes Jahr die Aufführungen der Berliner Bühnen. Große Kunstzentren sind die zum UNESCO-Welterbe gehörende Museumsinsel mit ihren archäologischen Sammlungen und der Kunst des 19. Jahrhunderts, das Kulturforum am Potsdamer Platz mit seinen bedeutenden Sammlungen europäischer Kunst sowie der Museumskomplex in Dahlem, der außereuropäische Kunst und das Museum Europäischer Kulturen beherbergt.

Berlin-Marathon | Maraton Berliński

Silvester am Brandenburger Tor | Sylwester przy Bramie Brandenburskiej

Berlin – metropolia kulturalna i miasto, w którym się dobrze żyje

Sztuka i kultura w Berlinie są jedyne w swoim rodzaju w Europie. Ponad 170 muzeów i zbiorów, 3 duże opery, 8 renomowanych orkiestr symfonicznych i 150 scen teatralnych oferują codziennie repertuar, który nie ma sobie równych. Kultura wysoka, jak i żywa kultura off-owa, międzynarodowe wpływy i mieszanki różnych stylów tworzą w Berlinie pulsujące centrum różnorodności kulturalnej. Od tradycyjnego Berlińskiego Biegu Noworocznego, aż po sylwestrowe party przy Bramie Brandenburskiej, codziennie można wybierać między 1500 propozycjami. Duże imprezy, jak Międzynarodowy Festiwal Filmowy w Berlinie, Karnawał Kultur, czy Maraton Berliński są popularne wśród berlińczyków i przyjezdnych. 7,6 mln gości hotelowych i 17,3 mln noclegów czyni Berlin

trzecim pod względem popularności po Londynie i Paryżu miastem turystycznym w Europie.

Wysokiej wartości zbiory i unikalne eksponaty reprezentujące wszystkie epoki i style artystyczne przyczyniają się do tego, iż muzea berlińskie odwiedzane są co roku przez ponad 12 mln gości z całego świata. Ponad 3 mln widzów co roku ogląda przedstawienia berlińskich scen. Dużymi centrami sztuki są Wyspa Muzeów ze swoimi zbiorami archeologicznymi i sztuki XIX-wiecznej, posiadająca rangę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, Forum Sztuki przy Placu Poczdamskim ze swoimi znaczącymi zbiorami sztuki europejskiej oraz kompleks muzealny w Dahlem, mieszczący w swoich budynkach sztukę pozaeuropejską oraz Muzeum Kultur Europejskich.

Ein umfassendes Bild höfischer Architektur und Gartenkunst zeigen die Schloss- und Gartenanlagen von Potsdam-Sanssouci, Schloss Charlottenburg sowie weitere 500 Schlösser und Parks in der Region.

Auch die junge Kunstszene ist in Berlin stark vertreten: Es gibt rund 400 Galerien, darunter freie Projekträume ebenso wie große etablierte Häuser. Mit mehr als 6.000 Künstlern und Kulturschaffenden bildet Berlin ein kreatives Zentrum in der Mitte Europas. Als Treffpunkt unterschiedlicher Kulturen, verschiedener Lebensstile und Traditionen ist Berlin ein Magnet für junge Kreative. Die UNESCO-Anerkennung als „Stadt des Designs“ würdigt die Leistungen der in Berlin ansässigen Designer, Modemacher, Fotografen, Architekten und bildenden Künstler aus aller Welt.

Attraktiv für Besucher ist Berlin auch wegen der vielfältigen Einkaufsmög-

lichkeiten und seiner modernen Hotellandschaft zu vergleichsweise günstigen Preisen. Das Nachtleben Berlins mit Hunderten Bars, Clubs und Diskotheken ist weit über die Stadtgrenzen hinaus bekannt.

Für eine hohe Lebensqualität in der Hauptstadt sorgt die große Anzahl an Wäldern, Parks, Flüssen und Seen, die mehr als ein Drittel des Stadtgebiets ausmachen. Die „grüne Lunge“ Berlins ist der Große Tiergarten im Stadtzentrum – eine von 2.500 öffentlichen Grünanlagen. Auf unvergleichliche Weise verbindet die Hauptstadtregion das internationale Flair der Metropole Berlin mit der einzigartigen Naturlandschaft Brandenburgs mit zahlreichen Sehenswürdigkeiten, 3.000 Seen, 30.000 Kilometern Flussläufen sowie 15 Biosphärenreservaten und Naturparks.

Weitere Informationen:

www.berlin-partner.de/berlinkalender

Weltkulturerbe Museumsinsel: Altes Museum | Światowe dziedzictwo kultury Wyspa Muzeów: Stare Muzeum

Obszerny obraz architektury dworskiej i sztuki ogrodniczej prezentują kompleksy pałacowo-parkowe w Poczdamie-Sanssouci, Pałac Charlottenburg oraz pozostałe 500 pałaców i parków w regionie.

Również młode środowisko artystyczne ma silną reprezentację w Berlinie: funkcjonuje tutaj ponad 400 galerii, w tym liczne samodzielne projekty, tak jak i duże już ustabilizowane przedsiębiorstwa. Ponad 6000 artystów czyni z Berlina kreatywne centrum w sercu Europy. Jako miejsce spotkań różnorodnych kultur, różnych stylów życia i tradycji Berlin działa na młodych kreatywnych ludzi jak magnes.

Uznanie Berlina przez UNESCO jako „miasta sztuki designerskiej” honoruje osiągnięcia tworzących tu projektantów, twórców mody, fotografów, architektów i przedstawicieli sztuk plastycznych z całego świata. Berlin jest atrakcyjny dla swoich gości

również z uwagi na zróżnicowane możliwości zakupów i nowoczesne hotele w porównywalnie korzystnych cenach. Nocne życie Berlina z setkami barów, klubów, dyskotek znane jest daleko poza granicami miasta.

Do wysokiej jakości życia w stolicy przyczynia się również duża liczba lasów, parków, rzek i jezior, stanowiących ponad 1/3 powierzchni miasta. „Zielonymi płucami” Berlina jest park śródmiejski Tiergarten, jeden z 2,5 tys. publicznych terenów zielonych. W nieporównywalny sposób region stołeczny łączy w sobie międzynarodowy charakter metropolii Berlin z wyjątkowymi przyrodniczymi krajobrazami Brandenburgii, z dużą ilością atrakcji turystycznych, 3 tysiącami jezior, 30 tysiącami kilometrów rzek oraz 15 rezerwatami biosfery i parkami przyrody.

Dalsze informacje:

www.berlin-partner.de/berlinkalender

Philharmonie am Kulturforum | Filharmonia przy Forum Kultury

Wirtschaft in Berlin

Berlin hat sich in den vergangenen Jahren vom Industrie- zum Dienstleistungsstandort entwickelt. Der Dienstleistungssektor verzeichnet die meisten Firmenansiedlungen und -gründungen und ist gleichzeitig der Jobmotor in der Region. Eine der wichtigsten Branchen ist der Tourismus mit einem Bruttoumsatz vom 8,411 Milliarden Euro im Jahr 2007. Mit 11.000 Beschäftigten in 230 Unternehmen ist Berlin-Brandenburg die wichtigste Call Center-Region für den deutschsprachigen Markt. Zahlreiche Banken, Versicherungen und Finanzdienstleister zieht es seit 1990 vor allem ins traditionelle Bankenzentrum in Berlins Mitte. Für die 2.000 in Berlin ansässigen Unternehmen der PR- und Werbebranche ist vor allem die Nähe zu Politik und Verbänden entscheidend. Die fünf größten Arbeitgeber der Berliner Wirtschaft sind die Deutsche Bahn mit knapp 17.600 Beschäftigten, gefolgt vom Vivantes Netzwerk für Gesundheit, Siemens, der Charité Universitätsmedizin Berlin und den Berliner Verkehrsbetrieben (BVG). Ein Standortvorteil für Unternehmen sind die preisgünstigen und gut ausgestatteten Büro- und Gewerbeflächen, die in Berlin in allen Stadtlagen zur Verfügung stehen.

Neben traditionellen Branchen wie Elektrotechnik oder Pharmaindustrie liegt die wirtschaftliche Zukunft Berlins vor allem in innovativen und wissensbasierten Zukunftsbranchen. Günstige Rahmenbedingungen dafür bietet die einmalige Wissenschafts- und Forschungslandschaft der Stadt. Mit insgesamt 400 Pharma-, Biotechnologie- und Medizintechnikunternehmen ist die Region einer der führenden europäischen Life-Sciences-Standorte. Eng miteinander verknüpft sind in Berlin die traditionelle Medienbranche, die digitale Wirtschaft und die Telekommunikationsindustrie. Rund 12.000 Firmen mit 150.000 Beschäftigten arbeiten im Informations- und Kommunikationssektor. Seit Jahren ist die Hauptstadtregion mit dem dichtesten Glasfasernetz Europas und dem modernsten, voll digitalisierten Kommunikationsnetz Deutschlands Vorreiter einer modernen Telekommunikationsinfrastruktur. Von der kulturellen Vielfalt und dem künstlerischen Potenzial der Stadt profitieren vor allem Unternehmen aus den Bereichen Medien, Musik, Film, Mode und Design. Berlin ist Deutschlands Nachrichtenzentrale Nummer eins und zweitgrößte Verlagsstadt, hier entstehen außerdem ein Drittel aller deutschen Film- und Fernsehproduktionen.

Heizkraftwerk Berlin-Mitte | Ciepłownia w dzielnicy Berlin-Mitte

Innovationszentrum Photonik in Berlin-Adlershof | Centrum Innowacyjne Photonik w Berlin-Adlershof

Gospodarka w Berlinie

Berlin rozwijał się w ostatnich latach od centrum przemysłu do centrum usług. Sektor usług odnotowuje największy przyrost nowych firm i jest jednocześnie maszyną napędzającą powstawanie nowych miejsc pracy w regionie. Jedną z najważniejszych branż jest turystyka, przy obrotach brutto w wysokości 8,411 mld euro w roku 2007. Berlin-Brandenburgia stały się najważniejszym regionem na rynku niemieckojęzycznym dla przedsiębiorstw typu call center, zatrudniających 11 tysięcy osób w 230 przedsiębiorstwach. Od 1990 r. Berlin przyciąga liczne banki, firmy ubezpieczeniowe i finansowe, i to przede wszystkim do tradycyjnego centrum bankowości w śródmieściu Berlina. Dla 2000 funkcjonujących w Berlinie przedsiębiorstw branży PR i reklamy decydująca jest przede wszystkim bliskość świata polityki i naczelnych organizacji branżowych. Pięcioma największymi pracodawcami w gospodarce Berlina są: Deutsche Bahn (Koleje Niemieckie) z prawie 17.600 pracowników, następnie Vivantes Netzwerk für Gesundheit (Sieć Opieki Zdrowotnej Vivantes), Siemens, Klinika Uniwersytecka Charité w Berlinie i Berliner Verkehrsbetriebe (Berlińskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Publicznej). Korzystne dla przedsiębiorstw są takie czynniki, jak tanie i dobrze wyposażone powierzchnie biurowe i przemysłowe, które są do dyspo-

zycji we wszystkich częściach miasta. Poza tradycyjnymi branżami jak elektrotechnika lub przemysł farmaceutyczny, gospodarza przyszłość Berlina to przede wszystkim innowacyjne i bazujące na wiedzy branże przyszłościowe. Korzystne warunki ramowe tworzy do tego unikalny system placówek naukowych i badawczych w mieście. Liczący w sumie 400 przedsiębiorstw farmaceutycznych, biotechnologicznych i zajmujących się techniką medyczną region należy do wiodących w Europie w zakresie life sciences. Ściśle ze sobą powiązane są w Berlinie tradycyjna branża mediów, sektor cyfrowy i przemysł telekomunikacyjny. Ponad 12 tysięcy firm zatrudniających 150 tysięcy pracowników pracuje w sektorze informatyki i komunikacji. Od lat region stołeczny dysponuje najbardziej gęstą siecią światłowodów w Europie i najnowocześnieszą, w pełni zdigitalizowaną siecią komunikacyjną w Niemczech. Berlin jest awangardą nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej. Kulturalna różnorodność oraz potencjał artystyczny miasta to korzyści przede wszystkim dla przedsiębiorstw sektora mediów, muzyki, filmu, mody i designerstwa. Berlin jest w Niemczech najważniejszym centrum informacyjnym, drugim co do wielkości ośrodkiem wydawniczym, poza tym powstaje tu 1/3 wszystkich niemieckich filmów i produkcji telewizyjnych.

Über herausragende Kompetenzen verfügt Berlin-Brandenburg im Bereich Verkehr und Logistik: Global Player wie Bombardier, BMW, Daimler, Lufthansa, MTU und Rolls-Royce bilden mit 400 weiteren Unternehmen der Branche sowie zahlreichen Forschungseinrichtungen ein attraktives Netzwerk. Exzellent ist die Verkehrsinfrastruktur der Region. Hier treffen die gut ausgebauten transeuropäischen Verkehrsnetze von Schiene und Straße, Luft- und Binnenschifffahrt zusammen. 100 Millionen potenzielle Kunden sind von Berlin aus in nur acht Stunden LKW-Fahrt erreichbar. Das Wasserstraßennetz wird ab 2009 in Richtung Stettin durch ein zweites, größeres Hebewerk im brandenburgischen Niederfinow weiter ausgebaut. Mit dem 2006 fertiggestellten Hauptbahnhof wurde Berlin zum bedeutenden Eisenbahndrehkreuz innerhalb Europas und Schienenknotenpunkt für den Fern- und Nahverkehr.

Größtes Verkehrsprojekt Deutschlands ist der Flughafen Berlin Brandenburg International BBI. In unmittelbarer Nähe liegt das Güterverkehrszentrum Großbeeren, das über sein KV-Terminal die Verkehrsträger Schiene und Straße miteinander verbindet. Ab 2011 wird der Großflughafen mit zahlreichen neuen Direktanbindungen und kürzeren Flugzeiten zu Zielen in Mittel- und Osteuropa, Asien und im gesamten pazifischen Raum die internationale Anbindung der Region deutlich erweitern. Schon heute sind viele polnische Nachbarn Kunden der Berliner Flughäfen, insbesondere aus dem per Luftlinie nur 125 km entfernten Stettin. Ihre Zahl wird sich in wenigen Jahren weiter erhöhen.

Die Solarenergietechnik ist eine der innovativsten und wachstumsstärksten Branchen in der Hauptstadtregion. Bereits 5.000 Arbeitsplätze sind in der Branche entstanden.

EnergieForum Berlin | EnergieForum w Berlinie

Im Berliner Hauptbahnhof | Berliński Dworzec Główny

Region Berlina i Brandenburgii dysponuje doskonałymi kompetencjami w zakresie transportu i logistyki. Takie globalne przedsiębiorstwa, jak Bombardier, BMW, Daimler, Lufthansa, MTU i Rolls-Royce tworzą wspólnie z 400 innymi firmami tej branży oraz licznymi placówkami badawczymi atrakcyjną sieć współpracy. Doskonała infrastruktura transportowa regionu sprawia, że spotykają się tu dobrze rozbudowane transeuropejskie sieci transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i żeglugi śródlądowej. Do 100 mln potencjalnych klientów można dotrzeć z Berlina transportując dla nich towary jedynie w 8 godzin jazdy samochodem ciężarowym. Sieć dróg wodnych śródlądowych będzie rozbudowywana od 2009 r. w kierunku do Szczecina poprzez drugą dużą podnośnię statków w brandenburskiej miejscowości Niederfinow. Wraz z ukończonym w 2006 r. Dworcem Głównym Berlin stał się znaczącym w Europie punktem, w którym krzyżują się linie kolejowe oraz węzłem transportu

dalekobieżnego i lokalnego w Niemczech. Największym projektem transportowym w Niemczech jest port lotniczy Berlin Brandenburg International BBI. W bezpośrednim sąsiedztwie położone jest centrum transportu towarowego Großbeeren, które poprzez swój terminal transportu multimodalnego łączy ze sobą transport drogowy i kolejowy. Od 2011 roku nowy port lotniczy zdecydowanie rozszerzy możliwości połączeń międzynarodowych zyskując liczne nowe loty bezpośrednie i krótsze czasy przelotów do miejsc w Europie Środkowej i Wschodniej, Azji oraz na terenie całego Pacyfiku. Już dziś wielu polskich sąsiadów jest klientami berlińskich lotnisk, w szczególności z oddalonego w linii prostej jedynie o 125 km Szczecina. W następnych kilku latach ich liczba dalej wzrośnie. Jedną z najbardziej innowacyjnych i rozwijających się branż regionu stołecznego jest technika pozyskiwania energii słonecznej. W tej branży powstało już 5 tysięcy miejsc pracy.

Messegelände Berlin mit ICC und Funkturm | Tereny targowe z ICC i wieżą telekomunikacyjną

Internationale Messen und Kongresse geben der Wirtschaftsregion Berlin-Brandenburg wichtige Impulse. Bis zu 80 Messen mit über 1,7 Millionen Besuchern finden jährlich in den Messehallen am Funkturm statt. Die Messe Berlin gehört zu den zehn umsatzstärksten Messegesellschaften weltweit und ist über ein weit verzweigtes Netz von Auslandsvertretungen in über 100 Ländern vertreten. Im ICC, Europas größtem Kongresszentrum, gibt es jedes Jahr fast 900 Veranstaltungen. Bei Kongressen und Tagungen mit internationaler Beteiligung belegt Berlin weltweit den vierten Platz. Mit sieben großen Hallen, darunter der neuen O₂ World am Ostbahnhof, die zu den modernsten Multifunktionsarenen der Welt zählt, sowie über 150 Tagungshotels verfügt Berlin über ein herausragendes Angebot von Veranstaltungsstätten. Darüber hinaus ermöglichen zahlreiche Verbands- und Brancheninitiativen persönliche Kontakte und erleichtern den Einstieg in die Wirtschaftcommunity und zu neuen Märkten.

Unternehmen aus Mittel- und Osteuropa finden in Berlin ein hervorragendes Angebot gut qualifizierter Arbeitskräfte, die mit Sprachen und Mentalitäten der mittel- und osteuropäischen Nachbarstaaten vertraut sind. Weltweit agierende Unternehmen und Banken erschließen von hier neue Märkte und machen Berlin zur Drehscheibe zwischen Ost und West. Die Berliner Landespolitik räumt der Zusammenarbeit eine hohe Priorität ein. Die Verflechtungen mit den neuen EU-Mitgliedsstaaten im Bereich Handel und Dienstleistungen, die bereits in den vergangenen Jahren deutlich gestiegen sind, werden sich noch weiter intensivieren. Im Jahr 2007 exportierte Berlin bereits Waren im Wert von 643 Millionen Euro nach Polen. Neue gewinnbringende Kooperationspotenziale bieten sich unter anderem in der Gesundheitswirtschaft, der Medizintechnik, der Telekommunikation, im Bereich Verkehr sowie in der Umwelt- und Entsorgungswirtschaft.

O₂ World am Ostbahnhof | Hala O₂ World przy Dworcu Wschodnim

Międzynarodowe targi i kongresy dają regionowi gospodarczemu Berlina i Brandenburgii ważne impulsy. W halach targowych przy wieży telekomunikacyjnej co roku odbywa się do 80 targów, które odwiedza ponad 1,7 mln gości. Messe Berlin (Targi Berlińskie) należą do 10 spółek targowych o największych obrotach na całym świecie i reprezentowane są przez swoją rozgałęzioną sieć przedstawicielstw zagranicznych w ponad 100 krajach. W ICC, największym europejskim centrum kongresowym, odbywa się co roku prawie 900 imprez. Jeżeli chodzi o kongresy i sympozja z udziałem międzynarodowych gości, Berlin zajmuje 4. miejsce na świecie. Z siedmioma dużymi halami, w tym nową O₂ World przy Dworcu Wschodnim, która należy do najnowocześniejszych sal multifunkcyjnych na świecie, oraz ze 150 hotelami kongresowymi Berlin dysponuje wyjątkową ofertą miejsc do organizowania imprez. Poza tym liczne inicjatywy zrzeszeń i branż umożliwiają osobiste kontakty i ułatwiają dostęp

do międzynarodowej społeczności biznesowej i nowych rynków.

Przedsiębiorstwa z Europy Środkowej i Wschodniej znajdują w Berlinie doskonałą ofertę wysoko wykwalifikowanej kadry roboczej, której znane są języki i mentalność sąsiedzkich państw środkowo- i wschodnioeuropejskich. Działające na całym świecie przedsiębiorstwa i banki znajdują tu swoje nowe rynki i czynią Berlin osią między Wschodem a Zachodem. Polityka kraju związkowego Berlin przypisuje współpracy wysokie znaczenie. Powiązania z nowymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej w zakresie handlu i usług, które w ostatnich latach decydująco wzrosły, zostaną jeszcze zintensyfikowane. W roku 2007 Berlin wyeksportował już do Polski towary o wartości 643 mln euro. Nowe, budzące nadzieję na zysk potencjały kooperacji zarysowują się między innymi w ekonomice zdrowia, technice medycznej, telekomunikacji, transporcie oraz ochronie środowiska i utylizacji.

Investieren in Berlin und Brandenburg

Seit der Erweiterung der Europäischen Union entwickeln sich die wirtschaftlichen Beziehungen zwischen Berlin und den Ländern Mittel- und Osteuropas positiv. Dazu trägt nicht nur die zentrale Lage der Hauptstadtregion im erweiterten Europa bei. Investoren profitieren von den Chancen der Region in den Wachstumsbranchen Dienstleistungen, Medien/IT/Kreativwirtschaft, Life Sciences sowie Industrie/Mobilität und Clean Technologies.

Die erste Adresse für Unternehmen in Berlin ist die Berlin Partner GmbH. Sie bietet Investoren aus einer Hand umfassende Dienstleistungen rund um die Ansiedlung und Firmenerweiterung, begleitet Firmen aus der Region in allen Fragen der Außenwirtschaftsförderung, vermittelt Kooperationspartner und Kontakte zu Behörden,

Banken, Kammern, Verbänden und Unternehmensnetzwerken und ist für das Standortmarketing verantwortlich. Im Business Location Center Berlin-Brandenburg (BLC), dem zentralen Online-Portal für die regionale Wirtschaft, sind alle wichtigen Standort- und Brancheninformationen zur Wirtschaftsregion Berlin-Brandenburg abrufbar. Einzigartig sind die Berliner Servicepakete, die Investoren bei der Personalrekrutierung und -qualifizierung, Immobiliensuche sowie Finanzierung und Förderung unterstützen. Mit dem „Berlin Business Welcome Package“ können Unternehmen den Standort drei Monate kostengünstig testen. Das Enterprise Europe Network Berlin-Brandenburg informiert über wirtschaftsrelevante Entwicklungen, Initiativen und Programme der Europäischen Union und hilft bei der Suche nach Geschäfts- und Technologiepartnern.

Business Location Center Berlin-Brandenburg | Business Location Center Berlin-Brandenburg

Sitz von IHK Berlin und Berlin Partner GmbH | Siedziba IHK Berlin i Berlin Partner GmbH

Investowanie w Berlinie i Brandenburgii

Od czasu rozszerzenia Unii Europejskiej pozytywnie rozwijają się kontakty gospodarcze między Berlinem a państwami Europy Środkowej i Wschodniej. Przyczynia się do tego nie tylko centralne położenie regionu stołecznego w rozszerzonej Europie. Inwestorzy odnoszą korzyści z szans regionu, jakimi są rozwojowe branże usług, media, informatyka, komunikacja, kreatywne dziedziny gospodarki, life sciences oraz przemysł/mobilność i tzw. czyste technologie.

Pierwszym adresem dla przedsiębiorców w Berlinie jest spółka Berlin Partner GmbH. Oferuje ona inwestorom szeroko zakrojone usługi związane z założeniem i rozwijaniem firmy, towarzyszy firmom z regionu we wszystkich kwestiach związanych z handlem zagranicznym, pośredniczy w pozyskaniu partnerów kooperacyjnych i nawiązaniu kontaktów z urzędami, bankami, izbami samorządu gospodarczego, zrzeszeniami

i grupami sieciowej współpracy przedsiębiorców. Spółka ta odpowiedzialna jest za marketing w ramach pozyskiwania inwestorów. W Business Location Center Berlin-Brandenburg (BLC), centralnym portalu internetowym regionalnej gospodarki, można znaleźć wszystkie ważne informacje o funkcjonujących w regionie gospodarczym Berlin-Brandenburga branżach i przedsiębiorstwach. Wyjątkowe są berlińskie pakiety serwisowe, które wspierają inwestorów podczas rekrutacji i poprawy kwalifikacji personelu, poszukiwania nieruchomości oraz finansowania i pozyskiwania środków pomocowych. Berliński „Business Welcome Package” umożliwia przedsiębiorcom testowanie nowych lokalizacji berlińskich przez trzy miesiące po korzystnych cenach. Enterprise Europe Network Berlin-Brandenburgia informuje o wszystkich wydarzeniach ważnych dla rozwoju gospodarczego, inicjatywach i programach Unii Europejskiej i pomaga przy poszukiwaniu partnerów biznesowych i technologicznych.

Als Koordinator des EU-Net Oderpartnership EUNOP verfügt Berlin Partner über sehr gute Verbindungen zu Partnereinrichtungen sowohl in der Hauptstadtregion als auch in der westpolnischen Grenzregion.

Bei der Bewerbung des Investitionsstandortes Berlin-Brandenburg arbeitet die Gesellschaft eng mit der Zukunfts-Agentur Brandenburg GmbH zusammen, die als One-Stop-Agency des Landes Brandenburg Investitionsvorhaben, Technologieentwicklungen und Existenzgründungen betreut. Unterstützung in allen Verwaltungsangelegenheiten bietet die Zentrale Anlauf- und Koordinierungsstelle für Unternehmen (ZAK) des Berliner Senats. Ihr Ziel ist es, geplante Investitionen durch die Beschleunigung von Genehmigungsverfahren voranzutreiben und den Standort so unternehmerfreundlich zu gestalten. Sie betreut Investoren bei schwierigen Verhandlungen mit Bezirken oder Behörden, bei Baugenehmigungen und leistet

schnell und unbürokratisch Hilfe. Darüber hinaus bieten die Berliner Technologie- und Gründerzentren ein umfassendes Serviceangebot. Ziel ist die enge Zusammenarbeit von Forschung, Entwicklung und Produktion durch die Ansiedlung von innovativen Unternehmen. Das Internationale Gründerzentrum OWZ in der Stadt für Wissenschaft, Wirtschaft und Medien Berlin-Adlershof unterstützt international agierende Unternehmensgründer und junge innovative Unternehmen, die von Berlin aus wirtschaftliche Kooperationen starten wollen. Seit 1997 betreute die Innovations-Zentrum Berlin Management GmbH (IZBM) im OWZ mehr als 60 Unternehmen.

Weitere Informationen:

www.berlin-partner.de
www.businesslocationcenter.de
www.eunop.eu
www.berlin.ihk24.de
www.zab-brandenburg.de
www.berlin.de/zak
www.owz.izbm.de

Internationales Gründerzentrum OWZ | Międzynarodowy Inkubator Przedsiębiorczości OWZ

Enterprise Europe Network in Berlin | Enterprise Europe Network w Berlinie

Jako koordynator unijnej sieci Oder Partnerships EUNOP Berlin Partner dysponuje bardzo dobrymi kontaktami z placówkami partnerskimi, zarówno w regionie stołecznym, jak i w przygranicznych regionach Polski Zachodniej.

Przy promowaniu Berlina-Brandenburgii jako lokalizacji inwestycji spółka ściśle współpracuje z ZukunftsAgentur Brandenburg GmbH (Agencją Przyszłości Brandenburgii Sp. z o.o.), która jako agenda Kraju Związkowego Brandenburgia opiekuje się przedsięwzięciami inwestycyjnymi, rozwojem technologii i wspieraniem podejmowania działalności gospodarczej stosując zasadę jednego okienka. Wsparcie we wszystkich kwestiach administracyjnych oferuje Centralny Punkt Kontaktowy i Koordynacyjny Dla Przedsiębiorców (ZAK) Senatu Berlina. Jego celem jest przyspieszenie planowanych inwestycji poprzez skrócenie czasu procedur uzyskiwania pozwoleń, a tym samym przyczynianie się do tego, aby Berlin postrzegany był jako przyjazne przedsiębiorcom miejsce inwestycji. Punkt oferuje inwestorom wsparcie w przypadku

trudnych negocjacji z poszczególnymi dzielnicami lub urzędami, przy uzyskaniu pozwolenia na budowę, a także udziela szybkiej i niezbiurokratyzowanej pomocy. Poza tym Berlińskie Centrum Technologii i Inkubator Przedsiębiorczości również dysponują szeroko zakrojoną ofertą serwisową. Celem jest ściśła współpraca sektora badań, rozwoju i produkcji poprzez tworzenie innowacyjnych przedsiębiorstw. Międzynarodowy Inkubator Przedsiębiorczości OWZ w Miasteczku Nauki, Gospodarki i Mediów Berlin-Adlershof wspiera powstające międzynarodowe firmy i młode innowacyjne przedsiębiorstwa, które z Berlina chcą rozpocząć współpracę gospodarczą. Od 1997 r. spółka Centrum Innowacyjne Management GmbH (IZBM) w OWZ pomaga ponad 60 przedsiębiorstwom.

Dalsze informacje:

www.berlin-partner.de
www.businesslocationcenter.de
www.eunop.eu
www.berlin.ihk24.de
www.zab-brandenburg.de
www.berlin.de/zak
www.owz.izbm.de

Wissenschaft und Forschung in Berlin

Als Standort für Wissenschaft und Forschung hat Berlin Tradition: Renommiertere Wissenschaftler wie Alexander und Wilhelm von Humboldt, Rudolf Virchow, Max Planck, Albert Einstein und Konrad Zuse lebten und arbeiteten in Berlin und sind eng mit der Berliner Wissenschaftsgeschichte verbunden. Berlin gehört heute zu den größten und vielfältigsten Wissenschaftsregionen in Europa. An vier Universitäten, acht Fachhochschulen, drei Kunsthochschulen, 15 privaten Hochschulen mit staatlicher Anerkennung sowie über 60 außeruniversitären Forschungsstätten lehren, forschen, arbeiten und studieren rund 200.000 Menschen aus aller Welt.

Die großen nationalen Forschungsorganisationen – Fraunhofer- und Max-Planck-Gesellschaft, Helmholtz- und Leibniz-Gemeinschaft – sind jeweils mit mehreren Instituten in Berlin vertreten, ebenso acht For-

schungseinrichtungen von Bundesministerien. Die 1710 gegründete Charité ist die größte medizinische Fakultät in Europa und eines der ältesten und traditionsreichsten Krankenhäuser in Deutschland. Das Universitätsklinikum wird von der Freien Universität und der Humboldt-Universität gemeinsam getragen.

Internationalität wird an den Berliner Hochschulen groß geschrieben: 1.600 Kooperationen bestehen mit Partnerhochschulen in aller Welt. Als Universitätsstadt wird Berlin weltweit immer beliebter: 15,2 Prozent der 133.000 Studierenden kommen aus dem Ausland. Bei der Anzahl ausländischer Gastwissenschaftler belegen die Freie Universität und die Humboldt-Universität bundesweit Spitzenplätze. Jedes Jahr schließen 20.000 Hochschulabsolventen erfolgreich ihre Ausbildung ab. Berlin investiert im Jahr rund 1,5 Milliarden Euro in den Hochschulbereich.

Humboldt-Universität zu Berlin | Uniwersytet im Humboldta w Berlinie

Lange Nacht der Wissenschaften | Długa Noc Nauki

Nauka i badania naukowe w Berlinie

Berlin to tradycyjne miasto badań i nauki. W Berlinie żyli i pracowali tak renomowani naukowcy, jak Alexander i Wilhelm von Humboldt, Rudolf Virchow, Max Planck, Albert Einstein i Konrad Zuse. Ich dzieło jest ściśle związane z historią nauki w Berlinie. Również dziś Berlin należy do największych i najbardziej zróżnicowanych regionów naukowych w Europie. Na 4 uniwersytetach, 8 wyższych szkołach zawodowych, 3 wyższych szkołach artystycznych, 15 prywatnych szkołach wyższych z certyfikatem państwowym oraz 60 pozauniwersyteckich placówkach naukowych wykłada, bada i studiuje prawie 200 tys. ludzi z całego świata.

Duże, narodowe organizacje naukowe – Towarzystwo Fraunhofera i Towarzystwo Maxa Plancka, Towarzystwo Helmholtza i Towarzystwo Leibniza – reprezentowane są w Berlinie przez kilka instytutów. Tu znajduje się

również 8 placówek badawczych ministerstw federalnych. Charité założone w 1710 r. to największy wydział medycyny w Europie oraz jeden z najstarszych szpitali w Niemczech o ogromnej tradycji. Tę klinikę uniwersytecką utrzymują wspólnie Wolny Uniwersytet i Uniwersytet Humboldta.

Wielonarodowość widać wszędzie w berlińskich szkołach wyższych: istnieje tu 1600 kooperacji z uczelniami partnerskimi na całym świecie. Jako miasto uniwersyteckie Berlin staje się też na świecie coraz bardziej popularny: 15,2 % spośród 133 tysięcy studentów pochodzi z zagranicy. Jeżeli chodzi o liczbę goszczących tu naukowców zagranicznych, to zarówno Wolny Uniwersytet, jak i Uniwersytet Humboldta zajmują najwyższe pozycje w całej Republice Federalnej Niemiec. Co roku 20 tysięcy absolwentów kończy z powodzeniem swoje berlińskie studia. Berlin co roku inwestuje około 1,5 miliarda euro w szkolnictwo wyższe.

Hochschulen, Forschungsinstitute und Wirtschaftsunternehmen sind in Berlin eng miteinander verzahnt.

Über 20 Technologieparks und Gründerzentren sowie zahlreiche Brancheninitiativen sorgen dafür, dass Unternehmen von der vielfältigen Berliner Forschungslandschaft profitieren. Die Stadt für Wissenschaft, Wirtschaft und Medien in Adlershof ist einer der erfolgreichsten Hochtechnologiestandorte Deutschlands mit fast 800 Firmen. Im integrierten Wissenschafts- und Technologiepark sind sechs naturwissenschaftliche Institute der Humboldt-Universität sowie 12 außeruniversitäre Forschungsinstitute angesiedelt. Praktische Wirtschaftsförderung leistet die WISTA Management GmbH mit ihren Innovations- und Gründerzentren. Das Internationale Gründerzentrum (OWZ) bietet vor allem international agierenden Unternehmens-

gründern und jungen innovativen Unternehmen Unterstützung.

Auf Biotechnologie ist der Campus Berlin-Buch im Norden der Stadt spezialisiert. Durch die enge Zusammenarbeit von Forschung und Industrie können wissenschaftliche Erkenntnisse schnell nutzbar gemacht werden: Einrichtungen der Grundlagenforschung kooperieren hier eng mit den Kliniken vor Ort sowie rund 50 biomedizinischen Firmen im BiotechPark Berlin-Buch. Seit 2007 betreiben die Charité und das Max-Delbrück-Centrum für Molekulare Medizin Berlin-Buch auf dem Campus ein gemeinsames transnationales klinisches Forschungszentrum – das Experimental and Clinical Research Center. Ziel ist die Umsetzung grundlagenwissenschaftlicher Erkenntnisse in die klinische Anwendung.

Forschungsgebäude der Bayer Schering Pharma AG | Budynek badawczy firmy Bayer Schering Pharma S. A.

Schulen höhere, Institute Forschung und Unternehmen sind in Berlin eng miteinander verzahnt. Über 20 Technologieparks und Gründerzentren sowie zahlreiche Brancheninitiativen sorgen dafür, dass Unternehmen von der vielfältigen Berliner Forschungslandschaft profitieren. Die Stadt für Wissenschaft, Wirtschaft und Medien in Adlershof ist einer der erfolgreichsten Hochtechnologiestandorte Deutschlands mit fast 800 Firmen. Im integrierten Wissenschafts- und Technologiepark sind sechs naturwissenschaftliche Institute der Humboldt-Universität sowie 12 außeruniversitäre Forschungsinstitute angesiedelt. Praktische Wirtschaftsförderung leistet die WISTA Management GmbH mit ihren Innovations- und Gründerzentren. Das Internationale Gründerzentrum (OWZ) bietet vor allem international agierenden Unternehmens-

swoje wsparcie przede wszystkim osobom zakładającym przedsiębiorstwa funkcjonujące w układzie międzynarodowym oraz młodym, innowacyjnym przedsiębiorcom.

W dziedzinie biotechnologii specjalizuje się kampus Berlin-Buch na północy miasta. Poprzez ścisłą współpracę nauki i przemysłu wiedza naukowa może być szybko wykorzystana: placówki badań podstawowych współpracują tutaj ściśle z klinikami miejscowymi oraz z ponad 50 firmami biomedycznymi w Parku Biotechnologii Berlin-Buch. Od 2007 r. Berlińska Klinika Uniwersytecka Charité i Centrum Medycyny Molekularnej Maxa Delbrücka Berlin-Buch zajmują się prowadzeniem w tym kampusie wspólnego transnarodowego klinicznego centrum badawczego – Experimental and Clinical Research Center. Celem jest wykorzystanie wyników badań podstawowych w zastosowaniach klinicznych.

Campus Berlin-Buch | Campus Parku Biotechnologicznego Berlin-Buch

JANUAR | STYCZEŃ

Internationale Grüne Woche Berlin
Ausstellung für Ernährungswirtschaft,
Landwirtschaft und Gartenbau
Międzynarodowy Zielony Tydzień
w Berlinie
Wystawa poświęcona gospodarce
żywnościowej, rolnictwu i ogrodnictwu
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.gruenewoche.de

BERLIN FASHION WEEK
Diverse Veranstaltungsorte
Imprezy w wielu miejscach
www.fashion-week-berlin.com

FEBRUAR | LUTY

FRUIT LOGISTICA
Internationale Messe für Früchte- und
Gemüsemarketing
Międzynarodowe Targi Marketingu
Owoców i Warzyw
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.fruitlogistica.de

bautec
Internationale Fachmesse für Bauen
und Gebäudetechnik
Międzynarodowe Targi Branżowe
Budownictwa i Techniki Budynków
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.bautec.com

Build IT Berlin
Fachmesse für IT
und Kommunikation im Bauwesen
Branżowe Targi IT i Komunikacji w
Budownictwie
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.messe-berlin.de

MÄRZ | MARZEC

ITB Berlin
Internationale Tourismus-Börse
Międzynarodowa Giełda Turystyki
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.itb-berlin.de

APRIL | KWIECIEŃ

Wasser Berlin
Internationale Fachmesse und
Kongress
Międzynarodowe Targi Branżowe
Gospodarki Wodnej wraz
z Kongresem
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.wasser-berlin.de

MAI | MAJ

ILA – Berlin Air Show
International Aerospace Exhibition
and Conferences
Międzynarodowa Wystawa Lotnictwa
i Kosmonautyki wraz z konferencjami
Flughafen Schönefeld
Port Lotniczy Schönefeld
www.ila-berlin.de

JUNI | CZERWIEC

TOP ENERGY BERLIN
Power. Gas. Renewables
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.top-energy-berlin.de

JULI | LIPIEC

BERLIN FASHION WEEK
Diverse Veranstaltungsorte
Imprezy w wielu miejscach
www.fashion-week-berlin.com

SEPTEMBER | WRZESIEŃ

IFA – Consumer Electronics Unlimited
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.ifa-berlin.de

InnoTrans
Internationale Fachmesse für
Verkehrstechnik, Innovative Kom-
ponenten-Fahrzeuge-Systeme
Międzynarodowe Targi Branżowe
Techniki Transportu i Innowacyjnych
Komponentów, Pojazdów i Systemów
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.innotrans.de

Popkomm
Ausstellung, Festival und Kongress
Wystawa, festiwal i kongres
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.popkomm.de

OKTOBER | PAŹDZIERNIK

ART FORUM BERLIN – Internationale
Messe für Gegenwartskunst
Międzynarodowe Targi Sztuki
Współczesnej
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.art-forum-berlin.de

YOU Berlin
Europäische Jugend-messe für Outfit,
Sport und Lifestyle
Europejskie Młodzieżowe Targi
Ubiory, Sportu i Stylu Życia
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.you.de

NOVEMBER | LISTOPAD

IMPORT SHOP BERLIN
Messegelände
Berlińskie Tereny Targowe
www.importshop-berlin.de

EXPOLINGUA Berlin
International Fair for Languages and
Cultures
Russisches Haus der Wissenschaft
und Kultur
Dom Nauki i Kultury Rosyjskiej
www.expolingua.com

Weitere Messetermine

im Internet unter
www.messe-berlin.de oder
www.berlin-partner.de/berlinkalender

**Terminy pozostałych imprez
targowych**

w internecie, na stronie
www.messe-berlin.de lub
www.berlin-partner.de/berlinkalender

Art Forum Berlin | Międzynarodowe Targi Sztuki Współczesnej

JANUAR | STYCZEŃ

Berliner Neujahrslauf
Noworoczny Bieg Berliński
www.scc-events.com

Berliner Sechs-Tage-Rennen
Berlińska Sześciodniówka – wyścigi
kolarskie
www.sechstagerennen-berlin.de

Lange Nacht der Museen
Długa Noc Muzeów
www.lange-nacht-der-museen.de

FEBRUAR | LUTY

Berlinale – Internationale Filmfest-
spiele Berlin | Berlinale – Międzynarodowy
Festiwal Filmowy w Berlinie
www.berlinale.de

Karnevalszug Berlin
Pochód karnawałowy w Berlinie
www.karnevals-zug-berlin.de

MÄRZ | MARZEC

berlin biennale für zeitgenössische
kunst
berlińskie biennale sztuki współczesnej
www.berlinbiennale.de

MaerzMusik. Festival für aktuelle
Musik | Muzyka Marcowa, Festiwal
Muzyki Aktualnej
www.maerzmusik.de

Lange Nacht des Shoppings
Długa Noc Zakupów
www.lange-nacht-des-shoppings.de

APRIL | KWIECIEŃ

Festtage der Staatsoper Unter den
Linden Berlin | Festiwal muzyczny
Opery Państwowej
www.staatsoper-berlin.org

Berliner Halbmarathon
Półmaraton Berliński
www.scc-events.com

MAI | MAJ

Europawoche
Tydzień Europejski
www.berlin.de/rbmskzl/europa/oef-fentlichkeitsarbeit/europawoche.html

Karneval der Kulturen
Karnawał Kultur
www.karneval-berlin.de

MuseumsInselFestival
Festiwal Wyspy Muzealnej
www.smb.spk-berlin.de/mif/

JUNI | CZERWIEC

Lange Nacht der Wissenschaften
Długa Noc Nauki
www.langenachtderwissenschaften.de

Fête de la Musique
www.fetedelamusique.de

popdeurope.
Internationales Musikfestival
Międzynarodowy Festiwal Muzyczny
www.popdeurope.de

Christopher Street Day
www.csd-berlin.de

JULI | LIPIEC

All Nations Festival.
Die Botschafts-weltreise in Berlin
Festiwal Wszystkich Narodowości.
Podróż po ambasadach berlińskich
www.allnationsfestival.de

Classic Open Air
www.classicopenair.de

Klassiktage Berliner Schlösser
Dni Klasyki w Pałacach Berlina
www.berliner-schlosskonzerte.de

AUGUST | SIERPIEŃ

Tanz im August. Internationales
Tanzfest | Tańcząc w sierpniu
www.tanzimaugust.de

Berliner Gauklerfest
Berliński Festyn Kuglarzy
www.gauklerfest.de

Lange Nacht der Museen
Długa Noc Muzeów
www.lange-nacht-der-museen.de

SEPTEMBER | WRZESIEŃ

Pyronale. Das Feuerwerk-World-
Championat | Pironalia. Mistrzostwa
Świata Fajerwerków
www.pyronale.biz

internationales literaturfestival berlin
Międzynarodowy Festiwal Literatury
Berlin
www.literaturfestival.com

Musikfest Berlin
Festiwal Muzyki w Berlinie
www.berlinerfestspiele.de

real,- Berlin-Marathon
real,- Maraton Berliński
www.berlin-marathon.com

ISTAF Internationales Stadionfest der
Leichtathletik | ISTAF Międzynarodowe
Zawody Lekkoatletyczne
www.istaf.de

OKTOBER | PAŹDZIERNIK

Lange Nacht des Shoppings
Długa Noc Zakupów
www.lange-nacht-des-shoppings.de

NOVEMBER | LISTOPAD

JazzFest Berlin
Święto Jazzu w Berlinie
www.berlinerfestspiele.de

Berliner Märchentage
Berlińskie Dni Baśni
www.berliner-maerchentage.de

DEZEMBER | GRUDZIEŃ

Silvesterparty am Brandenburger Tor
Impreza Sylwestrowa
www.silvester-berlin.de

Regelmäßig aktualisierte Termine
im Internet unter
www.berlin-partner.de/berlinkalender

Aktualizowane na bieżąco terminy
imprez na stronie internetowej
www.berlin-partner.de/berlinkalender

ISTAF Internationales Stadionfest | ISTAF Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny

Wirtschaft, Verbände und Institutionen in Berlin**Partnerzy gospodarczy, organizacje i instytucje w Berlinie**

Botschaft der Republik Polen
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
 Lassenstraße 19-21, 14193 Berlin
 Tel.: +49 30 22313-0, Fax: -155
www.berlin.polemb.net

Botschaft der Republik Polen
 Abteilung für Handel und Investitionen
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
Wydział Handlu i Inwestycji
 Leipziger Platz 2, 10117 Berlin
 Tel.: +49 30 2062267-0, Fax: -30
www.wirtschaft-polen.de

Berlin Partner GmbH
 Ludwig Erhard Haus
 Fasanenstraße 85, 10623 Berlin
 Tel.: +49 30 39980-0, Fax: -239
www.berlin-partner.de

IHK Berlin Service Center
Centrum Serwisowe Izby
Przemysłowo-Handlowej w Berlinie
 Ludwig Erhard Haus
 Fasanenstraße 85, 10623 Berlin
 Tel.: +49 30 31510-0, Fax: -166
www.berlin.ihk24.de

Handwerkskammer Berlin
Berlińska Izba Rzemieślnicza
 Blücherstraße 68, 10961 Berlin
 Tel.: +49 30 25903-01, Fax: -235
www.hwk-berlin.de

ZAK Zentrale Anlauf- und Koordinierungsstelle für Unternehmen
ZAK Centralny Punkt Kontaktowo-Koordinacyjny dla Przedsiębiorstw
 Martin-Luther-Straße 105, 10825 Berlin
 Tel.: +49 30 9013-7601, Fax: -8253
www.berlin.de/zak

Investitionsbank Berlin (IBB)
Berliński Bank Inwestycyjny
 Bundesallee 210, 10719 Berlin
 Tel.: +49 30 2125-0, Fax: -2020
www.ibb.de

ZukunftsAgentur Brandenburg GmbH
Agencja Przyszłości Brandenburgii
 Sp. z o. o.
 Steinstraße 104-106, 14480 Potsdam
 Tel.: +49 331 660-3830, Fax: -3840
www.zab-brandenburg.de

BERPOL Verein der polnischen Kaufleute und Industriellen in Berlin e.V.
Stowarzyszenie Polskich Handlowców i Przemysłowców w Berlinie
 Wilmersdorfer Straße 20, 10585 Berlin
 Tel.: +49 30 3424126

OWZ – Internationales Gründerzentrum Berlin-Adlershof
OWZ – Międzynarodowy Inkubator Przedsiębiorczości Berlin-Adlershof
 Rudower Chaussee 29, 12489 Berlin
 Tel.: +49 30 6392-6000, Fax: -6010
www.owz.izbm.de

Deutsch-Polnische Juristenvereinigung e.V.
Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Prawników
 Littenstraße 11, 10179 Berlin
 Tel./Fax: +49 30 254710
www.dpvjv.de

Wirtschaftsmagazin Ost-West-Contact
Magazyn Gospodarczy Ost-West-Contact
 Ritterstraße 2b, 10969 Berlin
 Tel.: +49 30 615089-0, Fax: -29
www.ost-west-contact.de

Polnisches Institut Berlin
Instytut Polski w Berlinie
 Burgstraße 27, 10178 Berlin
 Tel.: +49 30 247581-0, Fax: -30
www.polsnischekultur.de

DPG Deutsch-Polnische Gesellschaft
 Bundesverband e.V.
Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich
 Schillerstraße 59, 10627 Berlin
 Tel.: +49 30 265516-30, Fax: -31
www.dpg-bundesverband.de

Deutsch-Polnische Gesellschaft Berlin e.V.
Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Berlinie
 Schillerstraße 59, 10627 Berlin
 Tel.: +49 30 713892-13, Fax: -01
www.dpgberlin.de

Polnisches Fremdenverkehrsamt
Polskie Centrum Informacji Turystycznej w Niemczech
 Kurfürstendamm 71, 10709 Berlin
 Tel.: +49 30 210092-0, Fax: -14
www.polen.travel/de/

Polnische Presseagentur PAP
Polska Agencja Prasowa PAP
 Wilhelmstraße 74, 10117 Berlin
 Tel./Fax: +49 30 2290901
www.pap.pl

Polnischer Sozialrat e.V.
Polska Rada Społeczna
 Oranienstraße 34, 10999 Berlin
 Tel.: +49 30 6151717
 Fax: +49 30 61659288
www.polskarada.de

MOE-Club Mittel- und Osteuropa Förderkreis e.V.
 c/o Bermag Sp. j., Askanischer Platz 4, 10963 Berlin
 Tel.: +49 30 81807538
 Fax: +49 30 81807540
www.moe-club.de

Berlin-Polska.pl – Offizielles polnischsprachiges Berlin-Portal
Bermag Abkowicz Galkiewicz sp. j.
 ul. Cukrowa 45/5, 71-004 Szczecin
 Tel.: +48 91 88515-05
 Fax: +48 91 88515-06

Bermag Sp. j.
 Przedstawicielstwo w Berlinie
 Askanischer Platz 4, 10963 Berlin
 Tel.: +49 30 81807538
 Fax: +49 30 81807540
www.berlin-polska.pl

Investitionsbank Berlin | Berliński Bank Inwestycyjny

Serviceadressen Berlin

Numery usługowe w Berlinie

Polizei | Policja 110

Feuerwehr/Notdienst
Straż pożarna i pogotowie 112

Bürgertelefon Berliner Polizei
Policja Berlina (030) 46644664

Ärztlicher Bereitschaftsdienst
Pogotowie ratunkowe
(030) 310031, www.kvberlin.de

Zahnärztlicher Notfalldienst
Pogotowie stomatologiczne
(030) 89004333, www.kzv-berlin.de

Giftnotruf
Środki toksyczne numer alarmowy
(030) 19240, www.bbges.de

Apothekennotdienst
Pogotowie aptekarskie
www.akberlin.de

Telefon Auskunft (Auswahl) | Informacja telefoniczna (wybrane numery)
Deutsche Telekom AG 11833
telegate AG 11880

Zentrales Fundbüro Berlin
Biuro Rzeczy Znalezionych
(030) 75603101

Touristeninformation
Informacja turystyczna
(030) 250025, www.visit-berlin.de

Museumsinformation Berlin
Infolinia Muzeów Berlińskich
(030) 24749888,
www.berlin.de/orte/museum

Berliner Verkehrsbetriebe BVG
Berlińskie Zakłady Komunikacyjne BVG
(030) 19449, www.bvg.de

S-Bahn Berlin | Berlińskie Zakłady
Komunikacyjne BVG
(030) 29743333, www.s-bahn-berlin.de

Deutsche Bahn AG Reiseservice
Informacja kolejowa Deutsche Bahn
11861 (1,80 Euro/Min.), www.bahn.de

Berliner Flughäfen Information
Informacja Berlińskie Porty Lotnicze
(0180) 5000186 (0,14 Euro/Min. aus dem deutschen Festnetz)
www.berlin-airport.de

ADAC Pannenhilfe
ADAC pomoc drogowa
(0180) 2222222
(0,06 Euro/Anruf pol.), www.adac.de

Autovermietungen (Auswahl)
Wynajem samochodów (wybrane numery)
AVIS (01805) 217702
(0,14 Euro/Min. aus dem dt. Festnetz)
www.avis.de
Europcar (0180) 58000
(0,14 Euro/Min. aus dem dt. Festnetz)
www.europcar.de
Sixt (0180) 5252525
(0,14 Euro/Min aus dem dt. Festnetz)
www.sixt.de

Taxiruf (Auswahl)
Taksówki (wybrane numery)
Würfelfunk (0800) 2222255
TaxiFunk Berlin (030) 443322
City-Funk Berlin (030) 210202

Kreditkartenverlust
Utrata karty kredytowej
116116, www.sperr-ev.de

Vorwahl aus Polen nach Berlin
Numer kierunkowy z Polski do Berlina
+49 30

Werden Sie Botschafter für Berlin!

**sei tolerant
sei talentiert
sei berlin**

„Technology, talent and tolerance“* sind die drei Kriterien für die Metropolen von Morgen. Berlin wächst, denn es besitzt großes Potential an Wirtschaftskraft und Kreativität. Schon jetzt genießt Berlin in der ganzen Welt den Ruf, sich stetig zu verändern und immer wieder neu zu erfinden. Tatkraft und Ideen der Berliner Bürger spiegeln sich in vielen kleinen und großen Geschichten wider, die hier jeden Tag geschrieben werden.

be Berlin zeigt die Menschen dieser Stadt. Werden Sie Botschafter für Berlin und zeigen Sie Deutschland und der Welt, was diese Stadt ausmacht. Profitieren Sie als Botschafter davon, wenn **be Berlin** ab 2009 national und international wirbt.

Mehr Informationen und Geschichten gibt's unter:
www.sei.berlin.de

*Richard Florida:
The Rise of the Creative Class. And How It's Transforming Work, Leisure and Everyday Life, 2002

Hotels in Berlin (Auswahl)**Hotele w Berlinie (wybór)**

Hotel Adlon Kempinski Berlin ***** +
Unter den Linden 77
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2261-1111, Fax: -1116
www.hotel-adlon.de

Berlin Marriott Hotel
Inge-Beisheim-Platz 1
10785 Berlin-Tiergarten
Tel.: +49 30 22000-0, Fax: -1000
www.marriotthotels.com

Hotel Concorde Berlin *****+
Augsburger Straße 41
10789 Berlin-Charlottenburg
Tel.: +49 30 800999-0, Fax: -99
www.concorde-hotels.com

Hotel de Rome *****+
Behrenstraße 37
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 46060-90, Fax: -92000
www.hotelderome.de

Grand Hyatt Berlin *****+
Marlene-Dietrich-Platz 2
10785 Berlin-Tiergarten
Tel.: +49 30 2553-1234, Fax: -1235
www.berlin.hyatt.com

Hilton Berlin
Mohrenstraße 30
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2023-0, Fax: -4269
www.hilton.de/berlin

InterContinental Berlin
Budapester Straße 2
10787 Berlin-Tiergarten
Tel.: +49 30 2602-0, Fax: -2600
www.berlin.intercontinental.com

Radisson SAS Hotel Berlin *****
Karl-Liebknecht-Straße 3
10178 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 23828-0, Fax: -10
www.berlin.radissonsas.com
swissôtel Berlin
Augsburger Straße 44
10789 Berlin-Charlottenburg
Tel.: +49 30 22010-0, Fax: -2222
www.swissotel.com

The Ritz-Carlton Berlin *****+
Potsdamer Platz 3
10785 Berlin-Tiergarten
Tel.: +49 30 33777-7, Fax: -5555
www.ritzcarlton.com

The Westin Grand Berlin *****+
Friedrichstraße 158-164
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2027-0, Fax: -3362
www.westin-grand.com

Bleibtreu Berlin *****
Bleibtreustraße 31
10707 Berlin-Charlottenburg
Tel.: +49 30 88474-0, Fax: -444
www.bleibtreu.com

Estrel Hotel & Convention Center *****+
Sonnenallee 225
12057 Berlin-Neukölln
Tel.: +49 30 6831-22522, Fax: -2345
www.estrel.com

Maritim Hotel Berlin *****+
Stauffenbergstraße 26
10785 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2065-0, Fax: -1000
www.maritim.de

Maritim proArte Hotel Berlin *****+
Friedrichstraße 151
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2033-5, Fax: -4090
www.maritim.de

Mercure Hotel & Residenz Berlin
Checkpoint Charlie ***** garni
Schützenstraße 11
10117 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 20632-0, Fax: -111
www.mercure.com

Mövenpick Hotel Berlin *****+
Schöneberger Straße 3
10963 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2300-60, Fax: -6199
www.moevenpick-hotels.com

Park Inn Berlin Alexanderplatz *****+
Alexanderplatz 7, 10178 Berlin-Mitte
Tel.: +49 30 2389-0, Fax: -4305
www.parkinn.com

Astoria am Kurfürstendamm *****+
Fasanenstraße 2
10623 Berlin-Charlottenburg
Tel.: +49 30 312-4067, Fax: -5027
www.hotelastoria.de

Meininger City Hostel *** garni
Hallesches Ufer 30
10963 Berlin-Kreuzberg
Tel.: +49 30 66636-100, Fax: -222
www.meininger-hostels.com

St.-Michaels-Heim ***
Bismarckallee 23
14193 Berlin-Wilmersdorf
Tel.: +49 30 89688-0, Fax: -185
www.st-michaels-heim.de

Ibis Hotel Berlin Messe ** garni
Messedamm 10
14057 Berlin-Charlottenburg
Tel.: +49 30 303930
Fax: +49 30 3019536
www.ibishotel.com

Informationen und Reservierung

unter +49 30 250025 oder
www.visitberlin.de

Informacje i rezerwacja

pod numerem +49 30 250025 lub na
stronie internetowej www.visitberlin.de

Hotel „The Westin Grand Berlin” | Hotel „The Westin Grand Berlin”

Zamek Książąt Pomorskich | Schloss der Pommerschen Herzöge

Aus der Stadtgeschichte Stettins

Stettin hat eine multinationale und multikulturelle Vergangenheit. Die Geschichte der Stadt beginnt um die Wende vom 7. zum 8. Jahrhundert mit einer slawischen Siedlung und einer Burg auf dem heutigen Schlosshügel. Ende des 10. Jahrhunderts wird Stettin Lehnsgut des polnischen Herzogs Mieszko I., aber schon im Jahr 1005 erhalten die Pommern wieder ihre volle Souveränität zurück.

Zum zweiten Mal gelangt Stettin unter Bolesław III. Schiefmund unter polnischen Einfluss. In dieser Zeit verbreitet Bischof Otto von Bamberg in Pommern den christlichen Glauben: Seine Missionsreisen 1124/1125 und 1128 führen ihn auch nach Stettin. Die Lehnsherrschaft dauert 60 Jahre. Um die Mitte des 12. Jahrhunderts siedeln sich in der Stadt die ersten deutschen

Bewohner an. Von 1184 bis 1227 steht Pommern unter dänischer Herrschaft. Das Stadtrecht erhält Stettin im Jahr 1243, die Burg wird zum herzoglichen Stammsitz. Seit dieser Zeit übernimmt die Stadt eine führende politische Stellung in Pommern. Im Jahr 1278 wird sie Mitglied der Hanse.

In der Geschichte Pommerns spielt die Dynastie der Greifen eine bedeutende Rolle. Unter ihrer Herrschaft entwickelt sich die Stadt mit dem Hafen zu einem der wichtigsten Handelszentren an der Ostsee. Aufgrund seiner günstigen strategischen Lage wird Stettin im 17. Jahrhundert – nach dem Tod des letzten pommerschen Herzogs aus dem Greifengeschlecht – mehrfach das Ziel militärischer Angriffe seitens der Nachbarländer Dänemark und Schweden sowie der Brandenburger bzw. Preußen.

Z kart historii miasta Szczecina

Szczecin ma wielonarodową i wielokulturową przeszłość. Historia miasta rozpoczęła się na przełomie VII i VIII stulecia, kiedy to na dzisiejszym wzgórzu zamkowym istniała już osada słowiańska oraz gród obronny. W końcu X wieku Szczecin stał się posiadłością lenną księcia polskiego Mieszka I, ale już w 1005 r. Pomorzanie odzyskali pełną niezależność.

Po raz drugi w orbicie wpływów polskich Szczecin znalazł się w czasach Bolesława Krzywoustego. W tym okresie biskup Otto z Bambergu prowadził na Pomorzu misję chrystianizacyjną (1124/1125 i 1128). Ten kolejny okres zwierzchnictwa lennego Polski nad Pomorzem Zachodnim i Szczecinem trwał przez 60 lat (1121-1181). W latach 1184-1127 Szczecin wraz z Po-

morzem znalazł się pod panowaniem duńskim. Około połowy XII wieku w mieście zaczęli pojawiać się pierwsi Niemcy. Prawa miejskie Szczecin uzyskał w 1243 r., a gród szczeciński został stałą siedzibą książęcą. Począwszy od tego momentu miasto zaczęło odgrywać dominującą rolę polityczną na Pomorzu. W 1278 r. Szczecin został członkiem Hanzy.

W dziejach Pomorza wielką rolę odegrała dynastia Gryfitów. W tym czasie miasto było jednym z najpotężniejszych portów i ośrodków handlu nad Bałtykiem. W XVII wieku, po wygaśnięciu rodu książąt pomorskich, strategiczne położenie Szczecina stało się powodem licznych ingerencji zbrojnych państw ościennych – Danii, Szwecji, Brandenburgii i Prus.

Wielkie żaglowce w porcie szczecińskim | Großsegler im Stettiner Hafen

Widok na pejzaż wodny Szczecina | Blick auf die Wasserlandschaft Stettins

Nach dem Großen Nordischen Krieg, der 1720 mit dem Frieden von Stockholm endet, wird Stettin Preußen angeschlossen und Hauptstadt der Provinz Pommern. Während der napoleonischen Kriege ist die Stadt von 1806 bis 1813 eine wichtige französische Festung.

Nach Abzug der napoleonischen Besatzung beginnt die Werftindustrie in Stettin aufzuleben. Mit der Eröffnung der Eisenbahnlinie Stettin–Berlin 1843 und dem Hafenausbau entwickelt sich Stettin zu einem wichtigen Industriestandort in Preußen. Ab 1873 beginnt nach dem Abriss der alten Stadtbefestigung der Aus- und Umbau der Stadt. Um 1900 ist Stettin der wichtigste Hafen an der Ostsee.

Durch Eingemeindung von Vorstädten entsteht 1939 Groß-Stettin. Der

Zweite Weltkrieg hinterlässt in Stettin schwere Schäden. Den Wiederaufbau der zerstörten Stadt übernehmen die neuen Einwohner, die sich aus allen Teilen Polens in der Region ansiedeln. 1970 kommt es in der Stadt zu Arbeiterprotesten, die blutig niedergeschlagen werden. Neben Danzig wird Stettin zur Keimzelle von „Solidarność“.

Seit 1999 ist Stettin Hauptstadt der Wojewodschaft Westpommern. Mit seinen 408.000 Einwohnern ist Stettin heute die siebtgrößte Stadt Polens und die bedeutendste Stadt der Euroregion Pomerania. Zu beiden Seiten der Oder gelegen, 65 Kilometer von der Ostsee entfernt, bildet die Stadt mit Swinemünde einen gut funktionierenden Seehafen: Hier kreuzen sich die Wege, die Westeuropa mit den Ostseeländern und Skandinavien mit Südeuropa verbinden.

Po wielkiej wojnie północnej, zakończonej traktatem sztokholmskim w 1720 r., Szczecin został włączony do Prus i uzyskał status stolicy Prowincji Pomorskiej. W czasie wojen napoleońskich miasto przez kilka lat (1806-1813) było ważną twierdzą francuską.

Po zakończeniu okupacji napoleońskiej ponownie odżywać zaczął w Szczecinie przemysł stoczniowy. Uruchomienie linii kolejowej Szczecin – Berlin w 1843 roku oraz dalsza rozbudowa portu uczyniły miasto jednym z najważniejszych ośrodków przemysłowych Prus. Po zburzeniu dawnych murów miejskich rozpoczyna się w 1873 r. okres rozbudowy i przebudowy miasta. Około 1900 roku Szczecin jest najważniejszym portem nad Bałtykiem.

Po przyłączeniu samodzielnych dotąd przedmieść powstaje w 1939 r. Wielki Szczecin (Groß-Stettin).

Druga wojna światowa pozostawia w Szczecinie ciężkie szkody. Do odbudowy zniszczonego miasta przystępują jego nowi mieszkańcy, którzy przesiedlają się tutaj ze wszystkich regionów Polski.

W 1970 r. wybuchła w mieście protest robotniczy, krwawo stłumiony przez władze. Obok Gdańska również w Szczecinie powstają pierwsze ogniwa „Solidarności”.

Od 1999 r. Szczecin jest stolicą województwa zachodniopomorskiego. Licząc 408 tys. mieszkańców jest dzisiaj siódmym co do wielkości miastem Polski, a zarazem najważniejszym miastem Euroregionu Pomerania. Położony po obu stronach rzeki Odry, w odległości 65 km od Morza Bałtyckiego, Szczecin tworzy wraz ze Świnoujściem prężnie działający port morski. Tu krzyżują się drogi tranzytowe łączące Europę zachodnią z krajami bałtyckimi, a Skandynawię z południem Europy.

Brama Portowa | Hafentor, ehemals Berliner Tor

Katedra św. Jakuba | Dom St. Jakobi

Spaziergang durch Stettin

Verschiedene Nationen – slawische Pommern, Dänen, Schweden und Deutsche – haben die Geschichte Stettins geprägt und hier ihre architektonischen Spuren hinterlassen. Wasser ist das charakteristische Element des Stadtbilds. Seit dem 13. Jahrhundert ist der Stettiner Hafen das Tor zur Welt und sorgt für ein lebhaftes Treiben in der Stadt.

Bereits von weitem sichtbar ist das Schloss der Pommerschen Herzöge am Steilufer der Oder. Der mehrflügelige Renaissancebau ist heute das wichtigste Kultur- und Veranstaltungszentrum der Region und beherbergt ein Museum, eine Oper, ein Theater und ein Kino. Am Fuß des Schlosses erstreckt sich die Stettiner Altstadt, die nach fast vollständiger Zerstörung im Zweiten Weltkrieg aufwendig rekonstruiert wird. Seit 1996 wächst hier in einer gelungenen Mischung aus alter und neuer Archi-

tektur ein lebendiges Stadtviertel, das mit zahlreichen Cafés und Restaurants zum Verweilen einlädt. Sehenswert ist das Altstädtische Rathaus aus dem 15. Jahrhundert, in dem sich heute das Museum der Stadt Stettin befindet. Vom Wohlstand der Stettiner Kaufleute Mitte des 16. Jahrhunderts zeugt das Loitzenhaus in der Nähe des Rathauses, benannt nach der Kaufmanns- und Bankiersfamilie Loitz. Ältestes Gotteshaus Stettins ist die St. Peter-und-Pauls-Kirche: Der Holzbau – im 15. Jahrhundert durch einen Neubau ersetzt – entstand 1124 während der Christianisierung Pommerns durch Bischof Otto von Bamberg. Auf den Fundamenten einer romanischen Kirche steht der Dom St. Jakobi. Der dreischiffige spätgotische Backsteinbau gehört zu den größten Hallenkirchen in Pommern. Im Rahmen der in den letzten Jahren durchgeführten Renovierungsarbeiten erhielt der Dom eine neue Turmspitze sowie eine neue Orgel.

Spacerem po Szczecinie

Różne narody – Pomorzanie pochodzenia słowiańskiego, Duńczycy, Szwedzi i Niemcy – kształtowały historię Szczecina, odciskając na niej swoje architektoniczne piętno. Charakterystycznym elementem wizerunku tego miasta jest woda. Od XIII wieku port szczeciński stanowi bramę na świat, wnosząc ożywczy powiew do życia miasta.

Już z daleka widoczny jest Zamek Książąt Pomorskich wznoszący się na spadzistym brzegu Odry. Ta wielokrzydłowa renesansowa budowla pełni obecnie rolę najważniejszego centrum kulturalnego na Pomorzu Zachodnim, skupiając pod swym dachem takie placówki, jak muzeum, opera, teatr i kino. U podnóża zamku rozpościera się szczecińska Starówka, która po prawie całkowitym zniszczeniu podczas drugiej wojny światowej, odbudowywana jest z wielką pieczołowitością. Począwszy od 1996 r. powstaje tu udany pod względem architektonicznym konglomerat starej i nowej architektury, tworząc tętniący

życiem zakątek miasta z atrakcyjnymi i zachęcającymi do odwiedzenia kawiarniami i restauracjami. Na uwagę zasługuje przede wszystkim Ratusz Staromiejski z XV wieku, obecnie siedziba Muzeum Miasta Szczecina. O zamożności szczecińskich kupców z połowy XVI wieku świadczy do dziś stojąca w sąsiedztwie Ratusza kamienica Loitzów, której nazwa wywodzi się od nazwiska miejscowej rodziny kupiecko-bankierskiej. Najstarszym kościołem Szczecina jest kościół św. Piotra i Pawła, wzniesiony z drewna około 1124 roku w czasach chrystianizacji Pomorza przez biskupa Ottona z Bambergu i zastąpiony w XV wieku nową budowlą. Katedra św. Jakuba stoi na fundamentach starego kościoła romańskiego. Trójnawowy późnogotycki korpus kościoła, wzniesiony z wypalanej cegły, zaliczany jest do największych halowych obiektów sakralnych na Pomorzu. W wyniku prowadzonych ostatnio prac renowacyjnych katedra wzbogaciła się o nową wieżę, a także nowe organy.

Impreza żeglarska | Segelveranstaltung

Typowe ciągi ulic i place | Typische Straßenzüge und Plätze in Stettin

Aus der preußischen Zeit haben sich neben dem ehemaligen Pommer-schen Ständepalast – heute Sitz des Nationalmuseums – unter anderem zwei Stadttore aus dem 18. Jahrhundert erhalten: Das Hafentor (ehemals Berliner Tor, 1724–1740) und das Königstor (1725–1727).

Eine große Freitreppe führt von der Oder zur Hakenterrasse (Wały Chrobrego), Stettins repräsentativem Aus-sichtsboulevard. Die Terrasse wurde Anfang des 20. Jahrhunderts vom damaligen Bürgermeister Hermann Haken geplant und ist bis heute einer der beliebtesten Treffpunkte in der Stadt. Das Ensemble wird ergänzt durch repräsentative Gebäude im Stil des Eklektizismus wie die Seeakade-mie und das Wojewodschaftsamt.

Ein einschneidendes Ereignis der Stadtentwicklung Stettins war die

Umgestaltung und Erweiterung der Stadt im späten 19. Jahrhundert: Damals entstanden die für Stettin typischen runden Plätze, auf die sternförmig breite Alleen zulaufen. Ein architektonisches Zeugnis dieser Zeit ist das Viertel rund um den Platz Grunwaldzki, wo sich viele Straßenzü-ge mit mehrstöckigen, reich verzier-ten Bürgerhäusern in Jugendstil-formen erhalten haben.

Am Platz Rodła, in der Nähe des Żeromski-Parks, wurde in den 1990er Jahren der Pazim-Komplex mit dem VierSterne-Hotel Radisson SAS errichtet – ein charakteristisches Beispiel für die Architektur des späten 20. Jahrhunderts in der Stettiner Innenstadt. Vom Aussichtscafé in der 22. Etage bietet sich in 80 Metern Höhe ein eindrucksvoller Blick auf die Stadt und ihre Umgebung.

Z czasów panowania pruskiego zachowały się do dziś w Szczecinie oprócz Pałacu Stanów Pomorskich – obecnie siedziba Muzeum Narodowego – dwie bramy miejskie z XVIII wieku: Brama Portowa (dawniej Berlińska, 1724–1740 r.) oraz Brama Królewska (1725–1727r.).

Z nadbrzeża Odry szerokie schody prowadzą na Wały Chrobrego (Hakenterrasse), reprezentacyjny bulwar widokowy Szczecina. Bulwar ten zaplanował na początku XX wieku ówczesny burmistrz miasta, Hermann Haken. Dziś Wały Chrobrego są ulubionym miejscem spotkań mieszkańców i gości miasta. Kształtu tego zespołu architektonicznego dopełniają reprezentacyjne budynki utrzymane w stylu eklektycyzmu: gmach Akademii Morskiej oraz siedziba Urzędu Wojewódzkiego.

Przełomowym wydarzeniem w urbanistycznym rozwoju miasta było po-

większenie jego obszaru oraz zmiany architektoniczne, jakich dokonano u schyłku XIX wieku: wtedy to właśnie powstały tak charakterystyczne dla Szczecina okrągłe place, z których promieniście rozchodzą się szerokie aleje. Najlepsze architektoniczne świadectwo tego okresu daje Plac Grunwaldzki, przy którym do dziś zachowały się niektóre ciągi wielopiętrowych, bogato zdobionych kamienic mieszczańskich w stylu secesji.

Przy Placu Rodła, w pobliżu Parku Żeromskiego, czyli w samym śródmieściu Szczecina, powstał w latach dziewięćdziesiątych Komplex Pazim z czterogwiazdkowym hotelem Radisson SAS, stanowiący charakterystyczny przykład architektury schyłku XX wieku. Z wysokości 80 metrów, ze znajdującej się na 22 piętrze kawiarni, roztacza się imponująca panorama miasta i jego okolic.

Wały Chobrego | Hakenterrasse

Fontanna na Jasnych Błoniach | Springbrunnen in der Quistorp-Aue

Kultur und Freizeit in Stettin

Die Nähe zur Ostsee prägt das Freizeitangebot Stettins. Die Stadt verfügt über ein reiches Naturangebot und ist für ihr maritimes Flair bekannt: Große Wassergebiete, darunter die Oder und ihre Flussarme sowie zahlreiche Seen, machen rund ein Viertel des Stadtgebiets aus. Grünanlagen und Wälder wie der Waldpark Arkoński, der zur Ueckermünder Heide gehört, sowie der 160 Hektar große Zentralfriedhof und der Kasprowicz-Park nehmen über 20 Prozent der Stadtfläche ein. Kaum eine andere polnische Stadt bietet damit so günstige Bedingungen für Sport, Freizeit und Tourismus. Die Lage Stettins am Dąbie-See und in der Nähe des Stettiner Hafens macht die Stadt zum größten Zentrum für Segelsport, Windsurfing und Kanusport in der Region. Nur rund eine Autostunde entfernt liegen die bekannten Ostseebäder Misdroy (Międzyzdroje), Dziwnów, Rewal und vor allem Swinemünde. Von dort unterhält die Fährlinie Polferries

regelmäßige Verbindungen nach Ystad (Schweden), Kopenhagen (Dänemark) sowie in der Sommersaison nach Rønne (Dänemark). Ergänzende Verbindungen nach Ystad bietet die Firma Unity Line.

Auf den Besonderheiten Stettins – den großen Gewässern und weitläufigen Naturgebieten sowohl innerhalb des Stadtgebiets als auch in der Umgebung sowie der grenznahen Lage – beruht die Werbestrategie der Stadt, die auf den Aufbau einer Stadtmarke unter dem Motto „Floating Garden“ (Schwimmender Garten) abzielt. Stettin ist eine Stadt, die die Vorteile einer Großstadt und eines Ortes mit hoher Lebensqualität in sich vereint. Der Ausbau der Segelsportinfrastruktur und der Wasserwege, die Organisation von großen maritimen Veranstaltungen sowie Investitionen auf den Oderinseln im Stettiner Stadtzentrum, auf denen ein neues Stadtviertel entstehen soll, sind wichtige Bestandteile der Entwicklungsvision von Stettin bis 2050.

Kultura, wypoczynek i rekreacja w Szczecinie

Bliskość Bałtyku ma decydujący wpływ na ofertę rekreacyjno-wypoczynkową Szczecina. Miasto posiada wiele terenów zielonych, słynąc zarazem ze swej specyficznej atmosfery miasta portowego. Rozległe akweny wodne, w tym między innymi Odra ze swymi dopływami oraz liczne jeziora zajmują jedną czwartą powierzchni miasta. Parki i zespoły leśne, jak stanowiący część Puszczy Wkrzańskiej Park Leśny Arkoński, a także liczący 160 hektarów Cmentarz Centralny czy Park Kasprowicza, zajmują ponad 20 procent powierzchni Szczecina. Nie ma chyba w Polsce innego miasta, mogącego zaoferować tak optymalne warunki do uprawiania sportu, rekreacji i turystyki. Położenie Szczecina nad jeziorem Dąbie oraz w sąsiedztwie Zalewu Szczecińskiego czyni to miasto największym w regionie centrum żeglarstwa, surfingu i innych sportów wodnych. W odległości zaledwie godziny jazdy samochodem znajdują się znane miejscowości nadmorskie, takie jak Międzyzdroje,

Dziwnów i Rewal, a przede wszystkim Świnoujście. Stąd linie promowe Polferries utrzymują regularne połączenia do Ystad (Szwecja), Kopenhagi (Dania), a także w sezonie letnim do Rønne (Dania). Uzupełniające połączenia do Ystad oferuje firma Unity Line.

Specyficzne walory Szczecina – wielkie akweny i rozległe tereny zielone położone w granicach miasta jak i wokół niego, a także przygraniczne położenie miasta stanowią filary strategii promocyjnej miasta związanej z budową jego marki pod hasłem Floating Garden (Pływający Ogród). Szczecin jest miastem łączącym w sobie zalety metropolii i miejsca oferującego wysoką jakość życia. Rozbudowa infrastruktury żeglarskiej, rozbudowa połączeń wodnych, organizacja dużych imprez morskich, inwestycje na położonych w centrum miasta odrzańskich wyspach, na których ma powstać nowa dzielnica – to ważne elementy wizji rozwojowej Szczecina do roku 2050.

Koncert nad Odrą | Koncert am Oderufer

Finał regat „The Tall Ships' Races” 2007 | Finale „The Tall Ships' Races” 2007

Jedes Jahr im Juni finden in Stettin die „Ostseetage“, verbunden mit dem Treffen der Traditionsschiffe, mit zahlreichen maritimen, Kultur- und Sportevents statt. Sie sind eine der größten Freilichtveranstaltungen in Polen. Im August 2007 war Stettin Gastgeber des Finales von „The Tall Ships' Races“, einer Regatta großer Segelschulschiffe, an der knapp 100 Großsegler aus aller Welt mit 6.000 Besatzungsmitgliedern teilnahmen, die in Stettin von rund 300 weiteren Schiffen begleitet wurden. Die Veranstaltung, die von „Sail Training International“, den Organisatoren der Regatta, ausgezeichnete Bewertungen erhielt, zog rund zwei Millionen Besucher in die Stadt und wurde über Kameras von 15 Millionen Menschen im Internet verfolgt. Durch den Erfolg der Veranstaltung hat sich Stettin als Austragungsort von international bedeutenden Segelevents etabliert.

Mit zahlreichen Theatern, Museen und Galerien, einer Philharmonie und einem Opernhaus bildet Stettin das kulturelle Zentrum der Region. Das größte städtische Kulturzentrum ist das Schloss der Pommerschen Herzöge. Hier finden jährlich rund 30 Ausstellungen sowie zahlreiche Konzerte, Theater- und Kinoaufführungen statt. Für die vielen Straßenfeste und Open-Air-Veranstaltungen im Sommer bil-

den der Innenhof des Schlosses, die Hakenterrasse oder das Amphitheater im Kasprowicz-Park eine einzigartige Kulisse. Die Veranstaltung „Jazz Struggle“ mit Musikern aus aller Welt lockt jährlich Scharen von Besuchern in die Stadt. Weitere beliebte Veranstaltungen sind die Konzerte anlässlich des Musiksommers am Schloss und des Musikalischen Herbstsalons, das Turnier der Tenöre, das Festival für Polnische Moderne Malerei und das Theaterfestival Kontrapunkt. In der wiederaufgebauten Stettiner Altstadt sowie am Ufer der Oder befinden sich zahlreiche Restaurants, Bars und Cafés. Mit 53 Beherbergungsstätten unterschiedlichster Kategorien, darunter 19 Hotels, gibt es in der Stadt eine große Auswahl an Übernachtungsmöglichkeiten. Touristisch gehört die Wojewodschaft mit der Hauptstadt Stettin zu den attraktivsten Urlaubsregionen Polens. Beinahe die Hälfte der knapp 800.000 Touristen, die Stettin jährlich besuchen, kommen aus dem Ausland, darunter sind zahlreiche Tagesgäste aus Deutschland, Schweden und Dänemark.

Weitere Informationen:

www.visit-szczecin.pl
www.polferrries.pl | www.unityline.pl
www.szczecin2007.pl

Rokrocznie w czerwcu odbywają się w Szczecinie Dni Morza połączone ze Złotem Oldtimerów, obfitujące w wydarzenia o charakterze morskim, kulturalnym i sportowym. Dni Morza są jedną z największych imprez plenerowych w Polsce. W sierpniu 2007 r. Szczecin był gospodarzem finału „The Tall Ships' Races“, regat z udziałem blisko stu wielkich żaglowców szkolnych z całego świata z 6000 członków załóg na pokładzie, którym w Szczecinie towarzyszyło ok. 300 innych jednostek. Impreza ta, która uzyskała najwyższe oceny organizatorów regat (Sail Training International), przyciągnęła do miasta blisko 2 miliony odwiedzających, a jej przebieg obserwowało dodatkowo przez kamery internetowe 15 mln osób. Dzięki temu sukcesowi Szczecin wpisał się na dobre w kalendarz organizacyjny najbardziej prestiżowych złotów żeglarskich na świecie. Szczecin jest centrum życia kulturalnego całego regionu. Znajdują się tu liczne teatry, muzea, galerie sztuki, filharmonia i opera. Najważniejszym spośród miejskich ośrodków kultury jest Zamek Książąt Pomorskich. Każdego roku prezentowanych jest tu około 30 różnych wystaw, organizowane są liczne koncerty, spektakle teatralne i pokazy filmowe. Dla wielu organizowanych latem festynów i im-

prez niepowtarzalne kulisy tworzą Wały Chrobrego, dziedziniec zamkowy oraz amfiteatr w Parku Kasprowicza. Festiwal „Zmagania Jazzowe“ z udziałem muzyków z całego świata przyciąga corocznie rzesze słuchaczy. Do dalszych popularnych imprez zaliczyć można np. koncerty organizowane w ramach Zamkowego Lata Artystycznego czy Jesiennego Salonu Muzycznego, Turniej Tenorów, Festiwal Współczesnego Malarstwa Polskiego oraz Festiwal Teatralny Kontrapunkt. Na odbudowanej szczecińskiej Starówce oraz wzdłuż Odry znajdują się liczne restauracje, bary i kawiarnie. 53 obiekty noclegowe różnej kategorii (w tym 19 hoteli) dają bogaty wybór możliwości noclegowych. Zarówno województwo zachodniopomorskie, jak i jego stolica zaliczają się do najatrakcyjniejszych regionów turystycznych i urlopowych w Polsce.

Niemal połowa z odwiedzających co roku Szczecin 800 tys. turystów to goście zagraniczni. Wśród nich znajdują się liczni turyści z Niemiec, Szwecji i Danii, którzy przyjeżdżają do miasta na jednodniowy pobyt.

Dalsze informacje:

www.visit-szczecin.pl
www.polferrries.pl | www.unityline.pl
www.szczecin2007.pl

Port przeladunkowy | Frachthafen

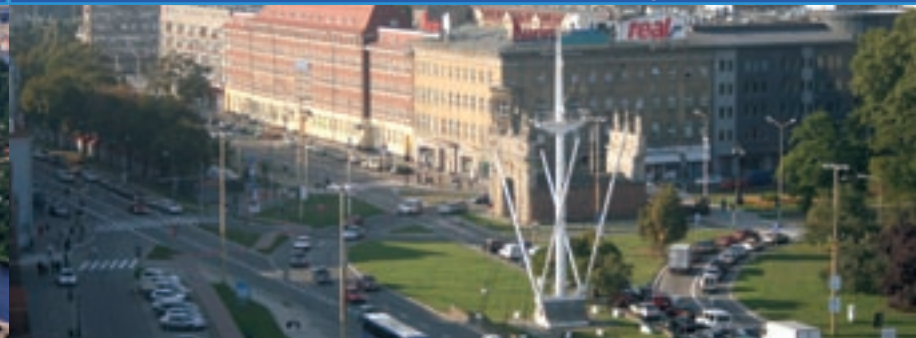
Wirtschaft in Stettin

Ihre günstige geografische Lage macht die Oderstadt Stettin zu einem wichtigen Zentrum der politischen, wirtschaftlichen und kulturellen Zusammenarbeit zwischen Polen, Deutschland und den skandinavischen Ländern. Als größte Stadt im Nordwesten Polens ist Stettin ein wichtiger Verkehrsknoten im transeuropäischen Korridor Nord-Süd, der aus Skandinavien über die Oderregionen, Tschechien und Österreich bis zu den Mittelmeerhäfen führt. Mit der Ostsee ist die Stadt durch das Stettiner Haff, mit Berlin durch eine modern ausgebaute Autobahn und den Oder-Havel-Kanal, mit Kopenhagen und Südschweden durch Fährlinien verbunden. 45 Kilometer vom Stettiner Zentrum entfernt liegt der Flughafen Stettin-Goleniów, auf dem internationale und inländische Linienflüge bedient werden.

Die Wirtschaft Stettins ist eng mit dem Meer verbunden. In den Stettiner Hafen, der durch eine befahrbare Wasserstraße mit der Pommerschen Bucht verbunden ist, können Schiffe mit einem Tiefgang bis zu neun Metern einlaufen. Der Hafenkomples Stettin-Swinemünde ist mit einer Umschlagskapazität von bis zu 20 Millionen Tonnen jährlich einer der größten Häfen an der Ostsee und bietet Dienstleistungen für Reedereien weltweit an.

Werften und Seeschiffahrtsunternehmen spielen in der Wirtschaftsstruktur der Stadt eine wichtige Rolle. Neben der Stettiner Werft Nowa und den Reparaturwerften Gryfia und Pomerania sowie den beiden großen Schiffahrtsgesellschaften Polska Żegluga Morska PP und Euroafrica Linie Żeglugowe Sp. z o.o. haben sich in Stettin zahlreiche branchennahe Unternehmen und Dienstleister angesiedelt, die mit dem Hafen oder den Werften in Verbindung stehen. Die natürlichen Verbindungen Stettins zum Meer, lange maritime Traditionen und die wachsende Rolle der Ostsee machen Stettin zu einem dynamischen und attraktiven Wirtschaftsstandort, der auf Management, Ausbau und Erhaltung der Hafeninfrastruktur orientiert ist.

In den vergangenen Jahren verzeichnete vor allem der kommerzielle Dienstleistungssektor in Stettin einen Aufschwung und trug erheblich zur Schaffung neuer Arbeitsplätze bei. Der Handelssektor wird sowohl von kleineren Läden und vom Großhandel als auch von internationalen Handelsketten bestimmt: Dazu gehören neben Społem und Domar, die seit vielen Jahren in der Stadt ansässig sind, auch die dänische Supermarktkette Netto, die deutschen Supermärkte Lidl und Plus,

Plac Holdu Pruskiego | Holdu-Pruskiego-Platz

Gospodarka Szczecina

Korzystne położenie geograficzne sprawiło, że nadodrzański Szczecin stał się ważnym ośrodkiem współpracy politycznej, gospodarczej i kulturalnej pomiędzy Polską, Niemcami i krajami skandynawskimi. Jako największa aglomeracja na północnym zachodzie Polski, Szczecin jest ważnym węzłem komunikacyjnym, położonym w transeuropejskim korytarzu północ-południe, łączącym Skandynawię poprzez region nadodrzański, Czechy i Austrię z portami Morza Śródziemnego. Z Bałtykiem miasto połączone jest Zalewem Szczecińskim, z Berlinem nowoczesną autostradą i kanałem Odra-Hawela, zaś z Kopenhagą i południową Szwecją liniami promowymi. W odległości 45 kilometrów od centrum Szczecina znajduje się port lotniczy Szczecin-Goleniów, obsługujący krajowe i zagraniczne loty liniowe

Gospodarka Szczecina jest ściśle związana z morzem. Do portu szczecińskiego, połączonego z Zatoką Pomorską żeglownym szlakiem wodnym, mogą zawijać statki o zanurzeniu do 9 metrów. Zespół portowy Szczecin-Swinoujście, którego zdolność przeladunkowa sięga 20 milionów ton rocznie, jest jednym z największych na Bałtyku, oferując swe usługi armatorom z całego świata.

Stocznie i przedsiębiorstwa żeglugowe odgrywają ważną rolę w strukturze gospodarczej miasta. Obok Stoczni Szczecińskiej Nowa oraz stoczni remontowych Gryfia i Pomerania, a także obu najważniejszych przedsiębiorstw żeglugowych, jakimi są Polska Żegluga Morska oraz Euroafrica Linie Żeglugowe Sp. z o.o., swe siedziby posiada tu wiele spółek z tym branżą związanych przedsiębiorstw i firm usługowych, powiązanych gospodarczo z portem lub stoczniami. Naturalne związki Szczecina z morzem, wielowiekowe tradycje morskie, jak i rosnące znaczenie Bałtyku czynią ze Szczecina dynamiczny i atrakcyjny dla inwestorów region gospodarczy, ukierunkowany na zarządzanie, rozbudowę i utrzymanie infrastruktury portowej.

Ostatnie lata charakteryzował w Szczecinie przede wszystkim rozkwit sektora usługowego, przyczyniając się w znaczącej mierze do powstania nowych miejsc pracy. Sektor handlowy obejmuje zarówno szereg mniejszych placówek sklepowych, jak i handel hurtowy, a także obiekty dużych międzynarodowych sieci handlowych: obok Społem i Domaru, obecnych w mieście już od wielu lat, napotkać można zarówno duńską sieć supermarketów Netto, niemieckie sklepy Lidl i Plus,

die französischen Lebensmittel- und Baumärkte Carrefour, Castorama und Leroy-Merlin sowie die Großmärkte der bekannten deutschen Konzerne Metro (Makro), Real und künftig auch ECE. Großer Beliebtheit erfreuen sich bei den Einwohnern von Stettin moderne Einkaufszentren, wie Galaxy, Turzyn und Ster, deren Anzahl steigt. Immer größere Bedeutung gewinnen – insbesondere bei ausländischen Touristen – medizinische und kosmetische Dienstleistungen. Auch Firmen aus der Immobilienbranche nehmen innerhalb des Dienstleistungssektors einen wichtigen Platz ein. Weitere bedeutende Industriezweige sind die Papier-, Metall- und Textilindustrie sowie die Produktion elektrischer und optischer Anlagen.

Stettin ist ein optimaler Standort für die Expansion auf die Märkte Ost- und Westeuropas und für polnische und ausländische Investoren gleichermaßen attraktiv. Die Stadt verfügt traditionell über vielfältige und enge Verflechtungen mit dem Ausland, eine Vielzahl hoch qualifizierter Arbeitskräfte, eine moderne Infrastruktur und günstige Verkehrsverbindungen sowie eine gut strukturierte und entwicklungs-fähige Forschungs- und Hochschul-landschaft. Die Anzahl der Unternehmen mit ausländischem Kapital wächst in Stettin kontinuierlich. Insgesamt sind hier knapp 1.800 ausländische Unternehmen vertreten, wobei deutsche Unternehmen mit Blick auf das Volumen der ausländischen Direktinvestitionen den

Spitzenplatz einnehmen. In den vergangenen Jahren wurde eine Reihe von Vorhaben umgesetzt, die verkehrstechnische Probleme beseitigt und neue attraktive Gewerbegebiete verkehrlich erschlossen haben. Das EU-geförderte Programm zur Verbesserung der Wasserqualität in Stettin ist landesweit das umfangreichste Investitionsprojekt im Umweltbereich. Ziel ist es, Wasser- und Abwasserwirtschaft in der Stadt zu optimieren. Ein wichtiges Projekt zur Verbesserung der städtischen Lebensqualität ist die Sanierung und Modernisierung von Stadtquartieren durch das Sanierungszentrum Stettin. Dabei sollen in zentralen Stadtvierteln die historischen Bürgerhäuser in moderne Wohn-, Büro- und Gewerbe-komplexe umgewandelt werden. Liebhaber der klassischen Musik erhalten in den nächsten Jahren das lang ersehnte Gebäude der Philharmonie, dessen moderner Entwurf im Zuge eines internationalen Architekturwettbewerbs ausgewählt wurde. Um Stettin als attraktiven Standort für den Wassertourismus zu fördern, plant die Stadtverwaltung, das Gebiet rund um den Dąbie-See zukünftig stärker auf Erholung und Sport auszurichten. Vorgesehen sind unter anderem Marinas am südlichen Teil des Sees sowie segel- und wassersport-orientierte Angebote. Gleichzeitig soll der kleine Sportflugplatz im Stadtteil Dąbie modernisiert und für den Verkehr kleinerer Flugzeuge ausgebaut werden.

francuskie Carrefour, Castorama i Leroy-Merlin, jak i sklepy takich znanych niemieckich koncernów, jak Metro (Makro), Real i w przyszłości ECE. Dużą popularnością wśród mieszkańców Szczecina cieszą się centra handlowe, jak Galaxy, Turzyn czy Ster, których sieć rośnie. Coraz większego znaczenia, zwłaszcza wśród zagranicznych turystów, nabierają usługi lecznicze i kosmetyczne. Istotne miejsce na rynku usług zajmują także firmy zajmujące się obsługą nieruchomości i działalnością związaną z prowadzeniem interesów. Dalsze liczące się branże w Szczecinie to przemysł papierniczy i włókienniczy, metalowy, produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych.

Szczecin stwarza optymalne warunki ekspansji na rynki Europy Wschodniej i Zachodniej i jest w równym stopniu atrakcyjny dla inwestorów z kraju i zagranicy. Miasto tradycyjnie już utrzymuje rozliczne bliskie kontakty z zagranicą, posiada wysoko wykwalifikowanych pracowników, nowoczesną infrastrukturę, korzystne połączenia komunikacyjne oraz rozwojowy i efektywny pod względem strukturalnym potencjał naukowo-badawczy i akademicki. Stale też rośnie liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego. Łącznie działa tu prawie 1800 firm zagranicznych, z czego największy kapitał zainwestowały firmy niemieckie.

W latach ubiegłych zrealizowano cały szereg przedsięwzięć, które pozwoliły zlikwidować techniczne problemy komunikacyjne miasta oraz

poprawić połączenia z nowymi atrakcyjnymi terenami, na których żywo rozwija się działalność gospodarcza. Finansowany ze środków Unii Europejskiej program, mający na celu poprawę jakości wody w Szczecinie, jest największym w skali całego kraju projektem inwestycyjnym w zakresie ochrony środowiska, zakładającym uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście. Ważnym przedsięwzięciem, przyczyniającym się do poprawy jakości życia w mieście, są prowadzone przez Szczecińskie Centrum Renowacyjne remonty i modernizacja całych kwartałów mieszkaniowych. Projekt ten zakłada przekształcenie położonych w śródmieściu historycznych kamienic mieszkaniowych w nowoczesne kompleksy mieszkalne i biurowe. Miłośnicy muzyki poważnej doczekają się w najbliższych latach nowego gmachu filharmonii, której nowoczesny projekt został wybrany w drodze międzynarodowego konkursu architektonicznego. Aby podnieść atrakcyjność Szczecina jako ośrodka turystyki wodnej, władze miasta planują w przyszłości przystosowanie terenów wokół jeziora Dąbie do lepszego wykorzystania do celów rekreacyjno-sportowych. Na południowym brzegu jeziora przewiduje się m.in. wybudowanie przystani jachtowych, a także przygotowanie wszechstronnej oferty dla żeglarzy i miłośników sportów wodnych. Towarzyszyć temu będzie prowadzona równoległe modernizacja małego lotniska sportowego w dzielnicy Dąbie, które zostanie rozbudowane w celu umożliwienia startów i lądowania m.in. samolotom prywatnym i ratunkowym.

Investieren in Stettin

Investoren haben in Stettin Zugang zu einem dichten Netz von Förder- und Beratungseinrichtungen, die eng zusammenarbeiten und Rat suchenden Unternehmen ein umfangreiches Serviceangebot zur Verfügung stellen. Zu den Aufgaben der Stadtverwaltung Stettin gehören die Stärkung des Wirtschaftsstandortes und die Ansiedlung von neuen Unternehmen. Firmen er-

halten hier Informationen über den Standort und über Investitionsprojekte, Beratung zu Förderinstrumenten der Europäischen Union, Recht und Steuern. Als Regionalpartner der Polnischen Agentur für Information und ausländische Investitionen unterstützt auch das Westpommersche Marschallamt Firmen mit Interesse an einem Engagement in Westpommern bei ihren Investitionsvorhaben.

Inwestowanie w Szczecinie

Inwestorzy mają w Szczecinie dostęp do szeregu placówek wspierająco-doradczych, które ściśle ze sobą współpracują, a poszukującym rady przedsiębiorstwom zapewniają obszerną ofertę serwisową. Również do zadań władz Szczecina należy umacnianie roli miasta jako ośrodka gospodarczego oraz pozyskiwanie nowych przedsiębiorstw. Firmy

otrzymują tu informacje o walorach lokalizacyjnych, planowanych inwestycjach, dostępnych środkach pomocowych UE oraz w zakresie prawa i podatków. Jako regionalny partner Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych także Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski wspiera firmy zainteresowane podjęciem działalności lub inwestycjami na terenie Pomorza Zachodniego.

Projekt nowej Filharmonii | Entwurf der neuen Philharmonie

Umfassende Serviceleistungen für in- und ausländische Unternehmen bieten die regionalen Wirtschaftskammern: Die Wirtschaftskammer Nord gehört mit beinahe 1.300 Mitgliedsfirmen zu den größten Kammern Polens. Sie organisiert Wirtschaftsveranstaltungen und unterstützt bei der Suche nach Geschäftspartnern im In- und Ausland. Die Handwerkskammer der kleinen und mittelständischen Unternehmen vertritt die Interessen von Handwerksunternehmen in der Region. Als Mitglied des Polnischen Handwerksverbandes arbeitet sie eng mit anderen Kammern zusammen.

Das auf der Grundlage des Euro Info Centre entstandene Büro Enterprise Europe Network unterstützt Unternehmen bei der Suche nach Kooperationspartnern, informiert über die EU-Vorschriften und über die Funktionsweise des einheitlichen EU-Marktes. Trägerorganisation ist der Westpommersche Verein für Wirtschaftsentwicklung – Stettiner Unternehmerzentrum, der seit 1995 Firmen bei der Gründung und Weiterentwicklung unterstützt. Junge Unternehmen erhalten im Gründerzentrum kostengünstige Büroflächen und eine moderne Infrastruktur.

Mit Konferenzen, Schulungen und Kooperationsbörsen fördert darüber hinaus die Westpommersche Agentur für Regionalentwicklung ZARR S.A. Innovationen in der Region. Ihre

Leistungen richten sich vorrangig an kleine und mittelständische Unternehmen. Eine enge Zusammenarbeit zwischen Unternehmen und Forschungseinrichtungen ist auch das Ziel des ebenfalls im Rahmen des Enterprise Europe Network arbeitenden Regionalen Zentrums für Innovationen und Technologietransfer, das an der Technischen Universität Stettin angesiedelt ist. Neben Workshops bietet das Zentrum vor allem Beratung im Bereich der Möglichkeiten und Prozeduren des Technologietransfers sowie der Schaffung und Einführung von Innovationen.

Ansprechpartner für kleine und mittelständische Unternehmen aus der Wojewodschaft Westpommern und den benachbarten Bundesländern ist das Haus der Wirtschaft. Es fördert die wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen polnischen und deutschen Unternehmen durch die Organisation von branchenbezogenen Veranstaltungen, Kooperationsbörsen, Messen und Kontakte zu Behörden und Institutionen.

Weitere Informationen:

www.szczecin.pl
www.um-zachodniopomorskie.pl
www.izba.info | www.irszczecin.pl
www.euroinfo.org.pl
www.zsrg.szczecin.pl
www.zarr.com.pl | www.innowacje.ps.pl
www.een.org.pl
www.neubrandenburg.ihk.de

Europe Enterprise Network w Szczecinie | Europe Enterprise Network in Stettin

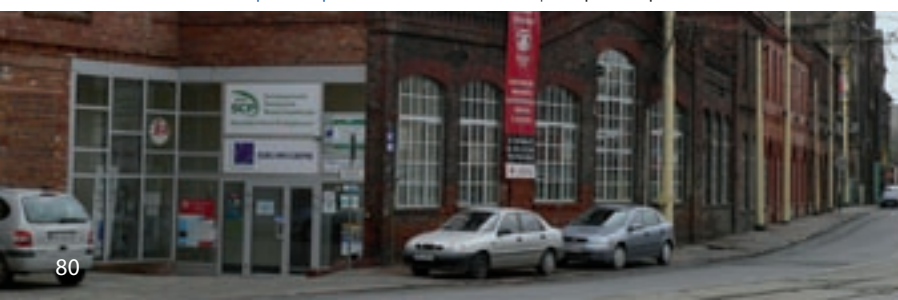
Otwarcie Europe Enterprise Network | Eröffnungsveranstaltung des Europe Enterprise Network

Szeroki zakres usług serwisowych dla firm krajowych i zagranicznych oferują regionalne izby gospodarcze; Północna Izba Gospodarcza, licząca prawie 1300 członków, należy do największych w Polsce. Organizuje ona konferencje gospodarcze i udziela pomocy w poszukiwaniu partnerów biznesowych w kraju i za granicą. Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości reprezentuje interesy lokalnego rzemiosła. Ściśle współpracuje ona z innymi izbami członkowskimi Związku Rzemiosła Polskiego. Powstałe na bazie Euro Info Centre biuro Enterprise Europe Network wspiera firmy w znalezieniu partnerów do kooperacji, informuje na temat przepisów europejskich i zasad działania Jednolitego Rynku UE. Organizacją macierzystą Biura jest Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego – Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości, które od swego powstania w 1995 r. dopomaga firmom zarówno w fazie powstawania, jak i rozwoju. Młode przedsiębiorstwa korzystają z inkubatorów przedsiębiorczości z tanich powierzchni biurowych i nowoczesnej infrastruktury. Działania innowacyjne w regionie wspiera ponadto Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego ZARR S.A., czyniąc to w formie konferencji, szkoleń i giełd kooperacyjnych. Swą ofertę kieruje ona przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw.

Ściśła współpraca pomiędzy firmami a placówkami naukowo-badawczymi jest celem działającego także w ramach sieci Enterprise Europe Network Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii, mającego swą siedzibę w Politechnice Szczecińskiej. Ośrodek ten, obok organizowania warsztatów, zapewnia przede wszystkim doradztwo w zakresie możliwości i procedur transferu technologii oraz tworzenia i wdrażania innowacji, a także możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego badań naukowych, transferu technologii i wdrożeń. Partnerem do kontaktów dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu województwa zachodniopomorskiego oraz sąsiadujących krajów związkowych jest Dom Gospodarki. Wspiera on współpracę gospodarczą pomiędzy polskimi i niemieckimi przedsiębiorstwami, organizując spotkania branżowe, giełdy kooperacyjne i targi oraz pośrednicząc w kontaktach z urzędami i instytucjami.

Dalsze informacje:

www.szczecin.pl
www.um-zachodniopomorskie.pl
www.izba.info | www.een.org.pl
www.irszczecin.pl
www.zsrg.szczecin.pl
www.innowacje.ps.pl
www.een.org.pl | www.zarr.com.pl
www.neubrandenburg.ihk.de

Absolwenci Uniwersytetu Szczecińskiego | Absolventen der Stettiner Universität

Wissenschaft in Stettin

Stettin ist ein wichtiges Zentrum für Wissenschaft und Ausbildung im nordwestlichen Polen. In der Stadt sind nicht nur 20 öffentliche und private Hochschulen ansässig, darunter die Universität Stettin, die Technische Universität, die Pommersche Medizinische Akademie und die Seeakademie, hier finden auch regelmäßig wissenschaftliche Tagungen, Symposien und Kongresse statt.

An den Stettiner Hochschulen und Akademien sind über 70.000 Studierende eingeschrieben. Die größte Hochschule ist die Stettiner Universität. Sie entstand im Jahr 1985 aus der

Stettiner Hochschule für Pädagogik. Seit ihrer Gründung hat sich die Anzahl der Studenten fast versiebenfacht: Gegenwärtig erhalten hier 34.000 junge Menschen in rund 30 Fachrichtungen eine fundierte wissenschaftliche Ausbildung. Mehr als 2.000 Mitarbeiter, darunter 250 Professoren, lehren und forschen an den sieben Fakultäten.

Die naturwissenschaftlich-technischen Studiengänge der Technischen Universität Stettin besuchen derzeit über 10.000 Studenten. Die Technische Universität wurde 1946 als eine Fachhochschule gegründet und 1955 in eine Universität umgewandelt.

Nauka w Szczecinie

Szczecin jest ważnym ośrodkiem naukowym i dydaktycznym północno-zachodniej Polski. Ma tu swe siedziby 20 uczelni publicznych i prywatnych, a wśród nich m.in. Uniwersytet Szczeciński, Politechnika Szczecińska, Pomorska Akademia Medyczna oraz Akademia Morska. W mieście odbywają się rozliczne sesje naukowe, kongresy i sympozja.

Ponad 70 tys. studentów kształci się w wyższych uczelniach Szczecina. Największą z nich jest Uniwersytet Szczeciński, powstały w 1985 r. na bazie ówczesnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Od chwili założenia

tej placówki liczba jej studentów wzrosła niemal siedmiokrotnie. Obecnie ponad 34 tys. młodzieży zdobywa tu ugruntowaną wiedzę na około 30 kierunkach studiów. Ponad 2 tys. pracowników, w tym 250 z tytułami profesora, uczy i prowadzi badania naukowe na siedmiu wydziałach uczelni.

Na kierunkach przyrodniczo-technicznych studiuje obecnie w Politechnice Szczecińskiej ponad 10 tys. osób. Uczelnia ta wywodzi się z założonej w 1946 r. Szkoły Inżynierskiej, która w 1955 r. przekształcona została w Politechnikę.

W Uniwersytecie Szczecińskim | In der Stettiner Universität

FEBRUAR | LUTY

Kariera – Giełda Edukacji i Pracy
Bildungs- und Arbeitsbörse
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin
www.mts.pl

Chemika – Targi Przemysłu Chemicznego
Messe für chemische Industrie
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

MÄRZ | MARZEC

inSPIRACJE – Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Wizualnej | Internationales
Festival der visuellen Künste
Klub 13 Muz
Klub der 13 Musen
www.inspiracje.art.pl

Bud-Gryf – Międzynarodowe Targi
Internationale Baumesse
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

Energia – Targi Energii Konwencjonalnej i Odnawialnej | Messe für konventionelle und erneuerbare Energien
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

APRIL | KWIECIEŃ

Międzynarodowy Festiwal Saksofonowy
Internationales Saxophonfestival
Zamek Książąt Pomorskich
Schloss der Pommerschen Herzöge
www.zamek.szczecin.pl

Kontrapunkt – Przegląd Teatrów Małych Form | Festival des Kleinformtheaters
Imprezy w wielu obiektach
Diverse Veranstaltungsorte
www.kontrapunkt.pl

Organic – Giełda Zdrowej Żywności i Produktów Naturalnych
Börse für gesunde Nahrungsmittel und Naturprodukte
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

MAI | MAJ

Market Tour – Targi Turystyczne i Festyn Rodzinny Piknik nad Odrą
Familienfest – Picknick an der Oder
Nabrzeże Odry przy Wałach Chrobrego
Oderufer an der Hakenterrasse
www.mts.pl

Musica Genera – Międzynarodowy
Festiwal Muzyki Improwizowanej i Eksperymentalnej
Internationales Festival der Improvisierten und Experimentellen Musik
Teatr Kana | Kana Theater
www.musicagenera.net

Szczeciński Festiwal Muzyki Dawnej
Stettiner Festival der Alten Musik
Fundacja Akademia Muzyki Dawnej
Stiftung Akademie der Alten Musik

JUNI | CZERWIEC

Pomerania Nostra – Międzynarodowy
Festiwal Chóralny
Internationales Chorfestival
Zamek Książąt Pomorskich
Schloss der Pommerschen Herzöge
www.zamek.szczecin.pl

Dni Morza i Złot Oldtimerów
Ostseetage und Treffen der Traditionsschiffe
Wały Chrobrego, Wyspa Łasztownia
Hakenterrasse, Insel Lastadie
www.mts.pl, www.szczecin.pl

Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych
Internationale Rassehundeausstellung
Stadion Klubu Sportowego „Arkonia”
Stadion des SC „Arkonia”
www.szczecin.zkwp.pl

JULI | LIPIEC

Zamkowe Lato Artystyczne
Kultursommer am Schloss
Zamek Książąt Pomorskich
Schloss der Pommerschen Herzöge
www.zamek.szczecin.pl

Dzień Rzeki Odry. Finał Flisu Odrzańskiego | Tag der Oder.
Finale der Oder-Floßfahrt
Nabrzeże Odry przy Wałach Chrobrego | Oderufer an der Hakenterrasse
www.flisodrzanski.pl

Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy | Internationales Festival der Straßenkünstler
Imprezy w wielu obiektach
Diverse Veranstaltungsorte
www.kana.art.pl

AUGUST | SIERPIEŃ

Zamkowe Lato Artystyczne
Kultursommer am Schloss
Zamek Książąt Pomorskich
Schloss der Pommerschen Herzöge
www.zamek.szczecin.pl

SEPTEMBER | WRZESIEŃ

ATP Pekao Open – Międzynarodowy
Turniej Tenisa Ziemnego Mężczyzn
Internationales Tennisturnier der Herren
PROMASTERS – Fundacja na rzecz Promocji Sportu
Stiftung für Sportförderung
www.promasters.pl

Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego
Festival der Polnischen Malerei
Zamek Książąt Pomorskich
Schloss der Pommerschen Herzöge
www.zamek.szczecin.pl

OKTOBER | PAŹDZIERNIK

Międzynarodowy Festiwal „Zmagania jazzowe” – finał | Internationales
Festival „Jazz Struggle” – Finale
Opera na Zamku | Oper am Schloss
www.jazz.szczecin.pl

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej | Internationales
Festival der Gegenwärtigen Musik
Klub 13 Muz, Filharmonia Szczecińska
Klub der 13 Musen, Stettiner
Philharmonie

Probiznes – Targi Przedsiębiorczości i Rozwoju Biznesu | Messe für Unternehmensentwicklung und Businessentwicklung
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

NOVEMBER | LISTOPAD

Organic – Giełda Zdrowej Żywności i Produktów Naturalnych
Börse für gesunde Nahrungsmittel und Naturprodukte
Międzynarodowe Targi Szczecińskie
Internationale Messe Stettin

Partnerzy gospodarczy, organizacje i instytucje w Szczecinie
Wirtschaft, Verbände und Institutionen in Stettin

Konsulat Honorowy Republiki Federalnej Niemiec
 Honorarkonsul der Bundesrepublik Deutschland für den Amtsbezirk Wojewodschaft Westpommern (Zachodniopomorskie)
 Konsul Honorowy | Honorarkonsul: Bartłomiej Sochański
 pl. Hołdu Pruskiego 9
 70-550 Szczecin
 Tel.: +48 91 4850657
 Fax: +48 91 4850660
biuro_konsula_honorowego_RFN@px.pl

Urząd Miejski w Szczecinie
 Stadtverwaltung Stettin
 pl. Armii Krajowej 1
 70-456 Szczecin
 Tel.: +48 91 4245819
 Fax: +48 91 4245820
www.szczecin.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
 Marschallamt der Wojewodschaft Westpommern
 ul. Korsarzy 34
 70-540 Szczecin
 Tel.: +48 91 4807243
 Fax: +48 91 4893968
www.um-zachodniopomorskie.pl

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
 Westpommersches Wojewodchaftsamt
 ul. Wały Chrobrego 4
 70-502 Szczecin
 Tel.: +48 91 4303441
 Fax: +48 91 4303431
www.szczecin.uw.gov.pl

Urząd Morski | Seeamt
 pl. Batorego 4
 70-207 Szczecin
 Tel.: +48 91 4339598, 4339614,
 Fax: +48 91 4344656
www.ums.gov.pl

Urząd Statystyczny | Amt für Statistik
 ul. Matejki 22
 70-530 Szczecin
 Tel.: +48 91 4347238
 Fax: +48 91 4340595
www.stat.gov.pl

Izba Celna | Zollkammer
 ul. Energetyków 55
 70-952 Szczecin
 Tel.: +48 91 4805500
 Fax: +48 91 4805801
www.ic-szczecin.pl

Sąd Rejonowy w Szczecinie,
 XII Wydział Ksiąg Wieczystych
 Bezirksgericht Stettin, XII Abteilung für Grundbücher
 pl. Żołnierza Polskiego 16
 70-551 Szczecin
 Tel.: +48 91 4400523
 Fax: +48 91 4400509
www.msn.gov.pl

Sąd Rejonowy w Szczecinie,
 XVII Wydział Gospodarczy
 Krajowego Rejestru Sądowego
 Bezirksgericht Stettin, XVII Wirtschaftsabteilung des Landesgerichtsregisters
 ul. Królowej Korony Polskiej 31
 70-485 Szczecin
 Tel.: +48 91 4210260
 Fax: +48 91 4225081
www.ms.gov.pl

Dom Gospodarki | Haus der Wirtschaft
 al. Wojska Polskiego 164
 71-335 Szczecin
 Tel.: +48 91 4860773
 Fax: +48 91 4874744
dg@max.pl

Północna Izba Gospodarcza
 Wirtschaftskammer Nord
 al. Wojska Polskiego 164
 71-335 Szczecin
 Tel.: +48 91 4860765
 Fax: +48 91 4860768
www.izba.info

Zrzeszenie Kupców w Szczecinie
 Verband der Kaufleute Stettin
 ul. Wieniawskiego 10
 70-035 Szczecin
 Tel.: +48 91 4876708
www.kupiec.org.pl

Kupiecka Izba Gospodarcza
 Pomorza Zachodniego
 Wirtschaftskammer der Kaufleute in Westpommern
 ul. Boh. Warszawy 42/43
 70-342 Szczecin
 Tel.: +48 91 4842243
 Fax: +48 91 4314252
sekretariat@turzyn.pl

Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej
 Przedsiębiorczości w Szczecinie
 Handwerkskammer des kleinen und mittelständischen Unternehmertums Stettin
 al. Wojska Polskiego 78
 70-482 Szczecin
 Tel.: +48 91 4222278
 Fax: +48 91 4222238
www.irszczecin.pl

Szczeciński Park Naukowo-
 Technologiczny Sp. z o.o.
 Wissenschafts- und Technologiepark Stettin GmbH
 ul. Kolumba 86-89
 70-035 Szczecin
 Tel.: +48 91 4892050
 Fax: +48 91 4336053
www.spnt.pl

Stowarzyszenie Gmin Polskich
 Euroregionu Pomerania
 Verband der Polnischen Gemeinden der Euroregion Pomerania
 al. Wojska Polskiego 164
 71-335 Szczecin
 Tel.: +48 91 4860738
 Fax: +48 91 4860825
www.pomerania.org.pl

Międzynarodowe Targi Szczecińskie
 Sp. z o.o. | Internationale Messegesellschaft mbH Stettin
 ul. Struga 6-8
 70-784 Szczecin
 Tel.: +48 91 4644401
 Fax: +48 91 4644402
www.mts.pl

Zachodniopomorskie Stowarzyszenie
 Rozwoju Gospodarczego – Szczecińskie
 Centrum Przedsiębiorczości
 Westpommerscher Wirtschaftsentwicklungsverband – Unternehmenszentrum Stettin
 ul. Kolumba 86
 70-035 Szczecin
 Tel.: +48 91 4892274
 Fax: +48 91 4892051
www.zsrg.szczecin.pl

Enterprise Europe Network
 ul. Kolumba 86
 70-035 Szczecin
 Tel.: +48 91 4330220
 Fax: +48 91 4330266
www.zsrg.szczecin.pl, www.een.org.pl

Regionalne Centrum Innowacji
 i Transferu Technologii
 Regionales Zentrum für Innovationen
 und Technologietransfer
 al. Piastów 17
 70-310 Szczecin
 Tel.: +48 91 4494354
 Fax: +48 91 4494403
www.innowacje.ps.pl, www.een.org.pl

Szczecin
www.szczecin.eu

Szczecin_
best city for comfortable life

**Numery usługowe w Szczecinie
Servicenummern in Stettin**

Numer alarmowy | Notruf
112

Pogotowie ratunkowe
Medizinischer Rettungsdienst
999

Straż pożarna | Feuerwehr
998

Straż pożarna – ratownictwo drogowe
Feuerwehr – Straßenrettungsdienst
9444

Policja | Polizei
997

Straż miejska | Kommunalpolizei
986

Pomoc drogowa | Auto-Pannenhilfe
9637, 9281, 9631, 0801 122222

Autoholowanie | Abholdienst
(091) 4847641

Wynajem samochodów (wybrane numery) | Autovermietungen (Auswahl)

National Car Rental, ul. Matejki 18
Hotel Neptun, (091) 4883883
www.nationalcar.com

Avis Poland, Pl. Rodła 10,
Hotel Radisson SAS, (091) 3595127
www.avis.pl

Policyjny Telefon Zaufania
Polizeiliches Vertrauenstelefon
0800 156032

Biuro Numerów | Telefonauskunft
numery krajowe: 118913 (Inland)
numery zagraniczne: 118912 (Ausland)

Informacja Kolejowa | Zugauskunft
Połączenia krajowe: 9436 | Inlands-
verbindungen
Informacja międzynarodowa: (091)
4715565 | Internationale Zugauskunft
www.rozklad.pkp.pl/bin/query.exe/pn,
www.bahn.de

Informacja lotnicza LOT
Fluginformation LOT
0801 703703
(022) 9572 (dla telefonów komór-
kowych | für Mobiltelefone)
www.sgairport.com

Lotnisko Szczecin-Goleniów
Flughafen Stettin-Goleniów
(091) 4817400

Biuro Rzeczy Znalezionych
Fundbüro
Pl. Armii Krajowej 1, pok. 43
(091) 4245351

Informacja turystyczna
Touristeninformation
al. Niepodległości 1
(091) 4340440
www.visit-szczecin.pl

Taksówki (wybrane numery)
Taxiruf (Auswahl)
Auto Taxi 9191, (091) 4558866
City Taxi (091) 8120012
Euro Taxi 9626, 0800 400400
Halo Taxi 9452
Maxi Taxi 9667
Mercedes Taxi (091) 4509509
Radio Taxi 9687
Szczecin Taxi 9624

Numer kierunkowy z Niemiec do
Szczecina
Vorwahl aus Deutschland nach
Stettin
+48 91

Hotele w Szczecinie (wybór)

Hotels in Stettin (Auswahl)

Atrium ****

ul. Wojska Polskiego 75
70-481 Szczecin
Tel.: +48 91 4243532
Fax: +48 91 4221096
www.hotel-atrium.pl

Park ****

ul. Plantowa 1
70-527 Szczecin
Tel.: +48 91 4340050
Fax: +48 91 4344503
www.parkhotel.szczecin.pl

Radisson SAS ****

Pl. Rodła 10
70-419 Szczecin
Tel.: +48 91 3595595
Fax: +48 91 3594594
www.szczecin.radissonsas.com

Focus***

ul. Małopolska 23
70-515 Szczecin
Tel.: +48 91 4330500
Fax: +48 91 484 97 43
www.hotelsporting.pl

Neptun ***

ul. Jana Matejki 18
70-530 Szczecin
Tel.: +48 91 4883883
Fax: +48 91 4884117
www.orbis.pl

Novotel ***

ul. 3 Maja 31
70-215 Szczecin
Tel.: +48 91 4801400
Fax: +48 91 4801444
www.orbis.pl

Panorama ***

ul. Radosna 60
70-752 Szczecin
Tel.: +48 91 4607607,
+48 91 4607473
Fax: +48 91 460 76 00
www.hotelpanorama.szczecin.pl

Rycerski ***

ul. Potulicka 1a
70-230 Szczecin
Tel.: +48 91 8146601
Fax: +48 91 4888164
www.hotelrycerski.pl

Ibis **

ul. Dworcowa 16
70-206 Szczecin
Tel.: +48 91 4801800
Fax: +48 91 4801888
www.orbis.pl

Campanile **

ul. Wyszyńskiego 30
70-203 Szczecin
Tel.: +48 91 4817700
Fax: +48 91 4817701
www.campanile.com.pl

Arkona **

ul. Panieńska 10
70-535 Szczecin
Tel.: +48 91 4880261
Fax: +48 91 4880260
www.orbis.pl

Etap*

ul. Cukrowa 2
71-004 Szczecin
Tel.: +48 91 4822466
Fax: +48 91 4826322
www.etaphotel.com

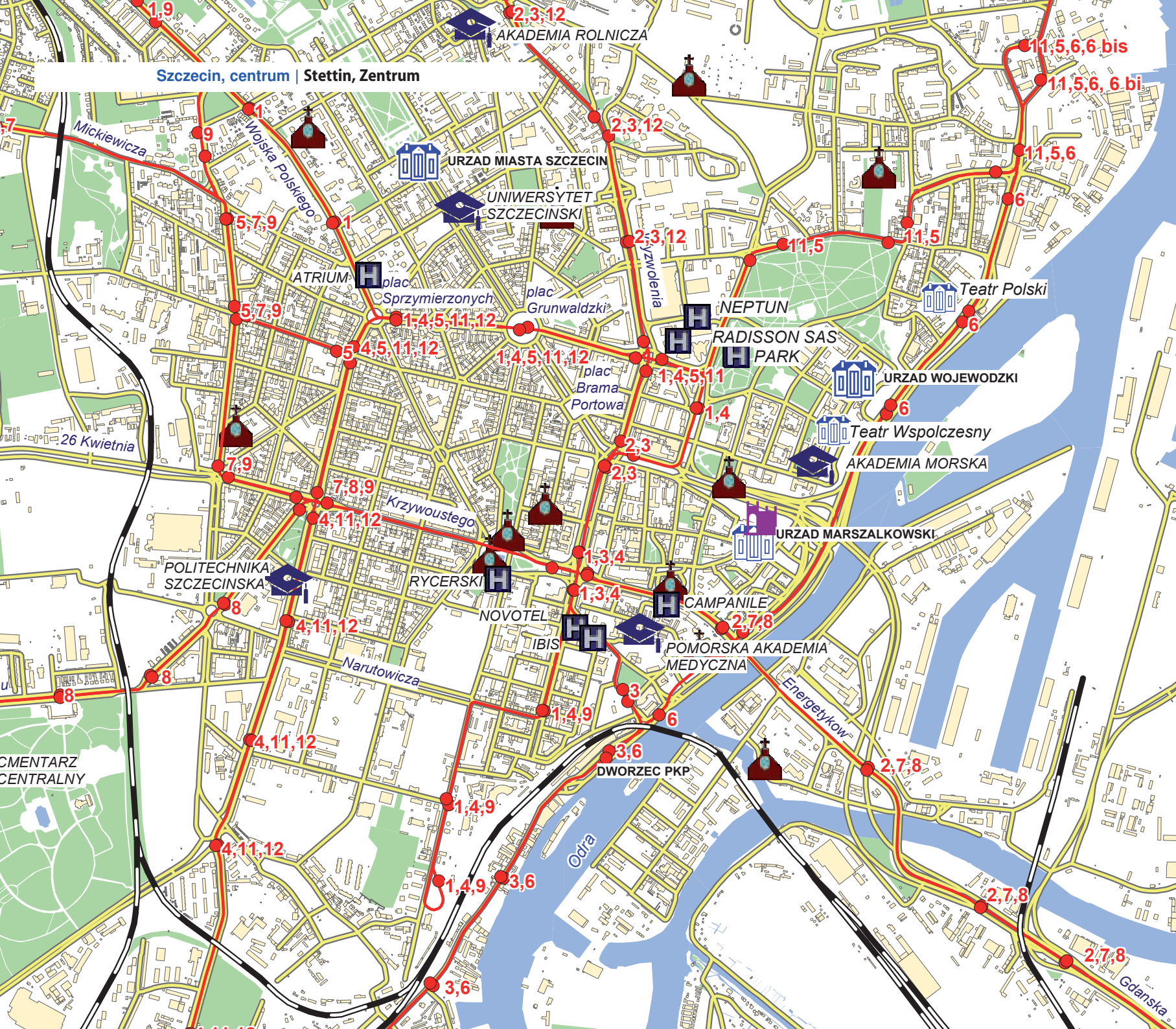
Szczecin
www.szczecin.eu

Przestrzeń wielkich
możliwości

Ein Raum von großen
Möglichkeiten

Szczecin, centrum | Stettin, Zentrum

Szczecin, mapa okolic | Stettin, Umgebungskarte

DOBIESZCZYN - HINTERSEE

115

SVINOUJŚCIE
KOPENHAGEN
YSTAD

Goleniów

GDAŃSK

PASEWALK

LUBIESZYN - LINKEN

SZCZECIN

Centrum
Zentrum

10

13

E28

Stargard
Szczeciński

KOLBASKÓWO - POMELLEN

BERLIN

A11

GUMIENICE - TANTOW

ROSOWEK - ROSOW

GORZÓW-WLK.P.
POZNAN
WARSZAWA

SCHWEDT

2

GRYFINO - MESCHERIN

BERLIN

Berlin Partner GmbH
Ludwig Erhard Haus | Fasanenstraße 85 | 10623 Berlin
Tel.: +49 30 399 80-0 | Fax: +49 30 399 80-239
info@berlin-partner.de | www.berlin-partner.de

Im Auftrag der Senatsverwaltung für Wirtschaft, Technologie und Frauen.
Na zlecenie Zarządu Senatu ds. Gospodarki, Technologii i Kobiet w Berlinie.

www.berlin.de/wirtschaftssenat

Mit freundlicher Unterstützung der Investitionsbank Berlin.
Wydano dzięki uprzejmemu wsparciu Investitionsbank Berlin.

www.ibb.de

Eine gemeinsame Publikation der Berlin Partner GmbH und der Stadtverwaltung Stettin.
Wspólna publikacja spółki Berlin Partner GmbH oraz Urzędu Miasta Szczecin.

Redaktion, Text | Redakcja: Tina Becker, Realisation | Realizacja: eye-solution GmbH,
Übersetzung | Przekład: Eva-Maria Steiger

Unser Dank gilt der Stadtverwaltung Stettin, der Berliner Senatsverwaltung
für Wirtschaft, Technologie und Frauen und der Berliner Senatsverwaltung für Stadtentwicklung.

Wyrażamy podziękowanie Urzędowi Miasta Szczecin, Zarządowi Senatu Berlina
ds. Gospodarki, Technologii i Kobiet oraz Zarządowi Senatu Berlina ds. Rozwoju Miasta.

Fotonachweis | Źdjęcia

· Anschutz Entertainment Group	Seite strona 39
· Art Forum Berlin	Seite strona 49
· Berlin Partner GmbH	Seite strona 10, 43
· Bayer Schering Pharma AG	Seite strona 46
· Berlin Partner GmbH/ddp	Seite strona 30
· Berlin Partner GmbH/diephotodesigner.de	Seite strona 35
· Berlin Partner GmbH/Fritschfoto	Seite strona 25, 33, 37 + Titel i zdjęcie tytułowe
· Berlin Partner GmbH/FTB-Werbefotografie	Seite strona 3, 23, 28, 34, 42, 47
· Berlin Partner GmbH/Kappeler	Seite strona 40
· Berlin Partner GmbH/Matthias Fischer	Seite strona 24, 41
· Berlin Partner GmbH/Scholvien	Seite strona 32,
· BOC 2009 GmbH	Seite strona 51
· Bundesanstalt für Wasserbau Karlsruhe, Wasserstraßen-Neubauamt Berlin	Seite strona 18
· diephotodesigner.de	Seite strona 36
· Enterprise Europe Network Stettin	Seite strona 9, 78, 79
· gmp Architekten, JSK International, Visualisierung: Archimation/Berliner Flughäfen	Seite strona 14
· Grzegorz Solecki	Seite strona 65
· Investitionsbank Berlin	Seite strona 53
· Krzysztof Domagalski/Solidarity Szczecin-Goleniów Airport	Seite strona 45
· Land Berlin/Thie	Seite strona 26, 27, 44
· Landesarchiv Berlin	Seite strona 22
· Messe Berlin GmbH	Seite strona 38
· Pharos-Verlag / www.dein-plan.de	Seite strona 58-61
· Presse- und Informationsamt des Landes Berlin	Seite strona 2
· Silvester in Berlin GmbH	Seite strona 31
· Stadtverwaltung Stettin Urzędu Miasta Szczecin	Seite strona 4, 5, 16, 17, 21, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72-73, 74, 75, 78-79, 80, 81, 82, 83, 92-95 + Titel i zdjęcie tytułowe
· TEICO-Net	Seite strona 8
· The Westin Grand Berlin/Matthias Hamel	Seite strona 57
· Thomas Oberländer/HELIOS-Klinikum	Seite strona 45
· Wirtschaftsmagazin „BerlIn“	Seite strona 6, 7

Berlin — Szczecin
In weniger als zwei Stunden erreichbar.

Szczecin — Berlin
Teraz w niecałe dwie godziny.

Alle Informationen zu Fahrzeiten und Fahrpreisen erhalten Sie im VBB-Infocenter, 10623 Berlin, Hardenbergplatz 2, 10. OG, an der VBB-Hotline unter 030 / 25 41 41 41 und im Internet unter www.vbbonline.de.

Wszystkie informacje o rozkładzie jazdy i cenach otrzymacie Państwo w centrum informacji VBB-Infocenter, 10623 Berlin, Hardenbergplatz 2, 10 piętro, pod nr infolinii VBB-Hotline +49 30 25 41 41 41 oraz na stronie internetowej www.vbbonline.de.

Wir engagieren uns für Berlin.

BERLIN KLARAT	DB Mobility Networks Logistics	STROER	VATTENFALL
BVG	GASAG Röhrl die Energie	wirecard	
Bayer HealthCare Bayer Schering Pharma	Berliner Flughäfen	Berliner Volksbank	BUNDES-DRUCKEREI
Capgemini	CONTI PARK INTERNATIONAL	Deutsche Post	
Die Brandenburgs	DTZ	forsa.	GO!
GSW	IVG	ORCO GERMANY	POWERGROUP Business Design Thinking
sonori events	WE DO	WINDROSE AIR	zept
Adlershof	ALBA	AUTOWELLER	BEITEN BURKHARDT
BEOS	Berlin Chemie	MENARINI	
BSR	Berlin Energie	Berlin	Berlin
Berlin	Berlin	Berlin	Berlin
Sasse	easyJet	ESTREL	ESTREL
Gegenbauer	HOCHTIEF	IDEAL	INPOLIS
Kleinbaum	Kleinundpläcking	KOFLER-KOMPANIE	LandesBank Berlin
LTI	NORR STEFFENHOFF LUTZ	NTON	O ₂ World
OMD Berlin	Optimahl	RADIALSYSTEM	STADLER
ASTRA	DeWe	BERLIN TEAM	BATEG
BECKER & LIXIS	Berlin	Berlin	Berlin
BOMBARDIER	CINEMAXX	Creditreform	DACHLAND
degewo	DELTA	Deutsche	DORLAND
EKCON	GOMMANN	GOSBAU	GOSBAU
GOSBAU	GOSBAU	GOSBAU	GOSBAU
KONZEPT	KONZEPT	KONZEPT	KONZEPT
Medienpartner	Newsweek	rbb	BusinessWeek
SUPER	TVB	TIME	Wall
DAS MAGAZIN	FIRST CLASS	Fubico	Journal
METROPOLIM	n-tv	98.2	PARADISO
Partner des Business Location Center	Adlershof	DeWe	BECKER & LIXIS
Berlin	Berlin	Berlin	Berlin
goodChange	gsb	Investitionsbank Berlin	GSW
IVG	ORCO	randstad	REWE
VATTENFALL	versatel	Z&B	ZERNA
Kooperationspartner Wissenschaft	Charité	Charité	Charité
Charité	Charité	Charité	Charité
Charité	Charité	Charité	Charité
Verbände	Verband	Verband	Verband

Berlin sagt Danke.

Berlin Partner GmbH | Ludwig Erhard Haus | Fasanenstraße 85 | 10623 Berlin | Telefon: +49 30 399 80-0
Fax: +49 30 399 80-239 | info@berlin-partner.de | www.berlin-partner.de | Stand: September 2008